

نامکتاب: چشمه حیات،

نویسنده: احمد ابراهیمی هرستانی.

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم
تقديم به اول مظلوم عالم إمام الْمُتَّقِينَ وَ قَائِدُ الْغُرِّ الْمُحَجَّلِينَ وَ يَعْسُوبُ الدِّينِ
عَلَى ابْنِ أَبِيطَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَام

حمد و سپاس خداوندی را که حمد را سر
آغاز کتابش و باعث زیاد شدن فضلش و دلیل
بر انعام خود قرار داد و سلام بی‌پایان
الهی به شریفترین و عظیم‌ترین بندگان و
هادیان بشر، حضرت محمد و آل محمد علیهم
السلام که ما را به دین حنیف راهنمایی
نمودند.

یکی از راه‌های معرفت و شناخت محمد و
آل محمد علیهم السلام ورود به اقیانوس
فضائل و مناقب آنهاست به طوری که هر کس
بدان رسید به علوم و معارف و قدرت عظیم
ولایت خواهد رسید. بر این اساس این
رساله چشمه‌ای از اقیانوس فضائل امام
المومنین و قَائِدِ الْغُرِّ الْمُحَجَّلِينَ - علی بن
ابیطالب علیه السلام - است که حیات دهنده
به شیفتگان و عاشقان آن حضرت بوده و بر
این اوراق تنظیم گردیده است. علاوه بر آن
برخی فضائل شیعیان و دوستان آن حضرت را
به طور خلاصه اشاره شده است.

این مجموعه تلاش کوچکی است در راستای
معرفی بخشی از معارف ولایت علوی به محبین
آن حضرت علیه السلام. امید است که مورد
عنایت ایشان قرار گیرد.

در پایان لازم است از همکاری دلسوزانه
و مشفقانه سرور ارجمند استاد مکرم و
معزز، جناب حجت‌الاسلام و المسلمین حاج سید
مجید نبوی تشکر و قدردانی نمایم که از
ابتدای این رساله ما را مرهون یاری و
مساعدت خود نمودند.

مسکین آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم
احمد ابراهیمی هرستانی

فضائل و مناقب مخصوص علی علیه السلام

بالاترین فضائل مخصوص علی علیه السلام است

... عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ ... قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: «مَا اكْتَسَبَ مُكْتَسَبٌ مِثْلَ فَضْلِ عَلِيٍّ، يَهْدِي صَاحِبَهُ إِلَى الْهُدَى وَ يَرُدُّهُ عَنِ الرَّدَى.» قَالَ أَخْرَجَهُ الطَّبْرَانِيُّ (1)

از عمر بن خطاب روایت شده است که رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: هیچکس به اندازه علی علیه السلام به کسب فضایل نائل نیامده است، فضائل آن حضرت به اندازه ای است که هر کس به حقیقت آن برسد، او را به راه راست هدایت می‌کند و از گمراهی رهایی می‌بخشد. «طبرانی» هم این روایت را نقل کرده است.

قَالَ مُحَمَّدُ بْنُ مَنْصُورِ الطُّوسِيِّ يَقُولُ؛ سَمِعْتُ أَحْمَدَ بْنَ حَنْبَلٍ يَقُولُ: مَا جَاءَ لِأَحَدٍ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مِنَ الْفَضَائِلِ مَا جَاءَ لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ (2)

محمد بن منصور طوسی روایت کرده است که از احمد بن حنبل شنیدم که می‌گفت: فضائلی که برای علی علیه السلام شمارش شده به اندازه ای است که برای هیچیک از صحابه‌ی پیغمبر، آنچنان فضائلی ذکر نشده است.

قَالَ ابْنُ عَسَاكِرَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: مَا نَزَلَ فِي أَحَدٍ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى مَا نَزَلَ فِي عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ اخْرَجَ ابْنُ عَسَاكِرَ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: نَزَلَ فِي عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ ثَلَاثٌ مِائَةَ آيَةٍ. (3)

ابن عساکر از ابن عباس نقل کرده است، آیاتی که در قرآن کریم در شأن حضرت علی علیه السلام روایت شده، در باره‌ی هیچ یک از صحابه، نازل نشده است.

قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: لَوْ أَنَّ الْبَحْرَ مِدَادٌ وَ الْغِيَاضُ أَقْلَامٌ وَ الْإِنْسُ كُتَابٌ وَ الْجِنَّ حُسَابٌ مَا أَحْصَوْا فَضَائِلَكَ يَا أَبَا الْحَسَنِ (4)

ای ابا الحسن! اگر دریاها مرکب،
درختان جنگلها قلم، انسانها نویسند و
جنیان حسابگر شوند نمی‌توانند فضائل تو
را بشمارند.

وَ مِنَ الْمَنَاقِبِ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ
آلِهِ وَسَلَّمَ:

أَتَانِي جِبْرَائِيلُ وَ قَدْ نَشَرَ جَنَاحَيْهِ وَ إِذَا عَلَيَّ أَحَدُهُمَا مَكْتُوبٌ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ
النَّبِيُّ وَ عَلَيَّ الْأَخْرَ مَكْتُوبٌ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَلِيُّ الْوَصِيُّ

و از کتاب مناقب حدیثی است که پیامبر
صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: جبرئیل
در حالی که دو بالش را گسترده بود نزد
آمد، بر یکی از دو بالش نوشته شده بود.
خدایی جز خدای بی‌همتا نیست، محمد پیامبر
است. و بر بال دیگرش، این جمله به چشم
می‌خورد:

«خدایی جز خدای بی‌همتا نیست، علی علیه
السلام وصی و جانشین او می‌باشد.»

اسرار عجیب در زمان ولادت علی علیه السلام

ولادت با سعادت مولی المتقین امام
المشارق و المغارب امیرالمؤمنین علی
علیه السلام بنا بر معروف در میان فرقه‌ی
ناجیه در سال سیام از عام الفیل واقع
شده و به همین تاریخ در کتاب شریف اصول
کافی تصریح شده است.

تولد آن حضرت با سال سیام از ولادت
حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم مقارن
بود زیرا که آن حضرت، در سال عام الفیل،
بعد از پنجاه و پنج روز از هلاکت اصحاب
فیل به عالم دنیا، قدم گذارد و عالم را
به نور قدوم خود، منور نمود و موافقت
می‌کند این تاریخ، با روایتی که نقل شده
از حضرت صادق علیه السلام که فاطمه بنت
اسد سلام الله علیها که مادر امیر علیه
السلام بود نزد ابوطالب علیه السلام شوهرش

آمد تا سرور و خوشحالی را با بشارت دادن به ولادت حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم برای او به ارمغان آورد تا فاطمه بنت اسد سلام الله علیها سخن گفت ابوطالب علیه السلام به او گفت:

صبر کن یک «سَبْت» تا من هم بشارت بزرگی را به تو بگویم به مولودی از تو، که در همه چیز - به غیر از پیغمبری - مثل و مانند همین مولود (یعنی حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم) باشد. و «سَبْت»، سی سال است و میان ولادت رسول صلی الله علیه و آله و سلم و حضرت امیر علیه السلام، سی سال فاصله شد.

و نیز موافق می‌شود با بعضی از تواریخ که مُفادش این است که ولادت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در سال چهل و دوم سلطنت پادشاهی انوشیروان بود و ولادت حضرت امیر علیه السلام در سال دوازدهم پادشاهی خسرو پرویز، واقع گردید. و همانطور که قبل از ظهورِ جَلوات محمد صلی الله علیه و آله و سلم بشارتهای بسیاری بر ولادت او بود که علماء تاریخ در کتب خود به طور مبسوط، نوشته‌اند. همانطور نیز قبل از طلوع خورشید علوی، بشارت داده شد به ابوطالب علیه السلام چنانکه جابر انصاری گفت:

راهبی به نام مُثَرِم بن دُعَيْب⁽⁵⁾ که یکصد و نود سال خدای را عبادت نمود و درخواست و سؤالی در این مدت از خدا نکرد. پس از چندی از خدای متعال خواست که دوست خود را به او بنمایاند پس خداوند حضرت ابوطالب را به سوی راهب فرستاد. و راهب تا ابوطالب علیه السلام را دید از آن حضرت از وطنش، قبیله اش سؤال کرد و تا شنید از کجاست و از کدام قبیله است به تندی برخاست و سر و صورت مبارک حضرت ابوطالب علیه السلام را بوسید و گفت:

الحمد لله که خدا مرا از دنیا نبرد تا دوست خدا را شناختم. ای ابوطالب! بشارت باد تو را که حق تعالی، مرا الهام نمود که بیرون می‌رود از صُلب تو، فرزند پسری که او ولی الله است و نامش علی علیه السلام است و اگر تو او را دریافتی و دیدی، از من به او سلام برسان.

زلزله‌ی شدید هنگام ولادت علی علیه السلام و بر طرف شدن آن با اقرار به ولایت علی علیه السلام

زمانی که فاطمه بنت آسد، امیرالمومنین علیه السلام را در رَحِم خود داشت. زلزله‌ای شدید اهالی مکه را فرا گرفت به طوری که در موقع زلزله، از شدت حرکت زمین، بتها به رو در می‌افتاد و کوهها، از هم متلاشی می‌شد و بر روی زمین می‌ریخت و مردم متوسل به بتها شدند تا شاید رفع زلزله کنند و آنان را از این امر عظیم نجات دهند ولی خبری از نجات نشد، تا آنکه شبی از شبها امر زلزله شدیدتر شد و کار بر اهل مکه بسیار سخت و طاقت فرسا شد آنان تصمیم گرفتند بتها را به جای بلندی ببرند تا شاید موثر واقع شده و زلزله کمتر شود ولی دیدند هیچ مؤثر واقع نشد، ناچار شدند به پیش حضرت ابوطالب علیه السلام آمده، دست توسل به دامن سید قریش بزنند. حضرت ابوطالب علیه السلام نیز ردای عربی خود را پوشید و با شکوه و عظمتی به بالای کوه رفت و فریاد بلندی زد که همه آن را می‌شنیدند، فرمود:

أیها الناس! ای مردم در این شب مخلوقی پا به عرصه‌ی زمین می‌گذارد که اگر اطاعت او را، نیت نکنید و اقرار به امامت و ولایت او ننمایید، این زلزله، دست بردار نیست تا زمین را زیر و زبر کند، اهالی

مکه همه اقرار بر امامت و ولادت آن حضرت نمودند، پس حضرت ابوطالب علیه السلام دستهای خود را بلند نمود و گفت:

«إِلَهِي وَ سَيِّدِي أَسْأَلُكَ بِالْمُحَمَّدِيَّةِ الْمَحْمُودِيَّةِ وَ بِالْعُلُوِّيَّةِ الْعَالِيَةِ وَ بِالْفَاطِمِيَّةِ الْبَيْضَاءِ إِلَّا تَفَضَّلْتَ عَلَيَّ تِهَامَةً بِالرَّأْفَةِ وَ الرَّحْمَةِ» (6)

پس آن زلزله، تسکین یافت و عرب از آن موقع به بعد عادت و رسم بر این شد تا شدايد عمومي يا خصوصي، آنها را فرا ميگرفت به همین نُهج، دعا ميکردند و دعای آنها مستجاب ميشد ولي مصداق و مفهوم آن را نمیدانستند.

و بالجمله، چون امر زایمان فاطمه بنت اسد نزدیک شد، نزد مسجدالحرام آمد. و گفت «پروردگار من، ایمان دارم به تو و تصدیق مینمایم به آنچه تو فرستاده ای به سوی خلق، از پیامبران و کتابهایی که نازل فرموده ای و تصدیق نمودم به کلام جدم ابراهیم، خلیل الرحمان، خدایا به حق آن کسی که بنا کرد این خانه را و به حق این مولودی که در شکم من است، امر ولادت او را بر من، آسان کن». پس در باز شد و فاطمه داخل خانه شد. فاطمه گفت: دیدم چهار تن از زنان عظیمه الشان، حواء، مریم، آسیه و مادر موسی علیه السلام و غیر آنها، از زنان بهشتی را. پس به نحوی که در موقع ولادت رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم رفتار نمودند، در این مورد هم، به جا آوردند.

چون حضرت علی علیه السلام متولد شد، سجده برای خداوند به جا آورد و شهادتین بر زبان جاری کرد و بر مادرش و زنان بهشتی سلام کرد و در این هنگام آسمان از نور پیشانی اش نورانی شد. پس مادرش فاطمه او را کودکی پاکیزه یافت، او را برداشته از خانه ی کعبه بیرون آمد.

در خانه ی حق، علی چون آمد به وجود صد گونه شرف بر شرف کعبه فزود

تبریک فرستاد خدایش به درود
کز خلقت خانه ام همین بُد مقصود

اتفاق عجیب در غسل دادن علی علیه السلام هنگام تولدش

به روایتی میان پدر و مادر در تسمیه‌ی
نام علی علیه السلام صحبت و مجادله‌ای در
افتاد و بعد از چند روز به درب حرم
آمدند و مادر امیرالمؤمنین علیه السلام
رو به سوی آسمان کرده، چیزی آغاز کرد که
یک بیتش این است:

بَيِّنْ لَنَا بِحُكْمِكَ الْمَرْضَى

مَاذَا تَرَى مِنْ هَذَا الصَّبِيِّ

یعنی الهی، حکم فرما آنچه رضای توست
در نام این کودک، ناگاه از بام خانه‌ی
کعبه ابیاتی رسید که هاتفی می‌خواند و آن
ابیات یک بیتش این است:

فَأَسْمُهُ مِنْ شَامِخِ عَلِيٍّ

عَلِيٍّ أَشْتَقُّ مِنَ الْعَلِيِّ

نام بلند او علی است، علی از علی مشتق
است. سپس پیامبر فرمودند: کجاست آن
مولود؟ او را از غایت محبت و نهایت شفقت
از گهواره بیرون آورده، آبی طلب نموده
به دست حق پرست خود شستن را آغاز کرد،
چون طرف راست حضرت علی علیه السلام را
شست، خود به خود بدن مبارک علی علیه
السلام به طرف چپ مایل شد بی‌آنکه پیامبر
صلی الله علیه و آله و سلم آن سرور را
بگردانند.

به وقت غسل از آن گشت از بری به بری
که زحمتی نکشد دست حضرت از بر او
پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم چون
این حال را مشاهده کرد، آنقدر گریست که
محاسن مبارکش از آب دیده تر شد. مادر
امیرالمؤمنین و حضرت ابوطالب علیهما
السلام رو به پیغمبر کرده، گفتند: یا

رسول الله! سبب گریه‌ی شما چیست؟ گفت: می‌بینم این کودک مرا غسل می‌دهد، من هم در پیش او می‌گردم بی‌آنکه مرا بگرداند: در روز اول علی را من غسل دادم، روز آخر او مرا غسل خواهد داد. چون از غسل دادن فارغ شد مدت مزیدی زبان در دهان علی علیه السلام گذاشت، از این رو گوشت و پوست و خون علی علیه السلام از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم رویید.

حال آیا کسی که اینچنین تولدش با عظمت و شوکت تمام، توسط اول سرور عالمین، حبیب خدا غسل داده شده و مورد احترام قرار گیرد افضل بشر نخواهد بود، چه کسی است از صحابه‌ی پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم که این گونه مورد احترام و عظمت واقع شده باشد؟⁽⁷⁾

اولین چیزی که امیرالمؤمنین علی علیه السلام میل کردند، آب دهان با برکت رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم بود

در صحاح اخبار به تواتر رسیده است که در ابتدا، هر چه مادرش، فاطمه بنت اسد سلام الله علیها می‌خواست او را شیر دهد، پستان در دهانش می‌گذاشت، ولی آن حضرت قبول نکرده گریه آغاز می‌نمود، مدتی بر این نهج بود، چون خبر به سرور کائنات رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم رسید آمد و در کنارش قرار گرفت و زبان در دهانش نهاد و بعد از مکیدن زبان، شیر مادر خورد. المقصود به هر وجه اول چیزی که امیرالمؤمنین علی علیه السلام خورد لعاب دهان با برکات آن سرور است و از میمنت ترشحات لعاب آن نبی که سرچشمه‌ی اسرار «وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ» بعد به مرتبه‌ای دانا شد که بر منبر آمده فرمود: سَلُونِي عَمَّا دُونَ الْعَرْشِ

علی علیه السلام هنگام تولد، به جز بر پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم چشمش را بر هیچ کس دیگر باز نکرد

چون علی علیه السلام متولد شد، ابوجهل به سرعت خود را به مسجدالحرام رسانید و خواست در چشم امیرالمؤمنین علی علیه السلام سرمه‌ای بکشد هر چند تلاش کرد نتوانست انگشتان خود را بر چشم امیرالمؤمنین علی علیه السلام گذاشته، نتوانسته چشمان مولا را باز نماید در آن حال، با قوت الهی، دستان امیرالمؤمنین علیه السلام چنان سیلی بر صورت ابوجهل گذاشت که بر زمین افتاد و گردنش کج شد و آن ناراست تا آخر عمرش بود و ناراستی آن لعین به خلق عالم می‌نمود. مادر امیرالمؤمنین علیه السلام از این معنی اندوهگین گشته گفت:

ای فرزند دل‌بندم چرا دیده نمی‌گشایی و نظری به عالم نمی‌فرمایی؟

در این حال الهام یک مَلَك به سید اَنام - حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم - رسید که: «ابن عمّ تو متولد شده، بشتاب و او را دریاب.»

آن حضرت در مسجدالحرام آمد و علی علیه السلام را در دامن گرفت، در آن لحظه، امیرالمؤمنین علیه السلام تا بوی گیسوی مشکبار محبوب آفریدگار به مشامش رسید، دیده بر جمال جهان‌آرای او گشود و سلام و تحیت او به جا آورده، او را ستود و سُرْمه‌ی «ما زاعَ البَصْرُ» در دیده‌ی آن کشید.

(8)

به جز رسول بر روی کسی نظر نگشاد
که از اَزَل نظری داشته به منظر او

علاقه‌ی مخصوص پیامبر صلی الله علیه و آله
و سلم به علی علیه السلام هنگام تولد علی
علیه السلام

قَالَ: فَوَلِدْتُ عَلِيًّا يَوْمَ الْجُمُعَةِ الثَّلَاثِ عَشَرَ مِنْ رَجَبِ سَنَةِ ثَلَاثِينَ مِنْ عَامِ الْفِيلِ
وَ لَمْ يُوَلَدْ قَبْلَهُ وَ لَا بَعْدَهُ مَوْلُودٌ فِي بَيْتِ اللَّهِ الْحَرَامِ سِوَاهُ إِكْرَامًا مِنْ اللَّهِ جَلَّ اسْمُهُ
وَ إِجْلَالًا لِمَحَلِّهِ فِي النَّعْظِيمِ
وَ كَانَ يَوْمَئِذٍ لِرَسُولِ اللَّهِ مِنَ الْعُمَرِ ثَلَاثُونَ سَنَةً فَأُحِبُّهُ رَسُولُ اللَّهِ حُبًّا شَدِيدًا وَ
قَالَ لَهَا اجْعَلِي مَهْدَهُ بِقُرْبِ فِرَاشِي. وَ كَانَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سلم يَتَوَلَّى أَكْثَرَ
تَرْبِيَّتِهِ وَ كَانَ يُطَهَّرُ عَلِيًّا فِي وَقْتِ غَسْلِهِ وَ يُوجِرُهُ اللَّبَنَ عِنْدَ شُرْبِهِ وَ يُحَرِّكُ مَهْدَهُ
عِنْدَ نَوْمِهِ وَ يُنَاغِيهِ فِي يَقَظَتِهِ وَ يَحْمِلُهُ عَلَى صَدْرِهِ وَ يَقُولُ:
هَذَا أَخِي وَ وَلِيِّي وَ نَاصِرِي وَ صَفِيِّي وَ خَلِيفَتِي وَ كَهْفِي وَ نَاطِرِي وَ وَصِيِّي
وَ زَوْجُ كَرِيمَتِي وَ أَمِينِي عَلَى وَصِيَّتِي.
وَ كَانَ يَحْمِلُهُ عَلَى كَتِفِهِ دَائِمًا وَ يَطُوفُ بِهِ فِي جِبَالِ مَكَّةَ وَ شِعَابِهَا وَ أُودِيَّتِهَا.
(9)

راوی گوید: علی علیه السلام در روز
جمعه، سیزدهم ماه رجب، سی سال پس از
«عام الفیل» دیده به جهان گشود و پیش از
او و پس از او هیچکس در خانه‌ی خدا متولد
نشد، تا خداوند به این وسیله، عظمت و
مقام او را بنمایاند. هنگام تولد علی
علیه السلام، سی سال از عمر مبارک پیامبر
صلی الله علیه و آله و سلم گذشته بود و سخت
علی علیه السلام را دوست می‌داشت و دستور
داد تا گهواره‌ی او را در کنار بسترش
قرار دادند و بیشتر اوقات تربیت و حضانت
او به دست مبارک پیامبر صلی الله علیه و
آله و سلم صورت می‌گرفت و هنگام نیاز،
بدنش را می‌شست و در موقع خوردن شیر، او
را در پناه خود می‌گرفت و گهواره‌اش را
می‌جنبانید و در بیداری سرگرمش می‌کرد و
او را به سینه‌ی خود می‌گرفت و می‌فرمود:
«او برادر و ولی و یاری‌کننده و
برگزیده و جانشین و ملجأ و چشم و وصی و
همسر دخت و امین وصیت من است.»

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم همیشه او را بر دوش خود سوار می‌کرد و به کوهها و دره‌ها و بیابانهای اطراف مکه می‌برد. خداوند بر زبان علی علیه السلام سخن گفت

مِنْ كِتَابِ الْمَنَاقِبِ لِلْخُوَارِزْمِيِّ عَنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: «سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ وَقَدْ سُئِلَ بِأَيِّ لُغَةٍ خَاطَبَكَ رَبُّكَ لَيْلَةَ الْمِعْرَاجِ؟ فَقَالَ: خَاطَبْتَنِي بِلُغَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَأَلْهَمَنِي أَنْ قُلْتُ يَا رَبِّ خَاطَبْتَنِي أَمْ عَلِيٌّ؟ فَقَالَ: يَا أَحْمَدُ أَنَا شَيْءٌ لَيْسَ كَالْأَشْيَاءِ وَ لَا أَقَاسُ بِالنَّاسِ وَ لَا أُوصَفُ بِالأَشْيَاءِ خَلَقْتُكَ مِنْ نُورِي وَ خَلَقْتُ عَلِيًّا مِنْ نُورِكَ فَاطَّلَعْتُ عَلَيَّ سَرَائِرِ قَلْبِكَ فَلَمْ أَجِدْ إِلَى قَلْبِكَ أَحَبَّ مِنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ، فَخَاطَبْتُكَ بِلِسَانِهِ كَيْ يَطْمَئِنَّ قَلْبُكَ (10)

در مناقب خوارزمی از عبدالله بن عمر روایت شده که گفت: «از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم شنیدم در پاسخ کسی که از او پرسید خدا در شب معراج با چه زبانی با تو سخن گفت؟ فرمود: با زبان علی علیه السلام، پس به من الهام شد و گفتم خدایا مرا خطاب ساختی یا علی علیه السلام را؟ فرمود: ای احمد صلی الله علیه و آله و سلم من شیئی هستم نه چون اشیاء و با مردم مقایسه نمی‌گردم و با اشیاء توصیف نمی‌شوم ولی تو را از نور خویش و علی علیه السلام را از نور تو آفریدم و به رازهای دلت نگاه کردم، دیدم محبوبتر از علی علیه السلام در دلت نیست، لذا با زبان او مخاطبت ساختم، تا دلت آرام گیرد. گفتگوی خداوند با پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم در مورد علی علیه السلام

وَ مِنَ الْمَنَاقِبِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ:

لَمَّا أُسْرِيَ بِي إِلَى السَّمَاءِ إِلَى سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى وَقَفْتُ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ فَقُلْتُ لَبَّيْكَ وَ سَعْدَيْكَ قَالَ قَدْ بَلَوْتُ خَلْقِي فَأَيُّهُمْ رَأَيْتَ أَطْوَعَ لَكَ قُلْتُ رَبِّ عَلِيًّا قَالَ صَدَقْتَ يَا مُحَمَّدُ فَهَلْ اتَّخَذْتَ لِنَفْسِكَ خَلِيفَةً يُودِي عَنْكَ وَيُعَلِّمُ عِبَادِي مِنْ كِتَابِي مَا لَا يَعْلَمُونَ قَالَ قُلْتُ رَبِّ اخْتَرْ لِي إِنْ خَيْرَتَكَ خَيْرَتِي قَالَ قَدْ اخْتَرْتُ لَكَ عَلِيًّا فَاتَّخِذْهُ لِنَفْسِكَ خَلِيفَةً وَ وَصِيًّا وَ نَحْلَةً عِلْمِي وَ حِلْمِي وَ هُوَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ حَقًّا لَمْ يَبْلُغْهَا أَحَدٌ قَبْلَهُ وَ لَيْسَتْ لِأَحَدٍ بَعْدَهُ يَا مُحَمَّدُ عَلِيٌّ رَأْيُهُ الْهُدَى وَ إِمَامٌ مَنْ أَطَاعَنِي وَ نُورٌ أَوْلِيَائِي وَ هُوَ الْكَلِمَةُ الَّتِي أَلْزَمْتُهَا الْمُتَّقِينَ مَنْ أَحَبَّهُ فَقَدْ أَحَبَّنِي وَ مَنْ أَبْغَضَهُ فَقَدْ أَبْغَضَنِي لَوْ لَا عَلِيٌّ لَمْ يُعْرِفْ حِزْبِي وَ لَا أَوْلِيَائِي (11)

در مناقب می‌نویسد: پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

چون مرا به آسمان سیر دادند رسیدم تا سدره المنتهی جایی که ایستادم در پیشگاه خدا عز و جل پس خدواند متعال فرمود:

ای محمد! گفتم: لَبَّيْكَ وَ سَعْدَيْكَ، فرمود: مخلوقین مرا آزموده‌ای، کدامیک از آنان، تابع‌ترند، برای تو؟ گفتم خدایا! علی علیه السلام، فرمود: راست گفتی ای محمد صلی الله علیه و آله و سلم آیا برای خود خلیفه‌ای برگزیده‌ای که از طرف تو (وظیفه) را ادا کند؟ و کتابم را به بندگانم در مواردی که نمی‌دانند آموزش دهد؟ گفتم خدایا تو انتخاب کن برای من، چون انتخاب تو به انتخاب من است؟ فرمود: علی علیه السلام را برایت برگزیدم، پس او را برای خود، خلیفه و وصی بدان و علم و حلم خود را به او می‌آموزیم و او حقیقاً امیرالمؤمنین است و کسی به این مقام پیش از او نرسیده و پس از او هم نخواهد رسید، ای محمد صلی الله علیه و آله و سلم علی پرچم هدایت و پیشوای کسی است که مرا اطاعت کند و نور اولیای من است و او همان کلمه‌ای است که بر پرهیزکاران واجب کرده‌ام، کسی که او را دوست بدارد مرا دوست داشته و کسی که او را دشمن بدارد مرا دشمن داشته اگر علی علیه السلام نباشد، حزب و اولیای من شناخته نمی‌گردد.

خدای متعال نزد فرشتگان به علی علیه السلام افتخار می‌کند

ابوالحسن فقیه بن شاذان در مناقب الائمه علیهم السلام از طریق عامه با استناد از امام جعفر صادق علیه السلام از محمد باقر علیه السلام از امام سجاد علیه السلام از امام حسین علیه السلام روایت کرده است که شنیدم رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: صبح امروز جبرئیل امین علیه السلام بر من نازل شد در حالی که خوشحال و مسرور بود. از او سؤال کردم:

به چه علت مسرور و خوشحال هستی؟
جواب داد: ای محمد! چگونه خوشحال و مسرور نباشم، همانا تو توسط برادر و وصی و امام امت علی بن ابیطالب علیه السلام پیروز شدی. همانا دیشب خدای تبارک و تعالی به خاطر عبادت کردن علی علیه السلام نزد فرشتگان و حاملان عرش به ایشان افتخار کرد و فرمود:

ای فرشتگان من! به حجت من در زمین بعد از پیامبرم - محمد صلی الله علیه و آله و سلم - نگاه کنید، همانا صورت خود را برای تواضع نزد من و عظمت من به خاک می‌مالد، پس ای فرشتگان من! شما را شاهد می‌گیرم که او امام خلق من و ولی آنهاست.⁽¹²⁾

سجده پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به خاطر علاقه‌ی خاص خداوند به علی علیه السلام

«شیخ بُرُسی» با استفاده از ابن عباس روایت کرده است:

روزی پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم آب خواستند در حالی که حضرت علی علیه

السلام و فاطمه زهرا سلام الله علیها و امام حسن علیه السلام و امام حسین علیه السلام نزد ایشان بودند. پس برای ایشان آب آوردند و از آن نوشیدند. سپس به امام حسن علیه السلام تعارف کردند و ایشان نیز آب نوشیدند و پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به ایشان فرمودند:

«هَئِنَّا مَرِيئًا يَا أَبَا مُحَمَّدٍ» نوش جانت باشد!

پس به امام حسین علیه السلام تعارف کردند و ایشان نیز از آن آب نوشیدند و پیامبر نیز به ایشان فرمودند: «گوارا باشد بر جانت ای اباعبدالله!»

سپس به فاطمه سلام الله علیها تعارف کردند و ایشان نیز از آن آب نوشیدند و پیامبر نیز به ایشان فرمودند: «گوارا باشد بر تو ای فاطمه ای سرور زنان عالم.»

پس آب را به علی علیه السلام دادند و ایشان نیز نوشیدند. پس یکباره سجده کردند. بعضی از زنان ایشان عرض کردند:

یا رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم به حسن و حسین علیهما السلام و فاطمه زهرا سلام الله علیها آب دادی و به آنها فرمودی: «هَئِنَّا مَرِيئًا» اما وقتی به علی علیه السلام آب دادی سجده کردی، چرا؟! ایشان فرمودند: وقتی من آب نوشیدم شنیدم، جبرئیل و فرشتگان به من گفتند: گوارا باشد بر تو ای رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم.

آنگاه که حسن علیه السلام آب نوشید جبرئیل امین علیه السلام و فرشتگان به او نیز همان را گفتند که به من گفته بودند من هم همان را به حسن علیه السلام گفتم و وقتی حسین و فاطمه سلام الله علیها آب نوشیدند شنیدم جبرئیل امین و فرشتگان نیز به آنها می‌گفتند:

گوارا باشد بر جانتان، اما وقتی به علی علیه السلام آب دادم شنیدم خدای

تبارک و تعالی فرمودند: «هَٰئِنَا مَرِيئًا يَا
وَلِيِّي وَ حُجَّتِي عَلَى خَلْقِي» گوارا باشد بر تو
ای ولیم و حجت بر خلقم به من به خاطر
همین سجده کردم و خدا را به خاطر نعمتی
که برای اهل‌بیتم فرستاده است شکر کردم.»
(13)

علی علیه السلام قلب خدا است که در بر
دارنده‌ی اسرار است

شیخ صدوق «قدس سرّه» از امام صادق علیه
السلام و آن حضرت از امیرالمؤمنین علی
علیه السلام نقل کرده است که فرمود:
أَنَا عِلْمُ اللَّهِ وَ أَنَا قَلْبُ اللَّهِ الْوَاعِي وَ لِسَانُ اللَّهِ النَّاطِقُ وَ عَيْنُ اللَّهِ النَّاطِرَةُ وَ أَنَا
جَنْبُ اللَّهِ وَ أَنَا يَدُ اللَّهِ (14)

من مظهر و نمایش دهنده‌ی علم خداوندم و
قلب خدا هستم که اسرار و علوم خود را در
آن نگهداشته است، لسان گویای پروردگار و
چشم بینای او هستم و من جنبُ اللّٰهِ یعنی
جانب او هستم که تمام خلق امر شده‌اند به
آن جانب توجه کنند و قرب خداوند جز با
تقرب به من برای کسی حاصل نشود و من دست
توانای حق تعالی می‌باشم.

نسبت‌هایی که در حدیث ذکر شده است جنبه
احترامات و الای امیرالمؤمنین علیه السلام
است وگرنه ذات مقدس الهی پاک و منزّه، از
داشتن اعضاء و اجزاء است.

**امر ملا اعلی بر عهده‌ی علی علیه السلام
است**

مِقْدَادُ بْنُ أَسْوَدٍ نَقَلَ مَعَهُ
امیرالمؤمنین علی علیه السلام فرمودند:
«... أَنَا حُجَّةُ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ مِنْ أَهْلِ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ مَا فِي السَّمَاءِ
مَلَكٌ يَخْطُو قَدَمًا عَنْ قَدَمِ إِلَّا بِإِذْنِي وَ فِي يَرْتَابُ الْمُبْطِلُونَ» (15)

من حجت خدا بر تمام خلق از اهل
آسمانها و زمین هستم و در آسمانها
فرشته‌ای قدم از قدم بر نمی‌دارد مگر به

اجازه‌ی من و دربارهی من اهل باطل به شک و تردید افتادند.

هیچکس از آفریدگان با او مقایسه نشود

مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي الْفَوَارِسِ در کتاب «اربعین» می‌نویسد: «حدیثی از عایشه نقل شده که گوید: من شخصی را در نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم محبوبتر از علی و فاطمه سلام الله علیها ندیدم.

آنگاه سخن خود را چنین ادامه می‌دهد: روزی در حضور پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم بودم که حضرت فاطمه سلام الله علیها رو به پیامبر کرد و عرض نمود: جانم فدای تو ای رسول خدا! درود خدا بر تو باد، برای من چه فضیلتی است؟ رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

يَا فَاطِمَةُ! أَنْتِ خَيْرُ النِّسَاءِ فِي الْبَرِّيَّةِ وَ أَنْتِ سَيِّدَةُ نِسَاءِ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَ أَهْلِهَا.

ای فاطمه! تو بهترین زنان در میان آفریدگانی و تو بانوی بانوان بهشتی و اهل بهشت هستی. فاطمه سلام الله علیها عرض کرد: ای رسول خدا! چه فضیلتی برای پسر عمویت است؟

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «**لَا يُقَاسُ بِهِ أَحَدٌ مِنْ خَلْقِ اللَّهِ.** کسی از آفریدگان خدا با او مقایسه نمی‌شود.»

فاطمه سلام الله علیها عرض کرد: برای دو فرزندم - حسن و حسین علیهما السلام - چه فضیلتی است؟

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: **هُمَا وَلَدَايَ سِبْطَايَ وَ رِيحَانَتَايَ أَيَّامَ حَيَاتِي وَ بَعْدَ وَفَاتِي.**

آنان فرزندان من و نوادگان و دو گُل ریحان من در دوران زندگی و پس از وفاتم هستند.

عایشه گوید: در این بین که آن دو مشغول حرف زدن بودند ناگاه علی علیه

السلام آمد، رو به پیامبر خدا کرد و فرمود: پدر و مادرم فدای تو باد ای رسول خدا! درود خدا بر تو باد! نظر شما درباره‌ی من چیست؟ رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: ای علی! من، تو، فاطمه سلام الله علیها حسن و حسین علیهم السلام در بهشت در قصری از دُر خواهیم بود، این قصر در زیر عرش خداوند متعال است که اساس آن از رحمت و پیرامونش از رضوان است.

يَا عَلِيُّ! بَيْنَكَ وَ بَيْنَ نُورِ اللَّهِ بَابٌ فَتَنْظُرُ إِلَيْهِ وَ يَنْظُرُ إِلَيْكَ وَ عَلَى رَأْسِكَ تَاجٌ مِنْ نُورٍ، قَدْ أَضَاءَ نُورُهُ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَ الْمَغْرِبِ وَ أَنْتَ تَرْفُلُ فِي حُلِيِّ حُمْرٍ وَرَدِيَّةٍ وَ خَلَقَكَ وَ خَلَقَنِي رَبِّي وَ خَلَقَ مُحَبِّبِنَا مِنْ طِينَةِ تَحْتِ الْعَرْشِ وَ خَلَقَ مُبْغِضِينَ مِنْ طِينَةِ الْخَبَالِ

ای علی! بین تو و بین نور خدا دری است که تو به آن نگاه می‌کنی و آن به تو، بر سر تو تاجی از نور است که نورش میان شرق و غرب عالم را روشن می‌کند، تو در میان لباس‌هایی که به رنگ گل سرخ است افتخار می‌نمایی. پروردگارم تو و مرا آفریده است و دوستان ما را از طینت زیر عرشی آفریده و دشمنان ما را از گلِ چرکین اهل دوزخ آفریده است. (16)

حضرت علی علیه السلام در آسمان هفتم همچون خورشید برای اهل آنجا می‌درخشد

سُلَيْمِ بْنِ قَيْسٍ از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نقل کرده که آن حضرت فرمود: علی علیه السلام در آسمان هفتم برای اهل آنجا می‌درخشد همانطور که خورشید برای اهل زمین فروزندی دارد و در آسمان دنیا برای اهل زمین همانند ماه است در شب تاریک و در ادامه فرمود:

أَعْطَى اللَّهُ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنَ الْفَضْلِ جُزْءًا لَوْ قَسَمَ عَلَى أَهْلِ الْأَرْضِ لَوْ سِعَهُمْ وَ أَعْطَاهُ مِنَ الْفَهْمِ جُزْءًا لَوْ قَسَمَ عَلَى أَهْلِ الْأَرْضِ لَوْ سِعَهُمْ اسْمُهُ مَكْتُوبٌ عَلَى كُلِّ حِجَابٍ فِي الْجَنَّةِ بَشَرْتَنِي بِهِ رَبِّي.

خداوند به حضرت علی علیه السلام به اندازه ای فضیلت بخشیده است که اگر بر اهل عالم تقسیم شود همه را کفایت می‌کند و به اندازه ای علم و دانش به او عطا کرده است که اگر بر افراد روی زمین تقسیم شود همه را کفایت می‌کند یعنی همگی عالم می‌شوند نام او بر همه پرده‌های بهشت نگاشته شده است پروردگار مرا به وجودش مژده داد...» (17)

سلام خداوند متعال بر علی علیه السلام

ابراهیم نخعی می‌گوید: چون پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم به معراج رفتند، هاتفی در آسمانها ندا داد: ای محمد، خداوند عزوجل همیشه بر تو سلام دارد و می‌گوید:

أَقْرَأَ عَلِيَّ بْنَ أَبِيطَالِبٍ مِنِّي السَّلَامَ

سلام مرا به علی بن ابیطالب برسان. (18)

هدیه‌ی خداوند متعال به علی علیه السلام

در مصابیح القلوب و سیرة النبوی و کفایه المؤمنین از امام حسین علیه السلام مروی است که گفت:

«روزی پدر من کنار فرات رفت جهت غسل در آب شد. ناگاه موجی برآمده پیراهنش ببرد. چون بیرون آمد، هاتفی گفت: «أَنْظُرُ عَنْ يَمِينِكَ وَ خُذْ مَا تَرَى».

چون نگاه کرد پیرهنی دید در دیبایی پیچیده، فرا گرفت. رقعته ای از گریبانش افتاد که بر او نوشته بود:

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ هَذِهِ هَدِيَّةٌ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ إِلَيَّ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ هَذَا قَمِيصٌ يورثُ عِمْرَانَ كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخِرِينَ.»

یعنی، این تحفه ای است از خداوند عزیز حکیم به سوی علی بن ابیطالب علیه السلام، این هدیه، قمیص است که ارث داده شده است

عمران علیه السلام را، همچنان میراث می‌دهم او را به قومی دیگر. (19)

سه هزار منقبت در یک شب

شیخ صدوق رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ در کتاب «أَمَالِي» از سعید بن جبیر نقل کرده است که گفت: نزد ابن عباس آمدم و به او گفتم: ای پسر عموی رسول خدا آمده‌ام تا از تو درباره‌ی علی بن ابیطالب علیه السلام و اختلاف مردم نسبت به او سؤال کنم. فرمود: ای پسر جبیر، آمدی تا از کسی که در یک شب سه هزار منقبت برای او حاصل شده، سؤال کنی؟ آمدی تا از وقتی رسول خدا و جانشین او و صاحب حوض و پرچم و شفاعت سؤال کنی؟ سپس فرمود: به حق کسی که محمد صلی الله علیه و آله و سلم را ختم رسولان اختیار کرد از آغاز خلقت تا انتهای آن همگی که بنویسند نمی‌توانند یک دهم از فضائی را که خدا به او مرحمت کرده، بنویسند.

مراد از آن شبی که در کلام ابن عباس ذکر شد و سه هزار منقبت برای علی علیه السلام است، شب هفدهم ماه مبارک رمضان است که «لَيْلَةُ الْقُرْبَةِ» نامیده شده و جنگ بدر در فردای آن واقع شده است و سید حمیری رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ در اشعار خود به آن اشاره کرده است، می‌گوید:

ذَاكَ الَّذِي سَلَّمَ فِي لَيْلَةٍ
عَلَيْهِ مِيكَالٌ وَ جِبْرِيلُ
مِيكَالٌ فِي أَلْفٍ وَ جِبْرِيلُ فِي
أَلْفٍ وَ يَتْلُوهُمْ سِرَّ أَيْلُ
لَيْلَةَ بَدْرٍ مَدَدًا أَنْزَلُوا
كَأَنَّهُمْ طَيْرٌ أَبَابِيلُ
فَسَلَّمُوا لَمَّا أَنْزَلُوا حُدُوهُ
وَ ذَاكَ إِعْظَامٌ وَ تَبْجِيلُ (20)

و او کسی است که سلام کرده است در یک شب، بر او میکائیل و جبرئیل. میکائیل در

میان هزار فرشته و جبرئیل در میان هزار فرشته و به دنبال آنها اسرافیل در میان هزار فرشته در شب جنگ بدر به عنوان یاری و کمک اینها نازل شدند، همانند ابره‌های پرنده‌های ابابیل که بر لشکر ابره فرود آمدند. پس همگی سلام کردند چون بر قدمهای او فرود آمدند و این به خاطر احترام بزرگداشت آن حضرت بوده است.)
برکت در نسل اسماعیل علیه السلام، به واسطه‌ی علی علیه السلام

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى لِإِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ أَمَّا إِسْمَاعِيلُ فَقَدْ سَمِعْتُ دُعَاءَكَ فِيهِ وَ قَدْ بَارَكْتُهُ وَ سَأَمَّرْتُهُ وَ أَكثَرْتُهُ جِدًّا جِدًّا وَ أَجْعَلُ مِنْهُ اثْنَيْ عَشَرَ شَرِيفًا يُؤَلِّدُ وَ أَجْعَلُهُ جِزْبًا عَظِيمًا

خدای متعال به ابراهیم علیه السلام فرمود دعای تو را درباره‌ی فرزندان اسماعیل شنیدم، وجود او را، پربرکت ساخته و او را به ثمر خواهم رساند و از وی دوازده فرزند که نسل پاکت را گسترش داده و در نهایت امتی بزرگ از صالحان و نیکوکاران پدید آورند، به وجود خواهم آورد. تردیدی نیست که علی علیه السلام یکی از آن ستارگان درخشان دوازده‌گانه است. (21) و این فضیلتی است که هیچ کس با او هم‌تا نخواهد بود.

اساس بعثت انبیاء علیهم السلام ولایت علی علیه السلام

«رَوَى أَحْطَبُ خُوَارِزْمٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ يَا عَبْدَ اللَّهِ أَنَا نَبِيُّ مَلِكٍ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ سَلْ مَنْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا عَلَى مَا بُعِثُوا قَالَ قُلْتُ عَلَى مَا بُعِثُوا قَالَ عَلَى وَ لَأَيَّتِكَ وَ وَ لَأَيَّةِ عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ.» (22)

خطیب خوارزم از عبدالله بن مسعود بازگو نموده که گفت: فرشته‌ای نزد من آمد و پیامی از سوی خداوند آورد که فرمود: ای محمد! از پیامبرانی که قبل از تو مبعوث شدند، سؤال کن که برای چه مبعوث شدند؟ گفتم:

شما بگوئید برای چه مبعوث گردیدند؟ در جوابم گفت: اساس مأموریت و بعثت آنها، بر ولایت تو و علی بن ابیطالب علیه السلام استوار بوده است.

قبل از خلقت آسمان و زمین، درب بهشت آشنا با نام علی علیه السلام بود

مِنْ كِتَابِ الْمَنَاقِبِ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ:

مَكْتُوبٌ عَلَى بَابِ الْجَنَّةِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ أَخُو رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْفَقْرِ عَامٍ (23)

و در کتاب مناقب از جابر بن عبد الله انصاری روایتی است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: دو هزار سال پیش از خلقت آسمان و زمین (با قلم قضا) بر در بهشت نوشته شده بود محمد صلی الله علیه و آله و سلم رسول و پیامبر خداست و علی بن ابیطالب علیه السلام برادر اوست. « خداوند با پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم درباره‌ی علی علیه السلام پیمان بسته است

عَنْ أَبِي بَرزَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ:

إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عَهَدَ إِلَيَّ فِي عَهْدِي قُلْتُ يَا رَبِّ بَيْنَهُ لِي فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ اسْتَمِعْ قُلْتُ سَمِعْتُ قَالَ إِنَّ عَلِيًّا رَأْيُهُ الْهُدَى وَ إِمَامٌ أَوْلِيَايَ وَ نُورٌ مَنْ أَطَاعَنِي وَ هُوَ الْكَلِمَةُ الَّتِي أَلَزَمْتُهَا الْمُتَّقِينَ مَنْ أَحَبَّهُ أَحَبَّنِي وَ مَنْ أَطَاعَهُ أَطَاعَنِي فَبَشَّرَهُ بِذَلِكَ

قال فَبَشَّرْتَهُ فَقَالَ عَلِيٌّ أَنَا عَبْدُ اللَّهِ وَ فِي قَبْضَتِهِ فَإِنْ يُعَذِّبْنِي فَبِذَنْبِي وَ لَنْ يظلمني وَ إِنْ يُنِّمَ الَّذِي بَشَّرَنِي بِهِ فَاللَّهُ أَوْلَى بِهِ قَالَ فَقُلْتُ اللَّهُمَّ أَجَلِ قَلْبَهُ وَ اجْعَلْ رَبِيعَةَ الْإِيمَانِ بِي فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ قَدْ فَعَلْتُ ذَلِكَ ثُمَّ إِنَّ اللَّهَ عَهَدَ إِلَيَّ أَنِّي أَسْتَخِصُّهُ مِنَ الْبَلَاءِ مَا لَا أَحْصُ بِهِ أَحَدًا مِنْ أَصْحَابِكَ فَقُلْتُ يَا رَبِّ أَخِي وَ صَاحِبِي فَقَالَ اللَّهُ إِنَّ هَذَا أَمْرٌ قَدْ سَبَقَ أَنَّهُ مُبْتَلَى وَ مُبْتَلَى بِهِ (24)

ابو بَرزَة از پیامبر نقل کرد که حضرت فرمودند:

خدای متعال دربارهی علی علیه السلام بر من عهد و پیمانی بسته است.

گفتم: پروردگارا برایم او را بیان بنما.

خدای با قدرت و بزرگ فرمود: بشنو. گفتم: شنیدم.

فرمود: علی عَلَمِ هدایت و پیشوای دوستان من و روشنایی کسی است که مرا اطاعت کند و او همان کلمه‌ای می‌باشد که پرهیزکاران بر خود لازم کرده‌اند، هر که او را دوست بدارد مرا دوست داشته و هر که او را اطاعت کند مرا اطاعت کرده است پس به او مژده بده.

پیامبر گفت: به او مژده دادم و علی گفت: من بنده‌ی خدا و در قبضه‌ی قدرت او هستم اگر مرا عقوبت کند به سبب گناه من است و بر من ستم نکرده است و اگر آن چه را که به من بشارت داده، تمام کند، خدا به او سزاوارتر است.

گفتم: خدایا قلب او را روشنی ده و بهار او را ایمان به خود قرار بده پس خدای با قدرت و بزرگ فرمود:

به تحقیق آن چه را که خواستی پذیرفتم. پس به درستی که خدا بر من پیمانی بسته که امتحان سنگینی را به او اختصاص دهم که به هیچ یک از اصحاب خودم اختصاص نداده‌ام. پس گفتم: ای پروردگار من، علی، برادر و رفیق من است. خداوند فرمود: به تحقیق این امری است که گذشته است که او خود امتحان می‌شود و به سبب او دیگران امتحان می‌شوند.

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند حق علی علیه السلام بر مسلمانان مانند حق پدر بر فرزندان خود است

حَدَّثَنِي أَبُو الْعَبَّاسِ أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنُ سَعِيدِ بْنِ عَفَّةَ الْحَافِظُ قَالَ حَدَّثَنَا عَيْسَى
بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْمُحَمَّدِيُّ مِنْ وُلْدِ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرِ بْنِ عَلِيٍّ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ
أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ:
حَقُّ عَلِيٍّ عَلَى الْمُسْلِمِينَ كَحَقِّ الْوَالِدِ عَلَى وُلْدِهِ

نقل کرد به ما ابوعباس احمد فرزند
محمد فرزند سعید فرزند عفته‌ی حافظ که
گفت حدیث کرد به ما عیسی فرزند عبدالله
محمدی از فرزندان علی فرزند محمد فرزند
عمر فرزند علی علیه السلام گفت: نقل کرد
به من پدرم از پدرش از جدش علی علیه
السلام که فرمود: پیامبر خدا صلی الله علیه
و آله و سلم فرمود: حق علی علیه السلام
بر مسلمانان مانند حق پدر بر فرزندان
هست.

ترس پیامبر از گفتن تمام فضائل علی
علیه السلام

«مُؤَفَّقُ بْنُ أَحْمَدَ خَوَارِزْمِيٌّ»
ابیطالب علیه السلام روایت کرده است که
رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در روز
فتح خیبر فرمود:

اگر اندیشه نمی‌کردم از اینکه بگویند
طوایفی از امت من در حق تو آنچه نصاری
در حق عیسی بن مریم علیه السلام گفتند هر
آینه امروز در فضل تو سخنی می‌گفتم که بر
هیچ گروهی از مسلمانان نگذری مگر آنکه
به خاک کفش تو تبرک جویند و به زیادی آب
وضوی تو استشفاء نمایند و ...

گر نبودی خوف، دُرْها سَفْتَمِي
آنچه در دل بود یکسر گَفْتَمِي
لیک با این قوم که کورند و کر
چون توانم گفت اوصاف قَمَرِ (25)

جدایی از علی، جدایی از رسول

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

مَنْ فَارَقَ عَلِيًّا فَارَقَنِي وَ مَنْ فَارَقَنِي فَارَقَ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ (26)

هر کس از علی علیه السلام جدا شود از من جدا شده و هر کس از من جدا شد از خدا جدا شده است.

علی علیه السلام به منزله‌ی کعبه

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

مَثَلُ عَلِيٍّ فِيكُمْ كَمَثَلِ الْكَعْبَةِ الْمَسْتَوْرَةِ النَّظَرُ إِلَيْهَا عِبَادَةٌ وَ الْحُجُّ إِلَيْهَا فَرِيضَةٌ. (27)

مثل علی در میان شما مثل همین کعبه است که نگاه کردن به آن عبادت و حق آن واجب است.

پیامبر در جای دیگر فرمودند: یا علی! تو به منزله‌ی کعبه‌ای که همه به سوی او می‌آیند ولی او به سوی کسی نمی‌آید. (28)

نزول ستاره، داله بر وصایت در خانه‌ی امیرالمؤمنین علیه السلام

ابن مغازلی علی بن محمد شافعی در این موضوع دو حدیث آورده است؛ اول حدیثی است که با اسناد خود از آنس بن مالک در «مناقب» خود ذکر کرده است و علامه بحرانی نیز در «غایه المرام» صفحه‌ی 409 عین این حدیث را از او روایت کرده است.

عَنْ أَنَسٍ قَالَ أَنْقَضَ كَوْكَبٌ عَلِيَّ عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ: مَنْ أَنْقَضَ هَذَا النَّجْمَ فِي دَارِهِ فَهُوَ الْخَلِيفَةُ مِنْ بَعْدِي، فَنَظَرْنَا فَإِذَا هُوَ أَنْقَضَ فِي مَنْزِلِ عَلِيٍّ فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى: وَ النَّجْمُ إِذَا هَوَى مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَ مَا عَوَى وَ مَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَى

عَنْ أَنَسٍ قَالَ انْقَضَ كَوْكَبٌ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: مَنْ انْقَضَ هَذَا النُّجْمُ فِي دَارِهِ فَهُوَ الْخَلِيفَةُ مِنْ بَعْدِي، فَنَظَرُوا فَإِذَا هُوَ انْقَضَ فِي مَنْزِلٍ عَلَيَّ فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى: وَ النُّجْمُ إِذَا هَوَى مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَى وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَى إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَى

انس گوید: ستاره ای در زمان رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم خم می‌شد (یعنی به شکل خط نورانی در حرکت بود) حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: هر کس که این ستاره، در خانه‌ی او فرود آید او بعد از من جانشین من خواهد بود. چون مردم نگریستند، دیدند آن ستاره در منزل علی بن ابیطالب علیه السلام فرود آمد و خداوند متعال این آیه را فرستاد: «سوگند به آن ستاره‌ی درخشان هنگامی که فرود آمد، که صاحب شما گمراه نگشته و اغوا نشده است و از روی هوای نفس تکلم نمی‌کند (و راجع به خلافت و وصایت ابن عم خود امیرالمؤمنین علیه السلام، پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم از نزد خود چیزی نمی‌گوید، تمام گفتار او وحی است که از جانب حضرت رب العزه به او وحی گردیده است».

دوم، حدیثی است که ابن مغزلی نیز در «مناقب» خود با اسناد خود از سعید بن جبیر از ابن عباس روایت نموده است و علامه بحرانی در صفحه 409 از «غایه المرام» نیز از ابن مغزلی روایت می‌کند: عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ كُنْتُ جَالِسًا مَعَ فِتْيَةٍ مِنْ بَنِي هَاشِمٍ عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِذَا انْقَضَ كَوْكَبٌ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مَنْ انْقَضَ هَذَا النُّجْمُ فِي مَنْزِلِهِ فَهُوَ الْوَصِيُّ مِنْ بَعْدِي فَقَامَ فِتْيَةٌ مِنْ بَنِي هَاشِمٍ فَنَظَرُوا فَإِذَا الْكَوْكَبُ قَدْ انْقَضَ فِي مَنْزِلِ عَلِيِّ بْنِ أَبِيطَالِبٍ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ قَدْ غَوَيْتَ فِي حُبِّ عَلِيٍّ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى وَ النُّجْمُ إِذَا هَوَى إِلَى قَوْلِهِ وَ هُوَ بِالْأَفْقِ الْأَعْلَى

ابن عباس گوید: من با گروهی از جوانان بنی‌هاشم در حضور رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نشسته بودیم که ناگهان ستاره ای بسیار نورانی حرکت نمود و

میخواست فرود آید. رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: این ستاره در منزل هر کس فرود آید او بعد از من وصی من خواهد بود. جماعتی از آن جوانان بنی‌هاشمی برخاستند که بنگرند ستاره در خانه‌ی که فرود می‌آید، دیدند که در منزل علی بن ابیطالب علیه السلام فرود آمده، پنهان شد. گفتند ای رسول خدا درباره‌ی محبت بر علی بن ابیطالب مفتون شدی و به ضلال و غوایت افتادی. خداوند این آیه را فرو فرستاد که:

«سوگند به آن ستاره‌ای که فرود آمد صاحب شما گمراه نشده و به غوایت در نیفتاده است.» - تا قول خدای تعالی که - «اوست در افق بلند و عالی.»⁽²⁹⁾

دست علی علیه السلام با دست پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم مساوی در عدل

علامه خطیب بغدادی به نقل از آنس بن مالک از عُمَر بن خطاب از ابوبکر از ابوهریره آورده است که گفت:

در حالی وارد بر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم شدم که مقداری خرما جلو روی آن حضرت بود. پس سلام کردم و بعد از جواب سلام مشتی از آن را به من داد و چون شمردم هفتاد و سه دانه بود. آنگاه از نزد پیغمبر به سراغ علی علیه السلام رفتم و در نزد او هم مقداری خرما نهاده شده بود و او هم بعد از اینکه من سلام کردم و جواب داد مشتی از آن خرماها را به من داد و چون آنها را شمردم بدون کم و زیاد هفتاد و سه دانه بود پس من با تعجب زیاد از هم‌عددی خرماهای اعطایی به خدمت پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم رفتم و ماجرای یکسان و هم‌عددی خرمای آن حضرت و

علی علیه السلام را که مایه‌ی تعجب من شده بود گزارش دادم.

پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم تبسم نمود و فرمود:

«يَا أَبَا هُرَيْرَةَ مَا عَلِمْتَ أَنَّ يَدِي وَ يَدَ عَلِيِّ بْنِ أَبِيطَالِبٍ فِي الْعَدْلِ سَوَاءٌ»
(30)

ای ابوهریره! مگر نمی‌دانی که دست من و دست علی بن ابیطالب علیه السلام در عدل یکسان و مساوی است.

به شرافت رسیدن توسط علی علیه السلام

علامه ابن حجر به نقل از «استیعاب» ابن عبدالبر از ابن مسیب روایت نموده که عمر گفت:

«تَحَبَّبُوا إِلَى الْأَشْرَافِ وَ تَوَدَّدُوا وَ انْفُوا عَلَى أَعْرَاضِكُمْ مِنَ السَّفَلَةِ وَ اعْلَمُوا أَنَّهُ لَا يَتِمُّ شَرَفٌ إِلَّا بِوِلَايَةِ عَلِيٍّ»
(31)

نسبت به افراد شریف و با شخصیت محبت و دوستی از خود نشان دهید و در رابطه با حفظ آبروی خود از افراد پست و بی‌شخصیت بپرهیزید و بر حذر باشید و دانسته باشید که هیچگونه شرفی به درجه‌ی تمامیت نرسید مگر به ولایت علی.

کلام حضرت خضر در فضائل امیرالمومنین علیه السلام

صفوانی در کتاب «محن» و کلینی در کتاب «کافی» روایت کرده‌اند که چون امیرالمومنین علیه السلام به شهادت رسیدند:

جَاءَ شَيْخٌ يَبْكِي وَ هُوَ يَقُولُ الْيَوْمَ انْقَطَعَتْ عِلَاقَةُ النُّبُوَّةِ حَتَّى وَ قَفَ بِبَابِ الْبَيْتِ الَّذِي فِيهِ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَ أَخَذَ بِعِضَادَتِي الْبَابِ فَقَالَ رَحِمَكَ اللَّهُ فَلَقَدْ كُنْتُ أَوَّلَ النَّاسِ إِسْلَامًا وَ أَخْلَصَهُمْ إِيمَانًا وَ أَشَدَّهُمْ يَقِينًا وَ أَخْوَفَهُمْ مِنَ اللَّهِ وَ أَطْوَعَهُمْ لِنَبِيِّ اللَّهِ وَ أَفْضَلَهُمْ مَنَاقِبًا وَ أَكْثَرَهُمْ سَوَابِقًا وَ أَشَبَّهُهُمْ بِه خُلُقًا وَ خُلُقًا وَ سِيْمَاءً وَ فَضْلًا وَ كُنْتُ أَحْفَظَهُمْ صَوْتًا وَ أَعْلَاهُمْ طُودًا وَ أَقْلَهُمْ كَلَامًا وَ أَصْوَبَهُمْ مَنَاطِقًا وَ أَشَجَعَهُمْ قَلْبًا وَ أَحْسَنَهُمْ عَمَلًا وَ أَفْوَاهَهُمْ يَقِينًا حَفَظْتُ مَا ضَيَعُوا وَ رَعَيْتُ مَا أَهْمَلُوا وَ شَمَرْتُ إِذْ اجْتَمَعُوا وَ عَلَوْتُ إِذْ هَلِعُوا وَ وَقَفْتُ إِذْ سَرَعُوا وَ أَدْرَكْتُ أَوْتَارَ مَا

ظَلَمُوا كُنْتَ عَلَى الْكَافِرِينَ عَذَاباً وَاصِباً وَ لِلْمُؤْمِنِينَ كَهْفاً وَ حِصْناً كُنْتَ كَالْحَبْلِ
الرَّاسِخِ لَا تُحَرِّكُكَ الْعَوَاصِفُ وَ كُنْتَ لِلطُّفْلِ كَالْأَبِ الشَّفِيقِ وَ لِلْأَرَامِلِ كَالْبُعْلِ
الْعَطُوفِ فَسَمَّتْ بِالسَّوِيَّةِ وَ عَدَلَتْ فِي الرَّعِيَّةِ وَ أَطْفَأَتِ النَّيْرَانَ وَ كَسَرَتْ الْأَصْنَامَ
وَ أَدَلَّتِ الْأَوْثَانَ وَ عَبَّدَتْ الرَّحْمَنَ فِي كَلَامٍ لَهُ كَثِيرٌ فَالْتَقَتُوا فَلَمْ يَرَوْا أَحَداً فَسُئِلَ
الْحَسَنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَنْ كَانَ الرَّجُلُ قَالَ الْخَضِرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ . (32)

چون امیرالمومنین علیه السلام به شهادت رسیدند، پیرمردی گریه‌کنان آمد در حالی که می‌گفت: «امروز زنجیرهای نبوت پاره شد،» تا ایستاد در اتاقی که حضرت در آنجا مرغ روحش پرواز نموده بود و با دو دست خود دو بازوی دو طرف در را گرفت و گفت: خدا تو را رحمت کند، حقا که اولین کسی بودی که اسلام آوردی و پاکترین آنها بودی از جهت ایمان و یقینت از همه شدیدتر بود و خوفت از خدا نسبت به همه بیشتر و طاعتت به پیغمبر خدا از همه فزون‌تر و مناقبت و فضائلت از همه عالیتر و سوابقت از همه زیادتر و شباهتت به رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم از جهت قوای طبیعی و اخلاق معنوی و از جهت علائم روحانی در چهره‌ات و از جهت فضل و شرافت از همه بیشتر بود و از جهت سر و صدا از همه آرام‌تر بودی و از جهت استقامت و ثباتت از همه بالاتر و رفیع مرتبه‌تر بودی. کلام و سخنت از همه مقبول‌تر و منطقت از همه صحیح‌تر و قلبت از همه شجاعت‌تر و کردارت از همه نیکوتر و یقینت از همه قویتر بود.

حفظ کردی آنچه را که ضایع کردند و رعایت کردی آنچه را که مُهْمَل گذاشتند و دامن همت به کمر زدی در وقتی که آنها اجتماع کردند و نفس خود را بلند داشتی هنگامی که آنها حرص زدند و توقف کردی در وقتی که آنها بدعت نهادند و دادخواهی کردی نسبت به ظلم‌هایی که نمودند. ای علی تو نسبت به کافران، عذاب سخت و مداوم بودی و نسبت به مؤمنان پناهگاه و ملجأ و

حصن. تو مانند کوهی عظیم و ثابت بودی که تند بادهای اهواء و آراء باطل و طوفانهای سخت امیال و انکار مخالفین ابداً مختصر حرکتی و تکانی در تو به وجود نیاورد.

نسبت به کودکان مانند پدر مهربان و نسبت به بیوه زنان چون شوهر رؤوف و عطوف بودی. بیت المال را به طور تساوی تقسیم کردی و در رعیت و توده‌ی مردم به عدالت رفتار نمودی و آتش‌های کفر و شرک و بیداد و تجاوز بر حقوق را خاموش کردی و بتهای ظاهر و باطن را در هم شکستی و ذلیل نمودی و در مقام بندگی خداوند عز و جل قیام و اقدام کردی و بسیار از این قبیل سخنان گفت و صفات عالی‌ه‌ی آن حضرت را بیان کرد و ناگهان ناپدید شد!

مردم که التفات کردند کسی را ندیدند و از حضرت امام حسن علیه السلام سؤال کردند؟ فرمود: آن مرد پیر، حضرت خضر علیه السلام بود.

کتاب فضل تو را آب بحر کافی نیست که تر کنم سرانگشت و صفحه بشمارم آری چه خوب خضر پیغمبر علیه السلام آن حضرت را بدین صفات عالی‌ه ستوده و تمجید نموده و در مصیبت آن حضرت گریان شده است.

پیراهن نبوت بر تن علی علیه السلام

ام سلمه گفت: روزی سه نفر از مشرکان نزد رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم آمدند. یکی از آنها گفت: ای محمد! تو ادعایی کرده‌ای که از ابراهیم فاضلتری، ابراهیم علیه السلام، خلیل خدا بود ولی تو خلیل او نیستی.

حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: ابراهیم علیه السلام، خلیل بود

و من حبيب و صفى ام . و حبيب و صفى بهتر باشد .

گفت: تو گفتی که از موسى عليه السلام بهترم . در حالی که موسى کلیم عليه السلام خدا بود و با حق تعالی سخن گفت و تو با حق سخن نگفتی .

حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم گفت: موسى عليه السلام سخن گفت در زمین و من وراء حجاب و بر بالای هفت آسمان بر سُرَادُق عرش با حق سخن گفتم .

دیگری گفت: تو گفتی که من از عیسی عليه السلام بهترم . عیسی عليه السلام مرده زنده کرد و تو نکردی .

حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم دست بر هم زد و گفت یا علی! یا علی! در همان لحظه علی عليه السلام از درب وارد شد . فرمود: ای علی کجا بودی؟ فرمود: در فلان نخلستان خرما بودم .

آواز شما به من رسید، خود را به اینجا رسانیدم . حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم فرمود بیا و این پیراهن نبوت من را بپوش و با این سه تن به قبرستان «یوسف بن کعب» برو و ما را از بهر ایشان زنده کن تا علامت نبوت و کرامت امامت ببینند . امام علی عليه السلام پیراهن را پوشید و با آنها رفت .

ام سلمه می‌گوید: من نیز از رسول خدا اجازه خواستم و رفتم . شاه مردان علی عليه السلام به قبرستان رسید و در آنجا ایستاد و کلمه‌ای را بر زبان جاری نمود و فرمود . ای صاحب گور! برخیز به فرمان حق تعالی و تصدیق ادعای رسول کن، گور در جنبش آمد، بار دیگر بگفت، گور بشکافته شد . پیری برخاست و خاک از سر خود دور کرد .

علی علیه السلام فرمود: تو کیستی؟

گفت: منم یوسف بن کعب صاحب الأُخْدُود و سیصد سال است که مُرده ام و این سال آوازی شنیدم که می‌گفت ای یوسف بن کعب برخیز از برای تصدیق دعوی سید الاولین و الاخرین. آن مشرکان به یکدیگر نگریستند و گفتند مبادا که قریش بدانند که به سبب درخواست ما حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم را چنین معجزه ای ظاهر شد. رو به علی علیه السلام کردند و گفتند ای علی بگو به مقام خود برگردد در این لحظه حضرت دستور دادند و آن مُرده به قبر خود برگشت. (33)

اسرار معراج علی علیه السلام

رَجَب بُرْسِي (ره) در کتاب «مشارق الأنوار» نقل می‌کند. شخصی به امام صادق علیه السلام عرض کرد: چرا رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم علی علیه السلام را بر دوش خود بالا برد؟ فرمود:

تا اینکه مردم مقام رفیع و مرتبه‌ی والی او را بشناسند

عرض کرد: زیادتر برایم توضیح دهید. فرمود: تا مردم بدانند او به مقام رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم از هر کس سزاوارتر است.

عرض کرد: بیشتر توضیح دهید. فرمود: **لِيَعْلَمَ النَّاسُ إِنَّهُ إِمَامٌ بَعْدَهُ وَ الْعَلَمُ الْمَرْفُوعُ**، تا مردم بدانند علی علیه السلام بعد از او پیشوای مردم و پرچم برافراشته‌ی هدایت است.

عرض کرد: زیادتر بفرمایید. حضرت فرمود: **هَيْهَاتَ وَ اللَّهُ لَوْ أَخْبَرْتُكَ بَكْنَه ذَاكَ لَقَمْت عَنِّي وَ أَنْتَ تَقُولُ: جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ كَاذِبٌ فِي قَوْلِهِ أَوْ مَجْنُونٌ وَ كَيْفَ يَطَّلِعُ عَلَى الْأَسْرَارِ غَيْرَ الْأَبْرَارِ هَيْهَاتَ.**

اگر از حقیقت و باطن آن به تو خبر دهم از من کناره می‌گیری و می‌گویی جعفر بن

محمد، دروغگو یا دیوانه است و چگونه بر اسرار کسی جز ابرار و نیکوکاران آگاهی پیدا می‌کنند. ⁽³⁴⁾ مذمت پنهان کردن فضائل امیرالمؤمنین علیه السلام

ابن عباس از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم روایت کرده است که فرمود: **لَا يُعَذِّبُ اللَّهُ هَذَا الْخَلْقَ إِلَّا بِذُنُوبِ الْعُلَمَاءِ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ الْحَقَّ مِنْ فَضْلِ عَلِيٍّ وَعِزَّتِهِ.**

خداوند این مردم را عذاب نمی‌کند مگر به خاطر گناه دانشمندان ایشان، آنها که حق را کتمان کردند و فضائل علی علیه السلام و عترت طاهرین او را بیان نکردند **أَلَا وَ إِنَّهُ لَمْ يَمْشِ فَوْقَ الْأَرْضِ بَعْدَ النَّبِيِّينَ وَ الْمُرْسَلِينَ أَفْضَلُ مِنْ شِيعَةِ عَلِيٍّ وَ مُجِبِّهِ الَّذِينَ يُظْهِرُونَ أَمْرَهُ وَ يُنْشَرُونَ فَضْلَهُ أُولَئِكَ تَغْشَاهُمْ الرَّحْمَةُ وَ تَسْتَغْفِرُ لَهُمُ الْمَلَائِكَةُ.**

بدانید راه نمی‌رود بر روی زمین بعد از پیغمبران و رسولان کسی که مقامش برتر از شیعیان و دوستان علی علیه السلام باشد، آنهایی که امر ولایت آن حضرت را ظاهر می‌کنند و فضائل او را منتشر می‌کنند، رحمت الهی سر تا پای وجود آنها را فرا می‌گیرد و فرشتگان برای آنها استغفار می‌کنند.

الْوَيْلُ كُلُّ الْوَيْلِ لِمَنْ يَكْتُمُ فَضَائِلَهُ وَ يَكْتُمُ أَمْرَهُ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ.

و بدبختی به تمام معنا نصیب کسانی می‌شود که فضائل او را کتمان می‌کنند و امر او را پنهان می‌دارند چگونه می‌خواهند در آتش پایداری کنند.

این حق است ⁽³⁵⁾ زیرا کسی که فضائل او را از روی جهل و نادانی پنهان کند دچار هلاکت و نابودی است، چون امام زمان علیه السلام خود را نشناخته است و کسی که از روی آگاهی به خاطر دشمنی پنهان کند، منافق است، زیرا طینت و سرشت او ناپاک است و با آن حضرت جز منافق گمراه دشمنی

نمی‌کند. ولایت آن حضرت بر طینت او عرضه شد و از پذیرش آن خودداری کرد و لذا مسخ گردید (یعنی تغییر ماهیت و حقیقت داد و در عالم مُسُوخات بر او ندا داده شده که آن خبیث است. به دیگر خبیثان ملحق گردد، پس او دین ندارد و عبادت‌های او عبادت نیست. ⁽³⁶⁾

خداوند دوست ندارد جز علی علیه السلام کسی دیگر برادر پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم باشد

عَنْ زَيْدِ بْنِ عَلِيٍّ مِنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ:
 أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَهُوَ فِي بَعْضِ حُجْرَاتِهِ، فَاسْتَأْذَنْتُ عَلَيْهِ فَأَذِنَ لِي فَلَمَّا دَخَلْتُ قَالَ لِي:
 يَا عَلِيُّ! أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ بَيْتِي بَيْنُكَ فَمَا لَكَ تَسْتَأْذِنُ عَلَيَّ؟
 قَالَ: فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَحْبَبْتُ أَنْ أَفْعَلَ ذَلِكَ.
 قَالَ يَا عَلِيُّ أَحْبَبْتَ مَا أَحَبَّ اللَّهُ وَأَخَذْتَ بِأَدَابِ اللَّهِ.
 يَا عَلِيُّ أَمَا عَلِمْتَ أَنَّكَ أَجِي وَأَنْ خَالِقِي وَرِزَاقِي أَبِي أَنْ يَكُونَ لِي أَخٌ دُونَكَ

يَا عَلِيُّ! أَنْتَ وَصِيِّي مِنْ بَعْدِي وَ أَنْتَ الْمَظْلُومُ الْمُضْطَّهَدُ بَعْدِي. يَا عَلِيُّ! النَّابِتُ عَلَيْكَ كَالْمُقِيمِ مَعِي وَ مُفَارِقِكَ مُفَارِقِي. يَا عَلِيُّ! كَذَبَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ يُحِبُّنِي وَ يُبْغِضُكَ لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَنِي وَ إِيَّاكَ مِنْ نُورٍ وَاحِدٍ. ⁽³⁷⁾

زید بن علی از پدر بزرگوارش حضرت امام سجاد علیه السلام از حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام نقل می‌کنند که حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام فرمودند:
 نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در یکی از اتاق‌های (همسرانشان) آمدم و برای ورود اجازه خواستم، آن حضرت اجازه دادند و فرمودند: ای علی! آیا نمی‌دانی خانه‌ی من خانه‌ی شماست؟ چرا برای داخل شدن اجازه می‌گیرید؟ عرض کردم: ای رسول خدا! دوست داشتم این‌گونه عمل کنم (بدون اجازه داخل نشوم)

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: یا علی! شما آنچه را خدا دوست

دارد دوست می‌داری و به آداب الهی عمل می‌کنی.

ای علی! آیا می‌دانی شما برادر من هستی و همانا خالق و رازق من نمی‌خواهد من برادری غیر از شما داشته باشم؟
ای علی! شما بعد از من وصی من هستی و پس از من مظلوم واقع می‌شوی و حقت پایمال می‌گردد.

ای علی! هر کس در کنار شما ثابت قدم بماند، مانند آن است که در کنار من باقی مانده و هر کس از شما جدا شود، از من جدا شده.

ای علی! دروغ می‌گویند کسی که گمان می‌کند مرا دوست دارد، در حالی که با شما دشمنی می‌کند، زیرا خداوند تعالی من و شما را از یک نور خلق نموده.

علی ملیء الایمان

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

علی ملیء الایمان اِلٰی مُشَاشِهٍ .
علی علیه السلام سرپای وجودش و یکایک اعضای وجودش مالا مال از ایمان است.
یعنی علی علیه السلام به خاطر برخورداری همه‌ی ابعاد وجودیش و اعضای بدنش از ایمان به خدا، هیچگونه کار خلافی از هیچ یک از آنها سر نزده . (38)
آمدن امیرالمومنین علیه السلام از مدینه به مدائن برای دفن سلمان علیه السلام

ابن شهر آشوب روایت کند که از حبیب بن حسن عتقی. از جابر بن عبدالله انصاری که گفت:

«حضرت امیرالمومنین علیه السلام نماز صبح را به جماعت در مدینه با ما خواندند

و پس از آن رو به ما نموده گفتند: ای مردم خدا اجر شما را در مرگ برادرستان سلمان، بزرگ قرار دهد و آن وقت عمامه‌ی رسول خدا را به سر بستند و دراعه‌ی رسول خدا را پوشیدند و قضیب رسول خدا را به دست گرفته و شمشیر او را حمایل نموده و بر ناقه‌ی غضباء که از رسول خدا ارث رسیده بود سوار شدند و به قنبر گفتند: از یک تا ده بشمار، قنبر گوید: همین که شمردم ما در مدائن پشت درب خانه‌ی سلمان بودیم.

زاذان گوید که: چون مرگ سلمان نزدیک شد من به او گفتم: که تو را غسل می‌دهد؟ گفت: همان کسی که رسول خدا را غسل داده است. گفتم: ای سلمان تو در مدائن هستی و او در مدینه است!

گفت: ای زاذان چون جانم از بدنم پرواز کرد چانه و لِحیه‌ی مرا ببند، در آن حال صدای چیزی که به زمین افتد خواهی شنید. زاذان گوید: سلمان روحش از قالب تن پرواز کرد، من چانه‌ی او را بستم، در آن حال صدای چیزی که به زمین سقوط نماید در پشت در شنیدم، در را باز کردم دیدم امیرالمؤمنین علیه السلام است.

حضرت فرمود: ای زاذان بنده‌ی صالح و عبد پرهیزگار خدا سلمان جان داد؟ عرض کردم: بلی ای آقای من.

حضرت وارد شد و رداء را از روی سلمان کنار زد، سلمان بر روی امیرالمؤمنین تبسمی کرد. حضرت فرمود: آفرین بر تو ای سلمان چون به محضر مقدس رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم رسیدی بگو بعد از تو امت تو با علی چه کردند. حضرت مشغول غسل و کفن او شدند و چون بر سلمان نماز گذاردند از آن حضرت صدای تکبیر شنیدیم و دو نفر دیگر را دیدیم که با آن حضرت نماز می‌گذارند، چون سؤال کردیم

فرمود: یکی از آنها برادرم جعفر و دیگری خضر علیه السلام است. و با هر یک از آن دو هفتاد صف از ملائکه و در هر صفی هزار هزار ملک بودند». (حضرت سلمان را در قبر گذاشتند و خاک بر او انباشتند و سپس به مدینه مراجعت کردند و هنوز سپیدی صبح ظاهر نشده بود). و ابوالفضل تمیمی در این قضیه گوید:

سَمِعْتُ مِنِّي يَسْرًا فِي عَجَائِبِهِ
وَ كُلِّ امْرِئٍ عَلَيَّ لَمْ يَزَلْ عَجَبًا

تو از من مقدار کمی از عجائب علی بن ابیطالب شنیدی و تمام امور علی همیشه عجیب بوده است.

أَدْرَيْتَ فِي لَيْلَةٍ سَارَ الْوَصِيِّ إِلَى
أَرْضِ الْمَدَائِنِ لَمَّا أَنْ لَهَا طَلَبًا

دانستی که در یک شب وصی رسول خدا چون دعوت شده بود از مدینه به سرزمین مدائن آمد.

فَالْحَدَّ الطُّهْرَ سَلْمَانًا وَ عَادَ أَلَى
عِرَاصٍ يَثْرِبَ وَ الْأَصْبَاحُ مَا قَرُبَا

پس بدن طاهر سلمان را در میان قبر جای داد و سپس قبل از آنکه صبح طلوع کند به سرزمین مدینه برگشت.

كَأَصِفَ قَيْلٍ رَدَّ الطَّرْفِ مِنْ سَبَا
بِعَرْشِ بِلْقَيْسٍ وَ أَفَى يَخْرُقُ الْحُجْبَا

مانند آصف بن برخیا وصی سلیمان بن داوود که قبل از یک چشم بر هم زدن و یک مژگان بر هم نهادن از شهر سبأ تخت بلقیس را برای سلیمان آورد و موانع و حجابها را پاره کرد.

فِي أَصِفَ لَمْ تَقُلْ ءَأَنْتَ بَلَى
أَنَا بِحَيْدَرٍ غَالٍ أوردُ الْكَذِبَا؟

درباره‌ی آصف بن برخیا مگر تو تصدیق نکردی لیکن می‌گوئی که من درباره‌ی امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب حیدر علیه

السلام غلو کرده ام و مطالب دروغ را آورده ام؟

ان كَانَ أَحْمَدُ الْمُرْسَلِينَ فَذَا

خَيْرُ الْوَصِيِّينَ أَوْ كُلُّ الْحَدِيثِ هَبَا

اگر آصف بن برخیا که وصی سلیمان است، بتواند عرش بلقیس را در کمتر از یک چشم به هم نهادن از شهر سبأ حاضر کند پس احمد خاتم الانبیاء و المرسلین است و وصی او که خیر الوصیین چگونه نمی‌تواند در یک شب از مدینه به مدائن آید و برگردد؟

یا آنکه به کلی انکار کن و بگو تمام این مطالب قرآن و آوردن تخت بلقیس از سبأ نیز سخن به مجازفه و پراکنده گویی بوده است.

وَ قُلْتَ مَا قُلْتَ مِنْ قَوْلِ الْعُلَاةِ فَمَا

ذَنْبُ الْعُلَاةِ إِذَا قَالُوا الَّذِي وَجَبَا (39)

و می‌گویی که این معجزات را اهل غلو به علی نسبت می‌دهند، گناه اهل غلو چیست اگر احياناً حکایت از امر واقع شده و حقیقی بنمایند.

قسمتی از زمین که ولایت علی را پذیرفت پاکیزه و زیبا و آنکه سرپیچی کرد، نمک زار شد.

در کتاب «المجموع الرائق من أزهار الحقائق» آمده است: برای امیرالمؤمنین علی علیه السلام صد فضیلت و برتری ویژه نقل شده است که این فضائل را شیخ سعید، ابو جعفر محمد بن علی بن حسین بن موسی بن بابویه قدس سره در روز غدیر خم سال 361 روایت نموده است، این فضائل و مناقب از لبان گهربار رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم جاری شده که خداوند متعال امیرالمؤمنین علی علیه السلام را مخصوص این فضائل گردانیده است.

که در آنجا چند مورد از آن فضائل این است که:

«... او نخستین شخصیتی است که در روز رستاخیز با نامش خوانده می‌شود، او کسی است که فرشتگان به ولایت او به سوی خدا تقرب می‌جویند، او کسی است که ولایتش به نقاط مختلف زمین عرضه شد، آن قسمت که پذیرفت پاکیزه و قابل کشت گشت و آنکه سرپیچی کرد نمکزار شد. او کسی است که ولایتش به گیاهان عرضه شد، آنکه پذیرفت گیاه سودمند گشت و آنکه سر، باز زد سَمَّ کُشنده گشت.» (40)

اولین کسی که در آسمان علی علیه السلام را برادر گرفت

خوارزمی که از علمای اهل سنت در کتاب «المناقب» از ابن مسعود نقل می‌کند که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: اول کسی که از اهل آسمان علی علیه السلام را برای خود برادر گرفت اسرافیل بود و بعد از او میکائیل و جبرئیل بودند و اول کسانی که از اهل آسمان به دوستی علی علیه السلام مفتخر گردیده‌اند فرشتگانی هستند که عرش الهی را به دوش دارند، بعد از آنها رضوان است که خزانه‌دار بهشت است و بعد از او فرشته‌ی قبض روح یعنی عزرائیل است.

إِنَّ مَلَكَ الْمَوْتِ يَتَرَحَّمُ عَلَىٰ مُجِبِّي عَلَىٰ بَنِ أَبِي طَالِبٍ كَمَا يَتَرَحَّمُ عَلَىٰ الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ

و او به دوستان علی بن ابیطالب علیه السلام رحم می‌کند همانطور که بر پیامبران ترحم می‌نماید. (41)

بعضی فرشتگان خوراکی و آشامیدنی آنها صلوات بر علی علیه السلام است.

ابن شاذان رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ در کتاب «مَائَةُ مَنْقَبَةٍ» از ابوهریره نقل کرده است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود:

«خداوند تبارک و تعالی در آسمان چهارم صد هزار فرشته و در آسمان پنجم سیصد هزار و در آسمان هفتم فرشته‌ای را آفرید که سرش زیر عرش الهی و پاهایش زیر زمین است و نیز فرشتگانی را آفرید که عدد آنها از دو طایفه‌ی بزرگ عرب آن روز به نام رَبِيعَةَ وَ مُضَرَ بیشتر است.»

لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ وَ لَا شَرَابٌ إِلَّا الصَّلَاةُ عَلَيَّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ مُحَبِّبِهِ وَ الْإِسْتِغْفَارَ لِشَيْعَتِهِ الْمُذْنِبِينَ وَ مَوَالِيهِ. (42)

خوراک آنها و نوشیدنی ایشان چیزی به جز صلوات فرستادن بر امیرالمؤمنین علیه السلام و دوستانش و استغفار کردن برای شیعیان گنهکار و موالیانش نیست.

اشتیاق ملائکه برای دیدن علی علیه السلام

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله وَ سَلَّمَ:

«... إِنَّ مَلَائِكَةَ السَّمَاوَاتِ وَ الْحُجُبِ لَيَسْتَأْذِنُونَ إِلَيَّ رُؤْيَةَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَمَا تَسْتَأْذِنُ الْوَالِدَةُ الشَّفِيقَةُ إِلَى وَلَدِهَا الْبَارِّ الشَّفِيقِ» (43)

حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

«... همانا فرشتگان آسمانها و حُجُب، همانند شوق و علاقه‌ی مادر مهربان به فرزند نیکوکار دلسوز مشتاق دیدار علی بن ابیطالب علیه السلام هستند.»

سوگند فرشتگان در میان خودشان، سوگند به علی علیه السلام است.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله وَ سَلَّمَ:

«... وَ الَّذِي شَرَّفَ عَلِيًّا عَلَى جَمِيعِ الْوَرَى بَعْدَ مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى» (44)

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: «سوگندی که فرشتگان میان خود دارند اینچنین است؛ سوگند خدایی را که علی مرتضی را پس از محمد صلی الله علیه و آله و سلم بر همه‌ی مردم برتری داد.»

فرشتگان برای گرفتن آبی که از دست علی علیه السلام ریخت سبقت می‌گرفتند.

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ (ره) أَنَّهُ قَالَ: «كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فِي مَجْلِسِهِ وَ مَسْجِدِهِ وَ عِنْدَهُ جَمَاعَةٌ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَ الْأَنْصَارِ إِذْ نَزَلَ عَلَيْهِ جِبْرَائِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ قَالَ لَهُ: يَا مُحَمَّدُ! الْحَقُّ يُفْرِنُكَ السَّلَامُ وَ يَقُولُ لَكَ: «أَحْضِرْ عَلِيًّا وَ اجْعَلْ وَجْهَكَ مُقَابِلَ وَجْهِهِ»

ثُمَّ عَرَجَ جِبْرَائِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَى السَّمَاءِ فَدَعَا النَّبِيَّ عَلِيًّا فَأَحْضَرُوهُ وَ جَعَلَ وَجْهَهُ مُقَابِلَ وَجْهِهِ فَنَزَلَ جِبْرَائِيلُ ثَانِيًا وَ مَعَهُ طَبَقٌ فِيهِ رُطْبٌ فَوَضَعَهُ بَيْنَهُمَا ثُمَّ قَالَ:

كُلَا فَأَكَلَا ثُمَّ أَحْضَرَ طَشْتًا وَ إِبْرِيْقًا وَ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ وَ أَلَيْكَ فَذُ أَمَرَكَ اللَّهُ أَنْ تَصُبَّ الْمَاءَ عَلَى يَدِي عَلِيَّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ لَهُ السَّمْعُ وَ الطَّاعَةُ لِلَّهِ وَ لِمَا أَمَرَنِي بِهِ رَبِّي ثُمَّ أَخَذَ الْإِبْرِيْقَ وَ قَامَ يَصُبُّ الْمَاءَ عَلَى يَدِ عَلِيَّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ لَهُ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! أَنَا أَوْلَى أَنْ أُصَبَّ الْمَاءَ عَلَى يَدِكَ فَقَالَ لَهُ يَا عَلِيُّ إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ وَ تَعَالَى أَمَرَنِي بِذَلِكَ وَ كَانَ كُلَّمَا صَبَّ الْمَاءَ عَلَى يَدِ عَلِيٍّ لَمْ يَقَعْ مِنْهُ قَطْرَةٌ فِي الطَّشْتِ فَقَالَ عَلِيٌّ:

يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي لَمْ أَرْ شَيْئًا مِنَ الْمَاءِ يَقَعُ فِي الطَّشْتِ؟! فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: يَا عَلِيُّ! إِنَّ الْمَلَائِكَةَ يَنْسَابُونَ عَلَى أَخَذِ الْمَاءِ الَّذِي يَقَعُ مِنْ يَدِكَ فَيَعْسِلُونَ بِهِ وَجُوهُهُمْ يَتَبَرَّكُونَ بِهِ» (45)

ابن عباس نقل می‌کند که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم در مسجد حضور داشتند و جمعی از مهاجرین و انصار نزد آن حضرت بودند، ناگهان جبرئیل علیه السلام بر آن حضرت نازل شد و عرض کرد: ای محمد! حق تعالی بر تو سلام می‌رساند و می‌فرماید علی را حاضر کن و او را روبروی خودت بنشان. جبرئیل این فرمان الهی را رساند و به آسمان برگشت.

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم هم علی علیه السلام را حاضر کرد و او را روبروی خود نشانید. جبرئیل دوباره نازل شده و به همراه خود طَبَقی از خرما آورد و بین آن دو بزرگوار قرار داد و عرض کرد: از آن میل کنید و آنها خوردند سپس تشت و آفتابه‌ی آبی آورد و عرض کرد:

ای رسول خدا! پروردگارت فرموده است که تو آب را روی دستهای علی بن ابیطالب علیه السلام بریزی.

فرمود: سَمْعاً وَ طَاعَةً، آنچه را خداوند امر کند اطاعت می‌کنم، آنگاه آفتابه را برداشت و برخاست که آب روی دستهای علی علیه السلام بریزد. علی علیه السلام به آن حضرت عرض کرد: ای رسول خدا! من سزاوارترم که آب روی دستهای مبارک شما بریزم. فرمود: ای علی! خداوند چنین فرمان داده است و به من چنین مأموریتی داده است؛ و آب را روی دستهای علی علیه السلام که می‌ریخت قطره‌ای از آن در تشت نمی‌ریخت. علی علیه السلام عرض کرد: ای رسول خدا! آبها را نمی‌بینم که در میان تشت بریزد. فرمود: «ای علی! فرشتگان از یکدیگر سبقت می‌گیرند در اینکه آبی که از دستهای تو می‌ریزد بگیرند و به عنوان تبرک چهره‌ی خود را با آن شستشو دهند.»

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم در معراج از فضائل علی علیه السلام به وجد می‌آید.

عَنِ ابْنِ مُسْكَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ لَمَّا أُسْرِيَ بِرَسُولِ اللَّهِ إِلَى السَّمَاءِ وَ أُوحِيَ اللَّهُ إِلَيْهِ فِي عَلِيٍّ مَا أُوحِيَ مِنْ شَرَفِهِ وَ مِنْ عِظَمِهِ عِنْدَ اللَّهِ وَ رُدَّ إِلَى النَّبِيِّ الْمَعْمُورِ وَ جَمَعَ لَهُ النَّبِيِّينَ وَ صَلُّوا خَلْفَهُ عَرَضَ فِي نَفْسِ رَسُولِ اللَّهِ مِنْ عِظَمِ مَا أُوحِيَ إِلَيْهِ فِي عَلِيٍّ فَأَنْزَلَ اللَّهُ فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَسْئَلِ الَّذِينَ يَقْرَأُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ يَعْنِي الْأَنْبِيَاءَ - فَقَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ فِي كُتُبِهِمْ مِنْ فَضْلِهِ مَا أَنْزَلْنَا فِي كِتَابِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ وَ لَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَتَكُونُوا مِنَ الْخَاسِرِينَ فَقَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَوَ اللَّهُ مَا شَكَّ وَ مَا سَأَلَ

از ابن عباس از امام صادق علیه السلام نقل شده که حضرت فرمودند:

هنگامی که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم شب معراج به سوی آسمانها برده شدند، خداوند از شرافت و عظمت حضرت علی علیه السلام برای پیامبر تعریف کرد، تا

اینکه پیامبر به بیت‌المعمور رفتند و تمام پیامبران پشت سر او نماز گزاردند. بعد از نماز، پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم از آنچه خداوند درباره‌ی علی علیه السلام و مقام و منزلت او برایش صحبت کرده بود به شگفت آمد و (در فکر فرو رفت) و در همین حال بود که وحی الهی نازل شد که: «فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَسْأَلِ الَّذِينَ يَقْرَأُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ» (46)

ای پیامبر ما، اگر در آنچه بر تو نازل کردیم و حرفش را زدیم شک داری، پس از کسانی که قبل از تو کتاب خدا را خوانده‌اند سؤال کن که آیا چنین است یا نه؛

یعنی از پیامبران پشت سر خود سؤال کن، که آنچه در کتب ایشان از فضائل علی علیه السلام بیان شد، برای تو هم همان را بیان کردیم.

«لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَتَكُونُوا مِنَ الْخَاسِرِينَ»

همانا حق از جانب پروردگارت آمد. پس در حقانیت او هیچگاه شک مکن و از کسانی مباش که آیات الهی را تکذیب کردند (که اگر چنین کنی) از زیانکاران عالم خواهی شد.

سخن که بدینجا رسید امام صادق علیه السلام فرمودند:

به خدا قسم، نه پیامبر در فضائل علی علیه السلام شک کرد و نه از انبیاء سؤال نمود؛ (بلکه از فضائل علی علیه السلام به شور و شعف درآمده بود و تمام وجود او را خوشحالی محض فرا گرفته بود.) (47)

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم در معراج، خروسی دید که صدا می‌زد علی علیه السلام امیرالمؤمنین است.

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ رَأَيْتُ لَيْلَةَ أُسْرَى بِي إِلَى السَّمَاءِ الرَّابِعَةِ دَيْكًا بَدَنُهُ دُرَّةٌ بَيْضَاءُ وَ عَيْنَاهُ يَأْفُوتَانِ حَمْرَاوَانِ وَ رَجُلَاهُ مِنَ الزَّبْرِجَدِ الْأَخْضَرِ وَ هُوَ يُنَادِي «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَ لِئِذَا فَاطِمَةُ وَ وَ لَدَهَا الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ صَفْوَةُ اللَّهِ يَا غَافِلِينَ اذْكُرُوا اللَّهَ عَلَى مُبْغِضِهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ»

ابن عباس می‌گوید: پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: شبی که به معراج رفته بودم خروسی را دیدم که بدنش دُر سفید و دو چشمش از یاقوت قرمز و دو پایش از زبرجد سبز بود و این خروس صدا می‌زد:

«هیچ خدایی جز الله نیست، محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرستاده‌ی خداست، علی بن ابیطالب علیه السلام امیرالمؤمنین، دوست صمیمی خداست، فاطمه سلام الله علیها و دو فرزندش حسن و حسین علیهما السلام برگزیدگان خدا هستند. ای غافلین، یاد خدا کنید که بر دشمنان اینان لعنت خداست (و با لعنت بر دشمنان اینان، به یاد خدا باشید.)»

عروج علی علیه السلام به آسمان برای حکم بین ملائکه

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: أَتَيْتُ فَاطِمَةَ سَلامِ اللَّهِ عَلَيْهَا فَقُلْتُ لَهَا: أَيُّنَ بَعْلِكَ؟ فَقَالَتْ عَرَجَ بِهِ جِبْرَائِيلُ عَلَيْهِ السَّلامُ إِلَى السَّمَاءِ. فَقُلْتُ فِي مَازَا؟

فَقَالَتْ: إِنَّ نَفْرًا مِنَ الْمَلَائِكَةِ تَشَاجَرُوا فِي شَيْءٍ فَسَأَلُوا حَكَمًا مِنَ الْإِدْمِيينَ فَأَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَيْهِمْ أَنْ تَخَيَّرُوا، فَأَخْتَارُوا عَلِيَّ بْنَ أَبِيطَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلامُ .

عبدالله بن مسعود گفته: خدمت حضرت زهرا سلام الله علیها رسیدم و عرض کردم شوهرت کجاست؟ فرمود: جبرئیل او را به آسمان برده است. عرض کردم در چه رابطه‌ای؟ فرمود: گروهی از ملائکه در مسأله‌ی ای مشاجره نموده خواستار حکمی از میان آدمیان شدند. سپس خداوند تعالی به آنها وحی فرمود که حکم را انتخاب نمایید و

ملائکه علی بن ابیطالب علیه السلام را برگزیدند. (48)
چشم بینای خداوند در میان بندگان، علی علیه السلام است.

رَوَى الْإِصْبَغُ بْنُ نَبَاتَةَ أَنَّ امِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ يَجْلِسُ لِلنَّاسِ فِي نَجْفِ الْكُوفَةِ، فَقَالَ يَوْمًا لِمَنْ حَوْلَهُ مَنْ يَرَى مَا أَرَى؟
فَقَالُوا: وَمَا تَرَى يَا عَيْنَ اللَّهِ النَّاطِرَةَ فِي عِبَادِهِ؟ فَقَالَ: أَرَى بَعِيرًا يَحْمِلُ جِنَازَةً وَرَجُلًا يَسُوقُهُ وَرَجُلًا يَفُودُهُ وَسَيَاتِيكُمْ بَعْدَ ثَلَاثٍ.
فَلَمَّا كَانَ الْيَوْمَ الثَّلَاثُ قَدِمَ الْبَعِيرُ وَالْجِنَازَةُ مَشْدُودَةٌ عَلَيْهِ وَرَجُلَانِ مَعَهُ فَسَلَّمَ عَلَى الْجَمَاعَةِ فَقَالَ لَهُمَا أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بَعْدَ أَنْ حَيَّاهُمَا مَنْ أَنْتُمْ وَمِنْ أَيْنَ أَقْبَلْتُمَا وَمَنْ هَذِهِ الْجِنَازَةُ وَ لِمَاذَا قَدِمْتُمَا؟

أَضْبَغُ بْنُ نَبَاتَةَ رَوَايَتَهُ كَرَدَ كَهَ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي بَلَدِيهَا كُوفَةَ بِرَأْوَافِ حَاجَاتِ مَرْدَمِ مِيشَتِ. رُوزِي بِه افرادی كه در اطراف آن جناب بودند فرمود: کداميك از شما آنچه را كه من مي بينم مي بينند؟ گفتند: اي چشم بيناي خدا در ميان بندگان! چه چيزي را مي بيني؟

فرمود: شتری را می بینم که جنازه ای را حمل می کند و مردی را می بینم که شتر را می راند و مرد دیگری زمام آن را می کشد و به زودی بعد از گذشت سه روز بر شما وارد می شوند. وقتی روز سوم فرا رسید آن دو مرد به همراه شتر در حالی که جنازه ای بر روی آن بسته شده بود، وارد شدند و بر جماعت سلام کردند. امیرالمؤمنین علیه السلام بعد از احوالپرسی از آنها پرسید: شما کی هستید و از کجا می آید و این جنازه کیست و برای چه آمده اید؟

فَقَالُوا: نَحْنُ مِنَ الْيَمَنِ وَ أَمَّا الْمَيِّتُ فَأَبُونَا وَ إِنَّهُ عِنْدَ الْمَوْتِ أَوْصَى إِلَيْنَا فَقَالَ إِذَا غَسَلْتُمُونِي وَ كَفَّنْتُمُونِي وَ صَلَّيْتُمْ عَلَيَّ فَاحْمِلُونِي عَلَى بَعِيرِي هَذَا إِلَى الْعِرَاقِ وَ ادْفِنُونِي هُنَاكَ بِنَجْفِ الْكُوفَةِ فَقَالَ لَهُمَا أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ هَلْ سَأَلْتُمَاهُ لِمَاذَا فَقَالَا أَجَلٌ قَدْ سَأَلْنَاهُ فَقَالَ يُدْفَنُ هُنَاكَ رَجُلٌ لَوْ شَفَعَ فِي يَوْمِ الْعَرَضِ فِي أَهْلِ الْمَوْقِفِ لَشَفَعَ فَقَامَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ قَالَ صَدَقَ أَنَا وَ اللَّهُ ذَلِكَ الرَّجُلُ.

عرضه داشتند ما از اهل یمن هستیم. اما این میت پدر ماست و هنگام مرگ به ما وصیت کرد و گفت: وقتی که مرا غسل دادید و کفن نمودید و بر من نماز خواندید، مرا به این شترم سوار کنید و به جانب عراق ببرید و در بلندیهای کوفه دفن نمایید. امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: آیا از او سؤال کردید برای چه چنین کنیم؟ گفتند: آری از او پرسیدیم و او پاسخ داد که در آنجا مردی دفن می‌شود که اگر در روز قیامت تمام اهل محشر را شفاعت نماید به شفاعتش پذیرفته می‌شود. امیرالمؤمنین علیه السلام برخاست و فرمود: راست گفته، به خدا قسم آن مرد من هستم. ⁽⁴⁹⁾

عائب بر امیرالمؤمنین علیه السلام مشرک به خداست

حَدَّثَنَا سَعِيدُ الْأَعْرَجِ قَالَ دَخَلْتُ أَنَا وَ سُلَيْمَانُ بْنُ خَالِدٍ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَأَبْتَدَأْنَا فَقَالَ:

يَا سُلَيْمَانُ مَا جَاءَ عَن أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ يُؤَخِّدُ بِهِ وَ مَا نَهَى عَنْهُ يُنْتَهَى عَنْهُ جَرَى لَهُ مِنَ الْفَضْلِ مَا جَرَى لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ وَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ الْفَضْلُ عَلَى جَمِيعِ مَنْ خَلَقَ اللَّهُ الْمُعَيَّبُ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي شَيْءٍ مِنْ أَحْكَامِهِ كَالْمُعَيَّبِ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ وَ عَلَى رَسُولِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ وَ الرَّادُّ عَلَيْهِ فِي صَغِيرَةٍ أَوْ كَبِيرَةٍ عَلَى حَدِّ الشَّرْكَ بِاللَّهِ كَانَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتِ اللَّهِ عَلَيْهِ بَابَ اللَّهِ الَّذِي لَا يُؤْتَى إِلَّا مِنْهُ وَ سَبِيلُهُ الَّذِي مِنْ سَلْكَ بَعْضِهِ هَلَكَ وَ بِذَلِكَ جَرَتْ الْأَيْمَةُ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَاحِدٌ بَعْدَ وَاحِدٍ جَعَلَهُمُ اللَّهُ أَرْكَانَ الْأَرْضِ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ عَلَى مَنْ فَوْقَ الْأَرْضِ وَ مَنْ تَحْتَ الثَّرَى.

سعید اعرج گوید: من و سلیمان بن خالد، خدمت امام صادق علیه السلام رسیدیم، حضرت آغاز به سخن نمود و فرمود:

ای سلیمان، هر امری که از امیرالمؤمنین علیه السلام رسید، باید اخذ شود و از هر چه نهی فرموده باید ترک شود. برای او همان فضیلتی است که برای رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم است و

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم برتر از تمام مخلوقات خداست. کسی که نسبت به چیزی از احکام او عیب گیرد، مانند کسی است که بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم عیب گرفته است و هر که او را در امری، کوچک یا بزرگ، رد کند در مرز شرک به خداست. امیرالمومنین علیه السلام دری است که از غیر آن به خدا نتوان رسید و راه به سوی خداست که هر که جز آن پوید، هلاک شود و همچنین است مقام ائمه علیهم السلام یکی پس از دیگری، خدا ایشان را ارکان زمین قرارداد تا اهلش را نجنباند و حجت رسای خویش نمود تا بر کسانی که روی زمین و زیر خاک هستند.

خدایا تا چهره‌ی علی علیه السلام را به من نشان نداده‌ای مرا نمیران

(... ابو جراح گفت: نقل نمود به من جابر فرزند صبیح گفت: حدیث کرد به من ام سرجیل و گفت: نقل کرد به من ام عطیه که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم لشکری را به جنگی فرستاد و علی ابن ابیطالب علیه السلام در میان آنان بود، پس من شنیدم که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم دعا کرده و دستش را بلند کرده و می‌فرمود: خدایا تا چهره‌ی علی علیه السلام را به من نشان نداده‌ای مرا نمیران. ⁽⁵⁰⁾

حدیث کوثر

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَمَّا أُسْرِيَ بِي إِلَى السَّمَاءِ السَّابِعَةِ قَالَ لِي جِبْرِئِيلُ تَقَدَّمَ يَا مُحَمَّدُ أَمَامَكَ وَارَانِي الْكُوْثَرَ وَ قَالَ يَا مُحَمَّدُ هَذَا الْكُوْثَرُ لَكَ دُونَ النَّبِيِّينَ فَرَأَيْتُ عَلَيْهِ قُصُورًا كَثِيرَةً مِنَ اللَّوْلُؤِ وَ الْيَاقُوتِ وَ الدَّرِّ وَ قَالَ يَا مُحَمَّدُ هَذِهِ مَسَاكِنُكَ وَ مَسَاكِنُ وَزِيرِكَ وَ وَصِيِّكَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَ ذُرِّيَّتُهُ الْأَبْرَارُ قَالَ فَضَرَبْتُ بِيَدِي إِلَى بَلَّاطِهِ فَسَمِمْتُهُ فَإِذَا هُوَ مِسْكٌ وَ إِذَا أَنَا بِالْقُصُورِ لَبِنَةٌ ذَهَبٌ وَ لَبِنَةٌ فِضَّةٌ.

آنس بن مالک می‌گوید: از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم شنیدم که می‌فرمود: شب معراج در مکانی از آسمان هفتم جبرئیل به من گفت: ای محمد به جلو برو و در همین حال کوثر را به من نشان داد و گفت: ای محمد؛ این کوثر در میان تمام انبیاء فقط اختصاص به تو دارد. و من در آن قصرهای زیادی از لؤلؤ و یاقوت و ذر دیدم.

جبرئیل به من گفت: یا محمد؛ این قصرها جایگاه تو و جایگاه جانشین و وزیر تو علی بن ابیطالب علیه السلام و ذریه‌ی پاک و نیکوکار او می‌باشد. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم در ادامه فرمودند: پس من دستم را بر سنگی از آن زدم و آن را بو کردم و بوی مشک دستم را فراگرفته بود و دیدم که قصرهای کوثر از طلا و نقره ساخته شده بود. (51)

حدیث اصحاب کهف و علی علیه السلام

مَا رُويَ عَنْ شَرِيكَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ ... أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بَعَثَ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ أَبِيبَكْرٍ وَ عُمَرَ إِلَى أَصْحَابِ الْكَهْفِ فَقَالَ انْتَهُهُمْ فَأَبْلَغُوهُمْ مِنِّي السَّلَامَ.

فَلَمَّا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِهِ قَالُوا: «لِعَلِّي تَدْرِي أَيْنَ هُمْ.»
فَقَالَ: «مَا كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَبْعَثُنَا إِلَى مَكَانٍ إِلَّا هَدَانَا اللَّهُ لَهُ»

فَلَمَّا أَوْفَقَهُمْ عَلَى بَابِ الْكَهْفِ قَالَ: «يَا أَبَا بَكْرٍ سَلِّمْ فَإِنَّكَ أَسُنُّنَا.» فَسَلَّمَ فَلَمْ يُجِبْ. ثُمَّ قَالَ: «يَا أَبَا حَفْصٍ سَلِّمْ فَإِنَّكَ أَسُنُّ مِنْي.»؛ فَسَلَّمَ فَلَمْ يُجِبْ. قَالَ: فَسَلَّمَ عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَرَدُّوا السَّلَامَ وَحَيَّوْهُ وَابْلَغَهُمْ سَلَامَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَرَدُّوا عَلَيْهِ.

فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ: «سَلِّ هُمْ مَا لَهُمْ سَلَّمْنَا عَلَيْهِمْ فَلَمْ يُسَلِّمُوا عَلَيْنَا.» قَالَ: «سَلِّ هُمْ أَنْتَ.» فَسَأَلَهُمْ فَلَمْ يَتَكَلَّمُوا ثُمَّ سَأَلَهُمْ عُمَرُ فَلَمْ يُكَلِّمُوهُ، فَقَالَ: «يَا أَبَا الْحَسَنِ سَلِّ هُمْ أَنْتَ.»

قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «إِنَّ صَاحِبِي هَدَيْنِي سَأَلَانِي أَنْ أَسْأَلَكُمْ لِمَ رَدَدْتُمْ عَلَيَّ وَ لَمْ تَرُدُّوا عَلَيَّهِمَا؟»

قَالُوا: «لَأَنَّا لَا نُكَلِّمُ إِلَّا نَبِيًّا أَوْ وَصِيَّ نَبِيٍّ.»

شريك بن عبد الله می گوید:

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم علی علیه السلام و ابو بکر و عمر را به سوی اصحاب کهف فرستاد و فرمود: سلام مرا به آنها برسانید. وقتی که از نزد پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم بیرون رفتند، آن دو به علی علیه السلام گفتند: جای آنها را می شناسی؟

حضرت فرمود: «پیامبر ما را جایی نمی فرستد. مگر اینکه خدا ما را به آنجا هدایت کند!» هنگامی که بر در غار رسیدند، علی علیه السلام به ابوبکر گفت: «تو سلام کن چون تو مُسِنتر از ما هستی.»

او سلام کرد ولی به او جواب ندادند. امام علیه السلام به عمر گفت: «ای ابا حَفْص تو سلام کن، چون سن تو نیز از سن من زیادتر است.»

عمر سلام کرد ولی به او نیز جواب ندادند.

اما وقتی که علی علیه السلام سلام داد. جواب او را دادند و حضرت سلام پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم را به آنها رساند و آنها نیز بر پیامبر سلام رساندند.

ابوبکر گفت: از اینها بپرس چرا جواب ما را ندادند ولی جواب تو را دادند؟

حضرت فرمود: خودت بپرس. ابوبکر پرسید، ولی با او سخن نگفتند: عمر نیز پرسید

باز هم حرف نزدند. به حضرت گفتند: ای ابا الحسن! تو سؤال کن. حضرت فرمود: رفقای من می‌گویند: چرا جواب آنها را ندادید، ولی جواب مرا دادید. گفتند: «ما فقط با پیامبر و وصی او سخن می‌گوییم.» (52)

حدیث مصافحه علی علیه السلام

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: مَنْ صَافَحَ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ فَكَانَتْ صَافِحَتِي وَمَنْ صَافَحَنِي فَكَانَتْ صَافِحَ أَرْكَانِ الْعَرْشِ وَمَنْ عَانَقَهُ فَكَانَتْ عَانِقَتِي وَمَنْ عَانَقَنِي فَكَانَتْ عَانِقَ الْأَنْبِيَاءِ كُلِّهِمْ وَمَنْ صَافَحَ مُجِيبًا لِعَلِيٍّ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ الذُّنُوبَ وَادْخَلَهُ الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ. (53)

ابن عباس می‌گوید: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: هر کس با علی علیه السلام مصافحه کند، مانند آن است که با من مصافحه نماید، مانند آن است که با ارکان عرش مصافحه کرده و هر کس با من مصافحه معانقه کند، مانند آن است که با من معانقه کرده و هر کس با من معانقه کند مانند آن است که با همه‌ی انبیاء علیهم السلام معانقه کرده باشد و هر کس با محبت، علی علیه السلام را مصافحه نماید، خداوند گناهان او را ببخشد و او را بدون حساب داخل بهشت کند.

شوق درخت طوبی به حضرت علی علیه السلام

امام محمد باقر علیه السلام از اجداد طاهرینشان علیهم السلام نقل می‌کنند که پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: در شب معراج در آسمان ششم درختی دیدم که زیباتر و بزرگتر از آن درخت را تا به حال ندیده بودم. پس به جبرئیل گفتم: ای دوست من! - جبرئیل - این درخت چیست؟ گفت: این درخت

طوبی است ای حبیب من. گفتم: این صدای زیبا و بلند که می‌آید چیست؟ گفت: این صدای درخت طوبی است. گفتم چه می‌گوید: گفت: مرتب می‌گوید: «وَا شَوْقَاهُ إِلَيْكَ يَا عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ» ای علی چقدر مشتاق تو هستم. (54)

علی علیه السلام وارث پیراهن شب معراج

در روایتی است که امام صادق علیه السلام فرمودند: پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم در آخرین لحظه‌های زندگی خود حضرت علی علیه السلام را وارث اموال خود معرفی نمودند و از جمله آن اموال پیراهنی بود که پیامبر با آن به معراج رفته بودند: «وَالْقَمِيصِ الَّذِي أُسْرِيَ بِهِ فِيهِ» (55)

شوق درخت سدره المنتهی به علی علیه السلام

عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ لَمَّا أُسْرِيَ بِي إِلَى السَّمَاءِ وَانْتَهَيْتُ إِلَى سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى شِمَمْتُ وَهَبَّتْ مِنْهَا رِيحٌ نَيْقَهَا فَقُلْتُ لِجِبْرِئِيلَ: مَا هَذَا؟ فَقَالَ: هَذِهِ سِدْرَةُ الْمُنْتَهَى اشْتَاقْتُ إِلَى ابْنِ عَمِّكَ حِينَ نَظَرْتُ إِلَيْكَ فَسَمِعْتُ مُنَادِيًا يُنَادِي مَنْ عِنْدَ رَبِّي مُحَمَّدٌ خَيْرُ الْأَنْبِيَاءِ وَ الْمُرْسَلِينَ وَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ خَيْرُ الْأَوْلِيَاءِ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ. (56)

ابوایوب انصاری (علیه الرحمه) نقل می‌کند که پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: چون شب معراج به آسمانها برده شدم، در سدره المنتهی نسیم و بوی خوشی احساس کردم. به جبرئیل گفتم: این نسیم و بوی خوش چیست؟ گفت: این سدره المنتهی است موقعی که به تو نگاه کرد مشتاق پسر عمویت علی بن ابیطالب علیه السلام شد در این هنگام به سوی تو نگاه کرد پس شنیدم که منادی ندا می‌دهد که محمد بهترین

انبیاء و امیرالمومنین بهترین اولیاء است.

وسعت قلب علی علیه السلام

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ:

كُنْتُ عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَقْبَلَ عَلَيَّ بَنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: «يَا أَبَاهُرَيْرَةَ! أَتَدْرِي مَنْ هَذَا؟» قُلْتُ نَعَمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ هَذَا عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ هَذَا الْبَحْرُ الزَّائِرُ هَذَا الشَّمْسُ الطَّالِعَةُ أَسْحَى مِنَ الْفُرَاتِ كَفَأَ وَ أَوْسَعَ مِنَ الدُّنْيَا قَلْبًا فَمَنْ أَبْغَضَهُ فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ (57)

ابوهریره می‌گوید: در خدمت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم بودیم که علی بن ابیطالب علیه السلام وارد شد؛ پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: ای اباهریره! آیا می‌دانی این کیست؟ عرضه داشتم: آری ای رسول خدا! این علی بن ابیطالب است.

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: این است دریای مواج، این است خورشید فروزان، دست با سخاوت او بخشنده‌تر از فرات، قلب او وسیع‌تر از دنیاست؛ پس هر که بغض و کینه‌ی او را در دل داشته باشد لعنت خدا بر او باد.

هر کس ولایت علی علیه السلام را داشته باشد به کمال می‌رسد

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: عَلَىٰ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ دَمِي مِنْ بَدَنِي مَنْ تَوَلَّاهُ رَشِدًا وَمَنْ أَحْبَبَهُ نَهَجًا وَمَنْ تَبِعَهُ نَجَا أَلَا وَإِنَّ عَلِيًّا رَابِعُ الْأَرْبَعَةِ فِي الْفِرْدَوْسِ: أَنَا وَهُوَ وَالْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ (58)

ابن عباس می‌گوید: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: علی علیه السلام نسبت به من، به منزله‌ی خون من در بدنم است، هر کس ولایت او را داشته باشد، رشد می‌کند (به کمال می‌رسد)

و هر کس او را دوست داشته باشد، راهش روشن است و در صراط مستقیم است و هر کس از او تبعیت کند نجات یابد آگاه باشید! علی علیه السلام چهارمین نفر از چهار نفر (ممتاز) اهل بهشت می‌باشد (آن چهار نفر عبارتند از:) من و علی علیه السلام و حسن و حسینعلیها السلام .

حدیث السطل

عن طاووس، عن ابن عباس، قال
صلى بنا رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم صلاة العصر، ثم قام على قدميه، فقال: «من يحب أهل بيتي فليتبنيهم» فاتبعناه بأجمعنا حتى أتى منزل فاطمة سلام الله عليها ففرع الباب فرعاً خفيفاً فخرج إليه علي بن أبي طالب عليه السلام و عليه شمله و يده موطأة بالطين، فقال له «يا أبا الحسن! حدث الناس بما رأيت أمس» فقال علي عليه السلام: «نعم فداك أبي و أم يا رسول الله! بينما أنا في وقت صلاة الظهر أردت الطهور، فلم يكن عندى الماء، فوجهت و لدى الحسن و الحسين فى طلب الماء فأبطينا على فإذا أنا بهاتف يهتف: يا أبا الحسن! أقبل على يمينك، فالتفت فإذا أنا بقدر من ذهب معلق، فيه ماء أشد بياضاً من الثلج و أحلى من العسل فوجدت فيه رائحة الورد فتوضأت منه و شربت جرعات ثم قطرت على رأسى فطرة و جدت بردها على فؤادى».

فقال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: «هل تدرى من أين ذلك القدس؟» قال «الله تعالى و رسوله أعلم» قال: أقدس من أقدس الجنه و الماء من تحت شجره طوبى أو قال من نهر الكوثر و أما الفطرة فمن تحت العرش» ثم ضمه رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم إلى صدره و قبل ما بين عينيه ثم قال حبيبي من كان خادمه بالأمس جبرئيل عليه السلام فمحلته و قدره عند الله عظيم» (59)

ابن عباس می‌گوید:

نماز عصر را پشت سر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم خواندیم، آنگاه پس از نماز روی پای مبارک ایستادند و فرمودند: هر کس من و اهل بیت مرا دوست می‌دارد، با من بیاید. ما همگی پشت سر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم به راه افتادیم تا به منزل فاطمه سلام الله علیها رسیدیم آنگاه پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم آهسته در زدند، پس علی بن ابیطالب علیه السلام

آمدند، در حالی که عبا به دور خود پیچیده و دست ایشان گل آلود بود، پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: ای ابالحسن! آنچه را روز گذشته دیده‌ای برای مردم تعریف کن.

علی علیه السلام عرض کرد: آری، پدر و مادرم فدای شما باد ای رسول خدا! دیروز هنگام نماز ظهر، خواستم وضو بگیریم، اما آب در خانه نبود پس فرزندانم حسن و حسین علیهما السلام را به دنبال آب فرستادم، اما آنها دست خالی بازگشتند. ناگهان هاتفی ندا داد: ای ابالحسن! به طرف راست برو! پس به سمت راست نگاه کردم، سطل آبی میان زمین و آسمان معلق بود، در آن آبی از برف سفیدتر و از عسل شیرین‌تر بود که بویی همچون عطر گل داشت با آن آب وضو ساختم و چند جرعه نیز از آن آب آشامیدم، پس قطره آبی هم بر سرم ریختم، که خنکی آن در قلبم احساس نمودم. پس رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: آیا می‌دانی این سطل آب از کجا آمده بود؟ علی علیه السلام عرض کرد: خدا و رسولش داناتر است.

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: این سطل از سطل‌های بهشت و آب داخل آن از زیر درخت طوبی بود و اما آن قطره که (خنکی آن را در قلبت احساس نمودی) از زیر عرش الهی بود پس رسول خدا او را در آغوش گرفتند و سینه‌ی خود را به سینه‌ی او چسبانیدند و بین دو چشم او را بوسیدند و فرمودند:

حبیب من کسی است که جبرئیل علیه السلام دیروز خادمش بوده پس قدر و منزلت او نزد خداوند بسیار عظیم است.

حک شدن نام علی علیه السلام روی عقیق

سید رضی در مناقب مفاخر می‌گوید:
شیخ واعظ پدر مجد پسر رشاد از شیخ
غزالی روایت کرده است:
وقتی مهاجرین خواستند از حبشه به
مدینه بازگردند، پادشاه حبشه به آنها
گفت:

من می‌خواهم هدیه‌ای برای پیامبرتان
بفرستم، آن‌گاه چند دانه یاقوت و عقیق
داخل کیسه‌ای گذاشت و به آنها داد، پس
مهاجرین خداحافظی کردند و به مدینه
بازگشتند و آن هدایا را به پیامبر صلی الله
علیه و آله و سلم دادند، ایشان آن هدایا
را بین اصحاب تقسیم کردند و هیچ چیزی
برای خودشان نگذاشتند به جز یک دانه
عقیق، سپس به امام علی علیه السلام رو
کردند و فرمودند:

ای علی! برو نزد نقاش تا آنچه من دوست
دارم یعنی «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» را روی این عقیق حک
کند.

علی علیه السلام هم نزد نقاش رفت و به
او گفت: روی این عقیق آنچه را رسول الله
صلی الله علیه و آله و سلم دوست دارد یعنی
«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» را و هر آنچه را که من دوست
دارم یعنی «مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ» را حک کن.

نقاش نیز آن را به دستور امام علی
علیه السلام روی عقیق حک کرد و امام علی
علیه السلام آن را برداشتند و نزد پیامبر
برگشتند و آن را به پیامبر صلی الله علیه و
آله و سلم دادند، وقتی پیامبر صلی الله
علیه و آله و سلم عقیق را دیدند خیلی
تعجب کردند و به امام علی علیه السلام
فرمودند:

ای علی! آیا به تو نگفتم فقط یک سطر روی آن حک کند، پس چرا این سه سطر است؟
 امام علی علیه السلام در جواب پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم عرض کردند: قسم به آن خدایی که شما را بر حق برگزید، من فقط به نقاش گفتم دو سطر روی عقیق حک کند، آنچه را که شما دوست داشتید «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» و آنچه را که من دوست داشتم «مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ» و من از سطر سوم هیچ خبر ندارم، پس در همان لحظه جبرئیل امین علیه السلام نازل شد و فرمود:
 ای محمد! پروردگارت به تو سلام می‌رساند و ... می‌فرماید:

سلام مرا به علی علیه السلام برسان و ...
 ای محمد! توبه علی امر فرمودی آنچه را که دوست داشتی حک کند و علی علیه السلام نیز آنچه را که دوست داشت به نقاش امر فرمود و ما نیز آنچه را که دوست داشتیم امر فرمودیم؛ «عَلِيُّ وَ لِئِ اللَّهِ». (60)

عقد اخوت پیامبر فقط با علی علیه السلام

احمد بن حنبل آورده است که عمر گفت:
 پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم مراسم اخوت و برادری را بین مسلمانان برقرار کرد و علی علیه السلام را ترک نمود تا کار به پایان رسید و برادری برای علی معرفی نشد. پس علی علیه السلام فرمود: یا رسول الله! مراسم اخوت را بین افراد مسلمان برقرار نمودی اما مرا ترک کردی! پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: از چه رو پنداری تو را ترک کردم؟ همانا تو را ترک نمودم برای خودم آنگاه فرمود:
 «أَنْتَ أَجِي وَ أَنَا أَخُوكَ فَإِنْ ذَاكَرَكَ أَحَدٌ فَقُلْ أَنَا عَبْدُ اللَّهِ وَ أَخُو رَسُولِ اللَّهِ لَا يَدَّعِيهَا بَعْدَكَ إِلَّا كَذَّابٌ»

تو برادر منی و من برادر تو، پس اگر کسی در این باره با تو سخن گفت، بگو من بنده خدا و برادر رسولش هستم، هرگز کسی بعد از من ادعای این مقام را نکند مگر کذاب دروغگو. (61)

حدیث نخله صیحانی

علامه عینی صنفی با ذکر سند نقل کرده است که ابوبکر گفت: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم گویا هنگامی که ندایی از درخت خرمایی به گوش حضرتش رسید فرمود: اُ تَدْرُونَ مَا قَالَتِ النَّخْلَةُ؟ آیا می‌دانید نخله چه گفت؟ ما گفتیم: خدا و رسولش بدان آگاه‌تر باشند.

پیامبر فرمود: صاحت «هَذَا مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَ وَصِيُّهُ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ» (62)

درخت نخله فریاد زد: این محمد، رسول خدا است و وصیش علی بن ابیطالب علیه السلام «

فَسَمَّاهَا النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ مِنْ تِلْكَ الصَّخِيَةِ؛ «نَخْلَةُ الصَّيْحَانِي»

پس به همین علت (که آن نخل صیحه زد) پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم آن را نخل صیحانی نامیدند.

حدیث جام آسمانی

در ارشاد القلوب دیملی از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که:

رسول خدا در جای از مسجدش در مدینه نشست و گروهی از مهاجرین و انصار گردش بودند و حضرت امیرالمومنین هم در طرف راست و ابوبکر و عمر هم در طرف چپ پیامبر بودند ناگاه ابری بر او سایه افکند حضرت رسول فرمود ای ابالحسن! از

طرف خداوند ارمغانی به ما داده شد بعد پیامبر دستش را به سوی ابر دراز کرد و نزدیک شد، به دست پیامبر از آن ابر جامی آشکار شد و به طوری می‌درخشید که چشمهای مسجیدیان را خیره کرد آن جام را بوهای خوشی بود که عقل را از سر مردم می‌برد آن جام با زبان عربی تسبیح و تقدیس و تمجید خدای تعالی را می‌کرد تا اینکه در کف دست راست پیامبر قرار گرفت و می‌گفت:

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَبِيبَ اللَّهِ وَ صَفْوَتَهُ، وَ رَسُولَهُ الْمُخْتَارَ مِنَ الْعَالَمِينَ وَ الْمُفَضَّلَ عَلَى أَهْلِ مُلْكِ اللَّهِ أَجْمَعِينَ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَ الْآخِرِينَ وَ عَلِيَّ وَ صَبِيحَةَ خَيْرِ الْوَصِيِّينَ وَ إِمَامِ الْمُتَّقِينَ وَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ نُورِ الْمُسْتَنِيرِينَ وَ سِرَاجِ الْمُفْتَدِينَ وَ عَلِيَّ زَوْجَتِهِ ابْنَتِكَ فَاطِمَةَ خَيْرِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ الزَّهْرَاءِ فِي الزَّاهِرِينَ الْبَثُولِ أُمَّ الْأَيُّمَةِ الرَّاشِدِينَ الْمَعْصُومِينَ وَ عَلِيَّ سِبْطِيكَ وَ نُورِيكَ وَ رِيحَانَتِيكَ وَ فَرْتِي عَيْنِيكَ الْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ فَسَمِعَ ذَلِكَ رَسُولُ اللَّهِ وَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَ جَمِيعٌ مَن حَضَرَ يَسْمَعُونَ مَا يَقُولُ الْجَامُ وَ يَعْضُونَ أَبْصَارَهُمْ عَن تَلَالُؤِ نُورِهِ وَ رَسُولُ اللَّهِ يُكْتَرُ مِنْ حَمْدِ اللَّهِ وَ وَ شُكْرِهِ

درود بر تو ای دوست خدا و برگزیده حق از جهانیان و برتری دارنده بر تمام بندگان خدا از اولین و آخرین و درود بر جانشین تو که بهترین جانشینان است. امام پرهیزکاران امیرالمومنین، نور کسانی که طلب نور می‌کنند، چراغ اقتدا کنندگان و درود بر همسر او دختر تو فاطمه بهترین زنان جهانیان زهرای بتول مادر پیشوایان هدایت کننده معصوم و پاکدامن و درود بر دو سبط تو، دو ریحانه‌ی تو نور چشمهای تو حسن و حسین.

رسول خدا و امیرالمومنین و حسن و حسین تمامشان شنیدند آنچه را که جام گفت تمام حاضران دیدگان را از درخشش جام بستند رسول خدا سپاس و شکر خدا فراوان کرد تا اینکه جام گفت: ای رسول خدا! خدا مرا به سوی تو و برادرت علی و دخترت فاطمه و حسن و حسین فرستاد.

ای رسول خدا! مرا به دست علی علیه السلام بده. رسول خدا صلی الله علیه و آله و

سلم فرمود بگیر جام را ای ابوالحسن که هدیه‌ی خداست به سوی تو، علی علیه السلام جام را گرفت و بوسید و بویید و گفت مرحبا به کرامت خدا برای رسول و آل رسول.

جام، محمد را ستایش و تبشیر کرد و پروردگار را تکبیر و تهلیل گفت سپس گفت ای رسول خدا! به علی بگو مرا به فاطمه و حسن و حسین بدهد چنان که خدای عز و جل به من فرمان داده و رسول خدا فرمود: برخیز یا ابوالحسن جام را در اختیار فاطمه و دو حبیب من حسن و حسین قرار ده.

علی حرکت کرد و جام را برداشت در حالی که نور جام از نور خورشید زیادتر بود، بوی خوش آن، خرده‌ها را زایل کرده بود تا آنکه علی بر فاطمه و حسن و حسین وارد شد جام را به آنان برگرداند همه تحیت گفتند و جام را بوسیدند، ذکر محمد و سپاس خدا فراوان گفتند بعد جام را به رسول خدا برگرداندند.

چون جام در دست رسول خدا قرار گرفت عمر بلند شد بر دو پا ایستاد و گفت ای رسول خدا چرا هر ارمغانی که از طرف خدا برای تو آورده می‌شود در اختیار علی و فاطمه و حسن و حسین قرار می‌دهی، سپس رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: وای بر تو ای عمر چه چیز به تو جرأت داده آیا سخنان جام را نشنیدی که از من می‌خواست که او را به دیگران از اهل بیتم بدهم.

پس عمر گفت: رسول خدا اجازه می‌دهی من هم جام را بگیرم و ببوسم و ببویم فرمود: وای بر تو ای عمر، به خدا سوگند که این کار برای غیر از ما نیست نه تو و نه تمامی مردم.

عرض کرد: ای رسول خدا اجازه می‌فرمایید که دستی بر جام برسانم حضرت رسول فرمود چقدر اصرار می‌کنی؛ اگر توانستی دست به جام بزنی من محمد رسول خدا نیستم و این جام هم به حق از طرف خدا نیامده است.

عمر بلند شد و دست به طرف جام دراز کرد دستش به جام نرسید جام حرکت کرد و به طرف ابر بلند شد و می‌گفت ای رسول خدا با زائر این چنین رفتار می‌کنند؟

سپس رسول خدا فرمود: وای بر تو ای عمر چه چیز تو را بر خدا و رسولش جری کرد.

ای اباالحسن برخیز و دست به سوی او دراز کن، جام را بگیر و به او بگو خدا به تو فرمان داده که جام را به ما برگردانی تا به جام برسیم، جام را گرفت علی علیه السلام به جام گفت رسول خدا می‌فرماید چه چیز خداوند به تو فرمان داده که آن را بگویی که تو فراموش کردی بگوئی.

جام گفت: بلی ای برادر رسول خدا، خداوند به من فرمان داده بگویم برای شما که خداوند مرا وقف کرده بر هر مرد مومن و مؤمنه‌ای از شیعیان شما و فرمان داده که هنگام مرگش حاضر شوم.

وسایل خاصه رسول الله فقط به علی علیه السلام سپرده شد

در کتاب مَوَدَّات از امام باقر علیه السلام منقول است که فرمود:

«در بیماری پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم سر مبارک حضرت صلی الله علیه و آله و سلم در کنار امیرالمومنین علی علیه السلام بود و مهاجر و انصار نیز در منزل سید المرسلین مجتمع بودند و در آن هنگام

پیامبر رو به سوی امیرالمومنین علیه السلام کرده، فرمود:

یا اخی، قبول می‌کنی وصیت مرا و به جا می‌آوری وعده‌های مرا؟

امیرالمومنین علیه السلام فرمود: بلی یا رسول الله و پس گریه شدیدی نمود؛ چنانچه از کثرت رقت، بیهوش گردید. پس رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: ای بلال! بیاور شمشیر و کلاه خود و زره و اسب و ناقه و سنگ پارچه‌ای که در ایام فاقه هنگام عبادت بر شکم می‌بستم.

بلال به فرموده‌ی پیامبر قیام نمود و هر آنچه را که حضرت بیان نمودند، عملی کرد، سپس پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: یا اخی و وصی این اسباب خاصه من به تو تعلق دارد، اینها را ببر به منزل خود که هیچ کس را بعد از من در این امور با تو مضایقه نباشد. امیرالمومنین علی علیه السلام آن وسایل را متبرک بر سر و دیده مالیده در حضور مهاجر و انصار به خانه خود برد». (63)

در اینجا دو نکته از زبان مبارک پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم بیان گردیده که اهل ادراک و تعقل باید روی آن اندیشه کنند؛ یکی آنکه حضرت امیرالمومنین را به اخی و وصی صدا می‌زدند تا همه‌ی مهاجران و انصار در آخرین لحظات نیز پی به وصایت علی علیه السلام برده دست از او بردارند و او را یاری نمایند و دیگر آنکه در این وصیت هیچ کدام از انصار و مهاجرین چنین منقبت و فضیلتی را دریافت نکردند که بتوانند آنچه را که پیامبر بدان سفارش کرده بود عملی نمایند جز علی علیه السلام و این از بالاترین فضیلت‌های امیرالمومنین علیه السلام است که عقول بسیاری از آن عاجز است و سخن دیگر آنکه امروزه وهابی‌ها به

شیعه ایراد می‌گیرند که دلیل تبرک قبور ائمه معصومین شرک و کفر است و تبرک کردن بدعت گذاری شیعه بوده و چنین در تاریخ بیان نشده است! اما این حدیث پاسخی مستحکم برای آنهایی است که چنین تفکری را دارند زیرا که علی علیه السلام از افضلین صحابه پیامبر و در حقیقت از نظر ما جان هستی، وقتی وسایل و اسباب پیامبر را دریافت کردند برای عظمت و بزرگی صاحب آن (پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم) آن را به چشم مالیدند و بوسه زدند و گریه شدید سر دادند.

تنها علی علیه السلام بر شانه‌ی پیامبر بالا رفت

علی علیه السلام می‌گوید: با رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم رفتیم تا به کعبه رسیدیم رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم بر شانه‌های من بالا رفتند و حضرت را بر پا کردم. چون رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم ناتوانی من را احساس کردند فرمودند بنشین، نشستم پیامبر پایین آمدند و نشستند و فرمود بر شانه‌های من بایست پس رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم برخاستند و من را بلند کرده گویی آن قدر بالا رفته بودم که اگر می‌خواستم به افق آسمان دست می‌یافتم پس بر فراز کعبه آمدم و سپس با دستهای خود بت‌های کوچک و بزرگ را که از جا برکندم و چون از جا کنده شد و بر آن فائق آمدم پیامبر فرمود به منزل شتابان برویم.

آری این چه توان و قدرت است که بتواند بار ولایت علی علیه السلام را جز پیامبر متحمل شود و آنچه توانی است که بتواند

بر دوش نبوت محمد صلی الله علیه و آله و سلم جز علی علیه السلام بایستد.

علی علیه السلام احساس ناراحتی از سرما و گرما نمی‌کند

عن عبدالرحمان بن أبی لیلی:

أَنَّ عَلِيًّا خَرَجَ عَلَيْنَا فِي حَرٍّ شَدِيدٍ، وَ عَلَيْهِ ثِيَابُ الشِّتَاءِ، وَ خَرَجَ عَلَيْنَا فِي الشِّتَاءِ وَ عَلَيْهِ ثِيَابُ الصَّيْفِ، ثُمَّ دَعَا بِمَاءٍ فَشَرِبَ، ثُمَّ مَسَحَ الْعِرْقَ عَنْ جَبْهَتِهِ. فَلَمَّا رَجَعَ إِلَى أَبِيهِ قَالَ: يَا أَبُهِ! أَرَأَيْتَ مَا صَنَعَ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ؟ خَرَجَ إِلَيْنَا فِي الشِّتَاءِ وَ عَلَيْهِ ثِيَابُ الصَّيْفِ، وَ خَرَجَ عَلَيْنَا فِي الصَّيْفِ وَ عَلَيْهِ ثِيَابُ الشِّتَاءِ! فَقَالَ أَبُو لَيْلَى: هَلْ فَطَنْتَ؟ وَ أَخَذَ بِيَدِ ابْنِهِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ، فَأَتَى عَلِيًّا فَقَالَ لَهُ الَّذِي صَنَعَ فَقَالَ لَهُ عَلِيٌّ:

«إِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله وَ سلم كَانَ بَعَثَ إِلَيَّ وَ أَنَا أَرْمَدٌ، شَدِيدَ الرَّمَدِ، فَبَزِقَ فِي عَيْنِي، ثُمَّ قَالَ: افْتَحْ عَيْنَيْكَ، فَفَتَحْتَهُمَا فَمَا اشْتَكَيْتَهُمَا حَتَّى السَّاعَةِ، وَ دَعَا لِي فَقَالَ: اللَّهُمَّ أَذْهَبْ عَنْهُ الْحَرَّ وَ الْبَرْدَ. فَمَا وَجَدْتُ حَرًّا وَ لَا بَرْدًا حَتَّى يَوْمِي هَذَا». (64)

عبدالرحمان می‌گوید: علی علیه السلام در گرمای شدید، لباس زمستانی و در سرما با لباس تابستانی نزد ما می‌آمد و در آن هوای سرد آب می‌طلبید و می‌نوشید و عرق از پیشانی خود پاک می‌کرد. عبدالرحمان به پدرش ابولیلی می‌گوید: پدرم، آیا امیرالمؤمنین را دیدی؟ وی در زمستان با لباس تابستانی و در تابستان با لباس زمستانی نزد ما می‌آید. ابولیلی به او گفت: آیا به راز این نکته پی بردی؟ و دست پسرش عبدالرحمان را گرفت و نزد علی علیه السلام آمد و به ایشان ماجرا را گفت، حضرت به وی فرمود: روزی پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم من را فراخواندند و من دچار چشم درد شدیدی بودم. آب دهان در چشم مالیدند و سپس فرمود: چشمانت را باز کن» باز کردم، دیگر تاکنون احساس چشم درد نکرده‌ام. پس برای من دعا کرد و فرمود: «خدایا احساس سرما و گرما را از

وی ببر.» پس از آن تاکنون احساس گرما و سرما نمی‌کنم.

حدیث صاحب النعل

ابو سعید الخدری قال: كُنَّا جُلُوسًا نَنْتَظِرُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَخَرَجَ إِلَيْنَا قَدْ انْقَطَعَ شِسْعُ نَعْلِهِ، فَرَمَى بِهَا إِلَيَّ عَلَى فَقَالَ: «إِنَّ مِنْكُمْ مَنْ يُفَاتِلُ عَلِيَّ تَأْوِيلَ الْقُرْآنِ كَمَا قَاتَلْتُ عَلِيَّ تَنْزِيلَهُ». فقال أبو بكر: أنا؟ قال: «لا». قال عمر: أنا؟ قال: «لَا، وَ لَكِنَّ صَاحِبَ النَّعْلِ».

ابوسعید خدری می‌گوید:

ما به انتظار رسول خدا بودیم حضرت که بند کفششان پاره شده بود به نزد ما آمدند کفش را به علی علیه السلام دادند تا وصله زند. پس فرمود: «از شما کسی است که بر اساس تآویل قرآن می‌جنگد، همانگونه که من بر اساس تنزیل قرآن می‌جنگم.» ابوبکر گفت: آن کس منم؟ فرمود، نه، عمر گفت: منم؟ فرمود: «نه، او کسی است که هم اکنون کفش پاره‌ی مرا وصله می‌زند.» (65)

حدیث سابقین

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَسَلَّمَ: سَبَقَ يُوشَعَ بْنَ نُونٍ إِلَيَّ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ صَاحِبُ يَسَ إِلَى عِيسَى وَ سَبَقَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَيَّ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَسَلَّمَ.

از ابن عباس روایت کرده فقیه شافعی ابن مغازلی در تفسیر آیه شریفه «السابقون السابقون» که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: سبقت گرفت یوشع بن نون به سوی موسی و صاحب یس به سوی عیسی و سبقت گرفت علی بن ابی‌طالب علیه السلام امیرمؤمنان به سوی محمد صلی الله علیه و آله و سلم دیلمی از عایشه و

طبرانی و ابن مردویه از ابن عباس گویند رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: سابقین و پیشی گیرندگان سه نفرند. سابق موسی، یوشع بن نون است و سابق عیسی، صاحب یس و سابق به سوی من علی بن ابیطالب علیه السلام است. (66)

حدیث لیلہ الخطاب حضرت موسیٰ علیہ السلام

وَمِنْ ذَلِكَ مَا رَوَاهُ وَهْبُ بْنُ مُنَبِّهٍ قَالَ:
 إِنَّ مُوسَىٰ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَيْلَةَ الْخُطَابِ وَجَدَ كُلَّ شَجَرَةٍ وَمَدْرَةٍ فِي الطُّورِ نَاطِقَةً
 بِذِكْرِ مُحَمَّدٍ وَنُفْيَائِهِ، فَقَالَ: رَبِّي إِنِّي لَمْ أَرِ شَيْئًا مِمَّا خَلَقْتَ إِلَّا وَهُوَ نَاطِقٌ بِذِكْرِ
 مُحَمَّدٍ وَنُفْيَائِهِ فَقَالَ اللَّهُ: يَا ابْنَ عِمْرَانَ إِنِّي خَلَقْتُهُمْ قَبْلَ الْأَنْوَارِ وَجَعَلْتُهُمْ خَزَانَةَ
 الْأَسْرَارِ يُشَاهِدُونَ أَنْوَارَ مَلَكُوتِي وَجَعَلْتُهُمْ خَزَانَةَ حِكْمَتِي وَ مَعْدَن رَحْمَتِي وَ
 لِسَانَ سِرِّي وَ كَلِمَتِي خَلَقْتُ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةَ لِأَجْلِهِمْ.
 فَقَالَ مُوسَىٰ عَلَيْهِ السَّلَامُ: رَبِّي فَاجْعَلْنِي مِنْ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ.
 فَقَالَ: يَا ابْنَ عِمْرَانَ إِذَا عَرَفْتَ مُحَمَّدًا وَ أَوْصِيَاءَهُ وَ عَرَفْتَ فَضْلَهُمْ وَ آمَنْتَ
 بِهِمْ فَأَنْتَ مِنْ أُمَّتِهِ. (67)

روایت کرده وَهْبُ بْنُ مُنَبِّهٍ که گفت: موسیٰ علیہ السلام شبی که مورد پذیرش و خطاب الهی قرار گرفت وقتی به کوه طور رفت به هر درختی که می‌رسید مشاهده می‌کرد که درختان همه ذاکر به ذکر محمد و آل محمد علیهم السلام هستند.

پس موسیٰ گفت: پروردگارا به درستی که من ندیدم شیء ای از مخلوقات را جز اینکه ناطق به ذکر محمد و آل محمد علیهم السلام بودند.

حضرت حق فرمودند: ای پسر عمران، به درستی که من خلق کردم ائمه را قبل از اینکه اشیاء دیگر را خلق کنم و آنها را خزانة داران اسرار و شاهدان انوار ملکوتم قرار دادم و اینها خزانة دار حکمتم هستند و معدن رحمتم و زبان سرّ و کلمه‌ی من و دنیا و آخرت را فقط به خاطر اینها خلق کردم.

پس موسی گفت: پروردگارا مرا از امت محمد قرار ده. پس حضرت حق جلّت عظمته، فرمودند: ای پسر عمران هنگامی که محمد و اوصیانش را شناختی و به فضل اینها معرفت پیدا کرده و ایمان به ایشان آوردی تو از امت محمد خواهی بود.

علی علیه السلام میان دو خلیل

فی کنز العمال و لفظه: (68) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: إِنَّ اللَّهَ اتَّخَذَنِي خَلِيلًا كَمَا اتَّخَذَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا، فَقَصْرِي فِي الْجَنَّةِ وَ قَصْرُ إِبْرَاهِيمَ فِي الْجَنَّةِ مُتَقَابِلَيْنِ وَ قَصْرُ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ بَيْنَ قَصْرِي وَ قَصْرِ إِبْرَاهِيمَ فَيَأْتِيهِ مِنْ حَبِيبٍ بَيْنَ خَلِيلَيْنِ (قَالَ أَخْرَجَهُ الْحَاكِمُ فِي تَارِيخِهِ وَ الْبَيْهَقِيُّ فِي فَضَائِلِ الصَّحَابَةِ).

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرموده است:

خدای تعالی مرا خلیل خود ساخت همانطور که ابراهیم علیه السلام را خلیل خود قرار داده بود، برای همین قصر من در بهشت روبروی قصر حضرت ابراهیم علیه السلام قرار دارد و قصر علی علیه السلام هم در میان قصر من و قصر حضرت ابراهیم علیه السلام بر پا شده است. اینک خوشا به حال محبوبی که در میان دو خلیل است.

«متقی» گفته است که «حاکم» این حدیث را در «تاریخ بیهقی» در فضائل صحابه نقل کرده است. (69)

علی علیه السلام منار الأنام

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم خطاب به حضرت علی علیه السلام فرمودند:

يَا عَلِيُّ! إِنَّكَ مَنَارَةُ الْأَنْامِ وَ غَايَةُ الْهُدَى. (70)

ای علی! همانا تو منار مردم و غایت هدایتی.

حدیث صُلب حدیث اول

الطَّبْرَانِيُّ عَنِ الْخَطِيبِ عَنِ جَابِرٍ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ اللَّهَ جَعَلَ ذُرِّيَّةَ كُلِّ نَبِيٍّ فِي صُلْبِهِ وَجَعَلَ ذُرِّيَّتِي فِي صُلْبِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ.» (71)

طبرانی از جابر و خطیب از ابن عباس گوید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: خدای سبحان قرار داد فرزندان هر پیغمبری را در صُلب او و فرزندان مرا در صُلب علی بن ابیطالب علیه السلام .

حدیث دوم

«خداوند نسل و اولاد هر پیغمبری را در صُلب او قرار داد و ذریه مرا در صُلب علی بن ابی طالب علیه السلام گذاشت.»
حدیث سوم

جابر فرزند عبدالله انصاری گفت: پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: خدای با قدرت و جلالت نسل هر پیامبری را در پشت خودش قرار داده است. و خدا نسل محمد را از پشت علی بن ابیطالب علیه السلام قرار داده است. (72)

حدیث اختیار

عَنْ أَبِي أَيُّوبَ أَنْصَارِيٍّ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ بِفَاطِمَةَ: «أَمَّا عَلِمْتَ أَنَّ اللَّهَ أَطَّلَعَ إِلَى أَهْلِ الْأَرْضِ فَاخْتَارَ مِنْهُمْ أَبَاكَ فَبَعَثَهُ نَبِيًّا ثُمَّ أَطَّلَعَ ثَانِيَةً فَاخْتَارَ مِنْهُمْ بَعْلَكَ فَأَوْحَى إِلَيَّ فَأَنْكَحْتُهُ إِيَّاكَ وَاتَّخَذْتَهُ وَصِيًّا.» (73)

ابو ایوب انصاری گوید: که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم به فاطمه سلام الله علیها فرمود: آیا نمی‌دانی که خداوند به مردم روی زمین نگریست و از میان همه‌ی آنها پدرت را انتخاب کرده و به پیغمبری

مبعوث فرمود؟ آنگاه بار دوم نگریست
شوهرت را اختیار کرد و به من وحی فرستاد
که تو را به او تزویج نموده و او را
جانشین خود قرار دهم.

حدیث شباهت حدیث اول

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ:
يَا عَلِيُّ إِنَّ اللَّهَ جَعَلَ فِيكَ مَثَلًا مِنْ عِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ أَبْغَضَنَّهُ الْيَهُودُ حَتَّى
بَهَتُوا أُمَّهُ وَ أَحَبَّتْهُ النَّصَارَى حَتَّى أَنْزَلُوهُ الْمَنْزِلَ الَّذِي لَيْسَ لَهُ بِأَهْلٌ (74)

ای علی خداوند در تو شباهتی به عیسی
بن مریم علیه السلام قرار داده، یهود او
را دشمن داشتند، حتی این که به مادرش
بهتان زدند، نصاری او را دوست داشتند و
منزلی برای او قائل شدند که اهل آن
نبود.

حدیث دوم

و احمد و بزار و ابویعلی و حاکم از
علی علیه السلام نقل کردند که فرمود:
رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم مرا
خواند نزد خود و فرمود: در تو شباهتی
میباشد به عیسی علیه السلام (در حق تو
گفته می شود آنچه برای عیسی علیه السلام
گفتند.) یهود دشمن وی بودند تا آنجا که
به مادرش بهتان زدند و نصاری دوست او
بودند. تا آنجا که گفتند برای او چیزی
را که دارا نبود. بعد علی علیه السلام
فرمود: بدانید در من دو گروه و دو طایفه
هلاک و نابود می شوند، دوست مفرط که به من
نسبت می دهد آنچه که در من نیست و دشمنی
که وا دارد دشمنی من او را به بهتان زدن
در من. (75)

حدیث هُجُوم

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: **إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ الْجَنَّةَ عَلَى مَنْ ظَلَمَ أَهْلَ بَيْتِي أَوْ قَاتَلَهُمْ أَوْ أَعَارَ عَلَيْهِمْ أَوْ سَبَّهُمْ** (76)

خداوند بهشت را بر کسی که به خاندان من ستم کند یا با آنها مقاتله کند یا به آنها هجوم بیاورد و یا دشنام به آنها دهد حرام کرده است.

احمد و حاکم به سند صحیح از ام سَلَمَةَ گوید: شنیدم از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: کسی که دشنام بدهد علی را، مرا دشنام داده است. (77)

از طرفی باید گفت که کلیه مردم مدینه ظالم به اهل بیت علیهم السلام بودند به جز تعداد افرادی که انگشت شمار در مدینه در کنار اهل بیت علیهم السلام قرار گرفتند.

به این دلیل تمام مردم مدینه ظالم به اهل بیت علیهم السلام بودند که دختر رسول خدا فاطمه سلام الله علیها در روزهای آخر عمر خویش به علی علیه السلام خطاب نمودند که ای علی! من راضی نیستم آنهایی که به من ظلم کرده اند در تشییع جنازه ام حاضر شوند و این مسئله مُحَرَّرٌ و یقینی می‌باشد که هیچ کس از مردم مدینه توفیق بر نماز و تشییع بدن دختر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم را پیدا نکرد حتی محبّین آن حضرت و از باب غلبه باید گفت اینان ظالم بودند چون هیچ کدام توفیق تشییع و تجلیل از پیکر پاک گوهر تابناک اهل بیت را پیدا نکردند «أَوْ قَاتَلَهُمْ» و آنهایی که قاتل اهل بیت علیهم السلام بودند آنها نیز بهشت بر ایشان حرام می‌باشد یعنی قاتلین حضرت زهرا سلام الله علیها (غاصبین، معاندین، مهاجمین به خانه و آنانی که

آتش زدند درب خانه‌ی حضرت را) و قاتل علی علیه السلام و قاتل امام حسن علیه السلام و قاتل امام حسین علیه السلام و سایر ائمه‌ی اطهار علیهم السلام «أَوْ أَعَارَ عَلَيْهِمْ» مهاجمین در مدینه مهاجمین در صفین و جمل و نهروان و مهاجمین در کربلا که چون گرگ به خیمه‌های اباعبدالله الحسین علیه السلام حمله کردند و پرده‌های خيام را پاره پاره کردند ...

السَّلَامُ عَلَى الْمَهْتُوكِ الْخِبَاءِ .

«أَوْ سَبَّهُمْ» معاویه و همان افرادی که به دستور معاویه به علی علیه السلام دشنام می‌دادند که در نهایت با صلح مصلحتی امام حسن علیه السلام با معاویه یکی از شرایط معاهده ممنوع بودن دشنام در بالای منبر به علی علیه السلام و پذیرش معاویه شد پس این پیش بینی حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم تحقق پذیرفت و معاویه مصداق ظاهر و آشکار دشنام دهنده‌ی به اهل بیت علیهم السلام قرار گرفت که آتش دوزخ جایگاش خواهد بود. ⁽⁷⁸⁾

حدیث استرشاد

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ:
 أَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى مَنْ إِنْ اسْتَرَسْتُمْ مَوْهَ لَنْ تَضَلُّوا وَ لَنْ تَهْلِكُوا؟
 قالوا بلى يا رسول الله، قال هُوَ هَذَا و إشاراً إلى علي بن ابيطالب عليه السلام،
 ثُمَّ قَالَ وَ أَخُوهُ وَ وَاَزْرُوهُ وَ أَصْدِيقُوهُ وَ انصِحُوهُ فَإِنَّ جَبْرئِيلَ أَخْبَرَنِي بِمَا قُلْتُمْ لَكُمْ. ⁽⁷⁹⁾

زید بن ارقم گوید ما هنگامی که در خدمت پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم نشسته بودیم حضرت فرمود:
 آیا شما را راهنمایی نکنم به کسی که چون از او استرشاد کنید هرگز گمراه نشوید و هرگز به هلاکت نیفتید؟ گفتند: آری یا رسول الله! حضرت فرمود: آن شخص این است و اشاره به علی بن ابیطالب علیه

السلام نمود و سپس فرمود: با او برادری کنید و یاری‌اش نمایید و او را محب صادق و دوست راستین باشید زیرا آنچه را که (درباره‌ی او) به شما گفتم جبرئیل به من خبر داد.
حدیث فاروق

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ:
سَتَكُونُ بَعْدِي فِتْنَةٌ فَإِذَا كَانَ ذَلِكَ فَالْزِمُوا عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ فَإِنَّهُ أَوَّلُ مَنْ آمَنَ
بِي وَ أَوَّلُ مَنْ يَصَافِحُنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ هُوَ الصِّدِّيقُ الْأَكْبَرُ وَ هُوَ فَارُوقُ هَذِهِ الْأُمَّةِ
يُفَرِّقُ بَيْنَ الْحَقِّ وَ الْبَاطِلِ وَ هُوَ يَعْسُوبُ الدِّينِ . (80)

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: به زودی پس از من فتنه‌ای برپا خواهد شد، پس زمانی که چنین شد ملازم علی بن ابیطالب علیه السلام باشید زیرا که او اول کسی است که به من ایمان آورد و اول کسی است که در روز قیامت با من مصافحه می‌کند، او صدیق اکبر و فاروق (جدا کننده) این امت است که میان حق و باطل جدایی افکند و او بزرگ و پیشوای دین است.
دوستی حضرت علی علیه السلام و فضائل شیعیان

دوستی حضرت علی علیه السلام برترین اعمال است.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ:
إِنَّ حُبَّ عَلِيٍّ سَيِّدُ الْأَعْمَالِ (81)
دوستی علی بهترین عمل و سرور همه‌ی اعمال است.
دوستی علی علیه السلام سعادت‌مندی به تمام معنا.

پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم اشاره به علی علیه السلام نموده و فرمود: « هُوَ هَذَا الَّذِي أَحْصَى اللَّهُ فِيهِ عِلْمَ كُلِّ شَيْءٍ، وَأَنَّ السَّعِيدَ كُلَّ السَّعِيدِ حَقَّ السَّعِيدِ مَنْ أَحَبَّ عَلِيًّا عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَيَاتِهِ وَ بَعْدَ وَفَاتِهِ، وَإِنَّ الشَّقِيَّ كُلَّ الشَّقِيَّ حَقَّ الشَّقِيَّ مَنْ أَبْغَضَ عَلِيًّا فِي حَيَاتِهِ وَ بَعْدَ وَفَاتِهِ »

« او امام مبین است که خدا علم هر چیز را در او فراهم آورده است و همانا خوشبخت و سعادتمند به تمام معنا کسی است که علی علیه السلام را در دوران زندگی و پس از مرگ دوست داشته باشد، گمراه و بدبخت به تمام معنا کسی است که با علی علیه السلام در دوران زندگی و پس از مرگ خود دشمنی کند. » (82)

جان کردن او به راحتی صورت می‌گیرد.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله وَ سَلَّمَ: أَلَا وَ مَنْ أَحَبَّ عَلِيًّا يُهَوِّنُ اللَّهُ عَلَيْهِ سَكَرَاتِ الْمَوْتِ وَ يَجْعَلُ قَبْرَهُ رَوْضَةً مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ

آگاه باشید هر کس علی علیه السلام را دوست داشته باشد خدا جان کردن را بر او در هنگام مرگ آسان می‌گرداند و قبر او را باغی از باغهای بهشت قرار می‌دهد. (83)

شیعه و دوستدار امیرالمؤمنین علیه السلام در این دنیا در بهشت است.

در محضر امام صادق علیه السلام شخصی عرض نمود: خدایا بهشت خود را نصیب ما بفرما! حضرت فرمودند:

شما شیعیان در همین دنیا هم در بهشت هستید، از خداوند بخواهید که از بهشت خارجتان نسازد. عرض شد: فدایتان شوم چگونه در بهشت هستیم در حالی که در دنیا هستیم؟ حضرت فرمودند: آیا شما اقرار به امامت ما ندارید؟ عرض شد چرا و فرمودند: همین (لذت ایمان شما) بهشت شماست و آن کسی که اقرار به امامت ما داشته باشد در

بهشت است، از خداوند بخواهید که ولایت ما را از شما نگیرد. (84)

خوشا به حال شیعیان امیرالمؤمنین علیه السلام

عمرو بن ابی المقدام از امام صادق علیه السلام روایت کرده که حضرت فرمودند: آگاه باشید که هر چیزی را گوهری است و گوهر فرزندان آدم علیه السلام حضرت محمد است و پس از آن حضرت، ما ائمه طاهرین و شیعیانمان هستیم.

خوشا بر شیعیان ما که چه نزدیکند به عرش خدای عزوجل و چه نیکو است رفتار خدای عزوجل نسبت به آنان در روز قیامت. به خدا سوگند! اگر بر مردم بزرگ و گران نمی‌آمد و شیعیان را خودبینی فرا نمی‌گرفت فرشتگان رو در رو به آنها سلام می‌کردند. به خدا سوگند! هیچ بنده‌ای از شیعیان ما نیست که قرآن را ایستاده در حال نماز بخواند جز آن که در برابر هر حرفی از آن صد حسنه به او دهند و اگر نشسته بخواند به هر حرفی پنجاه حسنه به او دهند و شخص خموش از شیعیان ما ثواب قرآن‌خوان مخالفین را دارد، شما به خدا قسم در بسترهای خود خفته‌اید و مزد مجاهدان را دارید و در نماز هستید و ثواب صف بستگان در راه خدا را دارید، شما باید به خدا سوگند آن کسانی که خدای عزوجل درباره‌شان فرموده: «وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍّ إِخْوَانًا عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ» (85)

یعنی «کینه‌ای که در سینه‌شان بوده کنده‌ایم و برادرانه بر تختها روبروی هم هستند»

به راستی که شیعیان ما چهار چشم دارند، دو چشم در سر، دو چشم در دل، آگاه باشید که همه این‌طورند ولی خدای

عزوجل چشمهای شما را بینا کرده به ولایت ما و چشمهای مخالفین ما را به ولایت کور کرده است. ⁽⁸⁶⁾

ما زیارت شیعیان را دوست می‌داریم.

امام صادق علیه السلام فرمودند:
به خدا قسم من دوست می‌دارم بوی شما شیعیان جدم علی علیه السلام و روح شما و دیدن و زیارت نمودن شما را و من بر دین خدا و ملائکه خدا هستم. پس شما شیعیان کمک کنید ما را به وسیله ورع و پاکدامنی و من در مدینه مثل یک تارِ مو این طرف و آن طرف نگاه می‌کنم تا یکی از شما را ببینم و دلم آرام بگیرد. ⁽⁸⁷⁾

اجر و ثواب شیعیان امیرالمؤمنین علیه السلام در تحمل سختی‌ها

مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي عَمَّارَةَ كُوفِيٍّ مَيَّكُوْنِيٍّ: از امام صادق علیه السلام شنیدم که فرمود: هر کس در راه ما به خاطر خونی که از ما ریخته شده، یا حقی که از ما تاراج رفته، یا پرده‌ی آبرو و حیثیتی که از ما اهل بیت علیهم السلام یا یکی از شیعیان ما دریده گشته قطره‌ی اشکی بریزد، بدین سبب خداوند متعال او را یک حُقُب (که هشتاد سال است) در بهشت جای دهد. ⁽⁸⁸⁾

دوستی علی علیه السلام در قلب محبتین ثابت‌تر از کوه احد

«... امیرالمؤمنین علیه السلام رو به اصحابش کرد و فرمود: ای صحابه، به خدا قسم به هیچ کاری اقدام نکردم مگر آنچه پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم درباره‌ی آن با من عهد و پیمان کرده بود. خوشا به

حال کسی که محبت ما اهل بیت در قلب او رسوخ داشته باشد، ایمان در قلب چنین کسی ثابت تر از کوه احد در مکانش خواهد بود و هر کس که دوستی ما در قلب او جای نگیرد ایمان در قلب او مانند ذوب شدن نمک در آب است. (89)

با دوستی علی علیه السلام، دوزخ خلق نمی‌شد.

عن ابن عباس قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ:
لَوْ اجْتَمَعَ النَّاسُ عَلَى حُبِّ عَلِيٍّ بِنِ ابِيطَالِبٍ لَمَا خَلَقَ اللَّهُ النَّارَ. (90)

از ابن عباس نقل شده که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: اگر مردم بر دوستی علی بن ابیطالب علیه السلام گرد می‌آمدند خداوند دوزخ را نمی‌آفرید.

فقط پرهیزگاران بر دوستی علی علیه السلام ثابتند.

قال ابو جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ:
إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَ: لَا يَثْبُتُ عَلَى وَلَايَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ (91)

پیامبر فرمود: جز پرهیزگاران کسی بر ولایت علی علیه السلام ثابت نمی‌ماند. دوستی علی علیه السلام صحیفه مؤمن

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: عُنْوَانُ صَحِيفَةِ الْمُؤْمِنِ حُبُّ عَلِيٍّ بِنِ أَبِي طَالِبٍ. (92)

حضرت رسول فرمودند: عنوان صحیفه مؤمن دوستی علی است. شیعیان ما از شیرینی آفریده شده‌اند.

عَنْ أَحْمَدَ بْنِ هَارُونَ بْنِ مُوَقِّقِ الْمَدِينِيِّ عَنِ أَبِيهِ قَالَ بَعَثَ إِلَيَّ الْمَاضِي عَلَيْهِ السَّلَامُ يَوْمًا فَأَكَلْتُ عِنْدَهُ وَ أَكْثَرَ مِنَ الْحَلَوَاءِ فَقُلْتُ مَا أَكْثَرَ هَذِهِ الْحَلَوَاءِ فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّا وَ شِيعَتَنَا خُلِقْنَا مِنَ الْحَلَاوَةِ فَتَحُنُّ نَجْبُ الْحَلَوَاءِ. (93)

احمد بن هارون بن موفق المديني از پدرش نقل کرده که گفت: روزی امام کاظم علیه السلام دنبال من فرستادند پس در محضر حضرتش طعام خوردم و این در حالی بود که سر سفره حضرت شیرینی زیادی قرار داشت پس عرض کردم چقدر این شیرینی‌ها زیاد است، پس امام علیه السلام در جواب فرمودند: همانا ما و شیعیانمان از شیرینی آفریده شده ایم پس ما شیرینی را دوست داریم.

نوشته‌ای در زیر عرش مخصوص شیعیان علی علیه السلام

عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْمَدَائِنِيِّ قَالَ:
 قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَا مَعْنَى قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي مُحْكَمِ كِتَابِهِ:
 «وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا»
 فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: كِتَابًا لَنَا كَتَبَهُ اللَّهُ يَا أَبَا سَعِيدٍ فِي وَرَقٍ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ الْخَلْقَ
 بِاللَّيْلِ عَامَ صَيْرِهِ مَعَهُ فِي عَرْشِهِ أَوْ تَحْتَ عَرْشِهِ فِيهِ يَا شَيْعَةَ آلِ مُحَمَّدٍ أُعْطِيَتْكُمْ
 قَبْلَ أَنْ تَسْأَلُونِي وَغَفَرْتُ لَكُمْ قَبْلَ أَنْ تَسْتَغْفِرُونِي مَنْ أَتَانِي مِنْكُمْ بِوَلَايَةِ آلِ مُحَمَّدٍ
 أَسْكَنْتُهُ جَنَّتِي بِرَحْمَتِي (94)

ابوسعید مدائنی گفت: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: معنی این سخن خداوند عزوجل در قرآن چیست؟ «و تو نبودی آن زمانی که ما در طور ندا کردیم» امام علیه السلام فرمودند:

نوشته‌ای است که خداوند دو هزار سال قبل از آفرینش مخلوقات آن را برای ما بر روی ورقی نوشت و آن را با خود در عرض یا در زیر عرشش قرار داد و در آن مکتوب آمده است: ای شیعیان آل محمد، من به شما عطا کردم قبل از آنکه درخواست کنید و قبل از آنکه استغفار کنید. شما را آمرزیدم و هرکه با ولایت آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم نزد من بیاید او را با رحمت خود در بهشت ساکن می‌کنم.

ثواب طعام دادن به دوستداران علی علیه السلام

عَنْ عَمْرِو بْنِ أَبِي الْمِقْدَامِ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: لِأَنَّ أُطْعِمَ رَجُلًا مِنْ شِيعَتِي أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أُطْعِمَ أَفْقًا مِنَ النَّاسِ قُلْتُ كَمْ الْأَفُقُ قَالَ مِائَةٌ أَلْفٍ. (95)

عمرو بن ابی مقدام از قول پدرش از قول امام باقر علیه السلام نقل کند که فرمودند: اگر مردی از شیعیانم را طعام دهم نزد من از اطعام افقی از مردم محبوبتر است. راوی می‌گوید پرسیدم: افق چه تعدادی از مردم است؟ فرمودند: یکصد هزار نفر.

دوستان علی علیه السلام به اصل و ریشه جنگ زدند.

عَنْ حَبِيبٍ قَالَ قَالَ لَنَا أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَا أَحَدٌ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْكُمْ إِنَّ النَّاسَ سَلَكُوا سُبُلًا شَتَّى مِنْهُمْ آخِذٌ بِهَوَاهُ وَ مِنْهُمْ آخِذٌ بِرَأْيِهِ وَ إِنَّكُمْ أَخَذْتُمْ بِأَمْرٍ لَهُ أَضَلُّ (96) شِيعِيَانِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِتَعَلِّمِينَ هَسْتِنْدِ.

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ إِنَّ النَّاسَ رَجُلَانِ عَالِمٌ وَ مُتَعَلِّمٌ وَ سَائِرُ النَّاسِ غُثَاءٌ فَتَحْنُ الْعُلَمَاءُ وَ شِيعَتُنَا الْمُتَعَلِّمُونَ وَ سَائِرُ النَّاسِ غُثَاءٌ

امام صادق علیه السلام فرمودند: در میان مردم دو دسته مرد وجود دارد: عالم و متعلم و سایر مردم خار و خاشاک هستند. پس ما عالمان هستیم و شیعیان و دوستان ما اهل آموختن علم (متعلم) و بقیه‌ی مردم خار و خاشاک هستند. (97)

محبین علی علیه السلام اهل تحیت الله

بِالسَّلَامِ وَ أَهْلُ أَثَرَةِ اللَّهِ بِرَحْمَتِهِ وَ أَهْلُ تَوْفِيقِ اللَّهِ بِعِصْمَتِهِ وَ أَهْلُ دَعْوَتِهِ بِطَاعَتِهِ لَا خَوْفَ عَلَيْكُمْ وَ لَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ أَسْمَاؤُكُمْ عِنْدَنَا الصَّالِحُونَ الْمُصْلِحُونَ وَ أَنْتُمْ أَهْلُ الرِّضَا لِرِضَائِهِ عَنْكُمْ وَ الْمَلَائِكَةُ إِخْوَانُكُمْ فِي الْخَيْرِ فَإِذَا اجْتَهَدْتُمْ ادْعُوا وَ إِذَا أَدْنَبْتُمْ اسْتَغْفِرُوا وَ أَنْتُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ بَعْدَنَا دِيَارُكُمْ لَكُمْ جَنَّةٌ وَ قُبُورُكُمْ لَكُمْ جَنَّةٌ- لِلْجَنَّةِ خُلُقْتُمْ وَ فِي الْجَنَّةِ نَعِيمُكُمْ وَ إِلَى الْجَنَّةِ تَسِيرُونَ ... قَالَ حَدَّثَنَا الْمُفَضَّلُ عَنْ أَبِي حَمْزَةَ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ أَنْتُمْ أَهْلُ تَحِيَّةِ اللَّهِ وَ سَلَامِهِ وَ أَنْتُمْ أَهْلُ أَثَرَةِ اللَّهِ بِرَحْمَتِهِ وَ أَهْلُ تَوْفِيقِ اللَّهِ وَ عِصْمَتِهِ وَ أَهْلُ دَعْوَةِ اللَّهِ وَ طَاعَتِهِ لَا حِسَابَ عَلَيْكُمْ وَ لَا خَوْفَ وَ لَا حُزْنَ

ابی حمزه گوید شنیدم امام صادق علیه السلام می فرمود: (98) شما (محبین) اهل تحیت خدا و رحمت او هستید و از اکرام شدگان حقیق و اهل توفیق و در عصمت پروردگارید و اهل دعوت خدا و بندگی او می باشید حساب و ترس و اندوهی بر شما نیست.

ملائکة های الهی برای محبین امیرالمومنین علیه السلام استغفار می کنند

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَمٍ: خَلَقَ اللَّهُ مِنْ نُورِ وَجْهِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَ لِمُحِبِّهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ. (99)

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: خداوند از نور چهره ی علی بن ابیطالب علیه السلام هفتاد هزار ملک بیافریده که تا روز قیامت برای او و محبین او استغفار کنند.

سبیل الله، شیعه است

عَنْ الْحَسَنِ بْنِ رَاشِدٍ قَالَ سَأَلْتُ الْعَسْكَرِيَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِالْمَدِينَةِ عَنْ رَجُلٍ
أَوْصَى بِمَالٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَقَالَ اللَّهُ فَبِئْسَ مَا تَفْعَلُ. (100)

حسن بن راشد گوید: در مدینه از امام
عسکری علیه السلام در مورد مردی که وصیت
کرده بود مالی را در راه خدا (سبیل الله)
خرج کنند سؤال کردم که سبیل الله چه راهی
است؟ امام فرمودند: سبیل الله شیعیان ما
هستند.

کیفیت خانه‌های بهشتی شیعیان

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ:
إِنَّ أَهْلَ الْجَنَّةِ لَيَنْظُرُونَ إِلَى مَنَازِلِ شِيعَتِنَا كَمَا يَنْظُرُ الْإِنْسَانُ إِلَى الْكَوَاكِبِ فِي
السَّمَاءِ. (101)

امیرالمومنین علیه السلام فرمودند:
همانا اهل بهشت به منازل شیعیان ما نگاه
می‌کنند همانگونه انسان به ستارگان آسمان
نگاه می‌کند.

اگر شیعه علی علیه السلام نبود،
مخالفین شیعه ابداً از خوبی بهره‌ای
نمی‌بردند

امیرالمومنین علیه السلام به قنبر
فرمود: بشارت باد شما را و خوشحال شوید،
به خدا قسم رسول خدا صلی الله علیه و آله و
سلم درگذشت در حالی که بر امتش خشمناک
بود مگر گروه شیعیان، بدانید برای هر
چیز شرفی است و شرف دین شیعه است، برای
هر چیزی سروری است و سرور مجالس جایگاه
شیعیان است و برای هر چیزی پیشوایی است
و پیشوای زمین‌ها، زمینی است که شیعه در
آن مأوی گزیند، بدانید، برای هر چیزی
محبوبی هست و محبوب دنیا مسکنی است که
شیعه ما در آن جای دارد. به خدا قسم اگر

کسی از شما در زمین نبود مخالفین شما
ابداً از خوبی و پاکیزگی بهره‌ای نمی‌بردند
و در آخرت نصیبی نداشتند...» (102)

محب علی علیه السلام بر ملت ابراهیم
علیه السلام است

عَنْ أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
قَدْ ضَرَبَ كَتِفَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِيَدِهِ وَقَالَ يَا عَلِيُّ مَنْ أَحَبَّنَا فَهُوَ
الْعَرَبِيُّ وَمَنْ أَبْغَضَنَا فَهُوَ الْعِلَجُ فَشَبَّعْنَا أَهْلَ الْبُيُوتَاتِ وَالْمَعَادِينَ وَالشَّرَفَ وَمَنْ
كَانَ مَوْلِدَهُ صَاحِبًا وَمَا عَلِيٌّ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَّا نَحْنُ وَشَبَّعْنَا وَسَائِرُ
النَّاسِ مِنْهَا بُرَاءٌ وَإِنَّ لِلَّهِ مَلَائِكَةً يَهْدُمُونَ سَيِّئَاتِ شَبَّعِنَا كَمَا يَهْدِمُ الْقُدُومُ الْبُنْيَانَ (103)

ابوذر رضی الله عنه گوید: دیدم رسول خدا
صلی الله علیه و آله و سلم بر کتف علی بن
ابیطالب علیه السلام زد و فرمود: یا علی
کسی که ما را دوست داشته باشد از عرب
است (یعنی از ماست) و کسی که ما را دشمن
داشته باشد بی دین است، شیعیان ما اصیل
زاده و از خاندان شرفند و کسی که بر ملت
ابراهیم علیه السلام نیست مگر ما و
پیروان ما و سایر مردم از این راه
بدورند.

منادی در عرصه‌ی قیامت، ندای آئین
المُحِبُّونَ سر می‌دهد

و رَوَى الْعَلَامَةُ الطَّبْرِيُّ رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ بِاسْنَادِهِ مِنْ طَرِيقِ الْعَامَةِ عَنْ فَرَّاشِ
بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، أَخْبَرَنَا أَنَسُ قَالَ:
جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! مَا
حَالَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ:
تَسْأَلُنِي عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ يَرِدُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى نَاقَةٍ مِنْ نُوقِ الْجَنَّةِ قَوَائِمُهَا
مِنَ الزُّمُرِدِ الْأَخْضَرِ عَيْنَاهَا يَأْفُوتَانِ حَمْرَاوَانِ سَنَامُهَا مِنَ الْمِسْكِ الْأَذْفَرِ
مَمْرُوجٍ بِمَاءِ الْحَيَوَانَ عَلَيْهِ خُلْعَانٌ مِنَ النُّورِ مُتْرَرٌ بِوَاحِدَةٍ وَ مُرْتَدٍ بِالْأُخْرَى بِيَدِهِ
لِوَاءُ الْحَمْدِ لَهُ أَرْبَعَةُ شَقَقَةٍ لَمْ يَلْتِ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ حَمْرَةٌ بِنُ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ
عَنْ يَمِينِهِ وَ جَعْفَرُ الطَّيَّارُ عَنْ يَسَارِهِ وَ فَاطِمَةُ مِنْ وَرَائِهِ وَ الْحَسَنُ وَ الْحُسَيْنُ فِيمَا
بَيْنَهُمَا وَ مُنَادٍ يُنَادِي فِي عَرَصَاتِ الْقِيَامَةِ أَيْنَ الْمُحِبُّونَ وَ أَيْنَ الْمُبْغِضُونَ؟ هَذَا
عَلَى بِنِ أَبِي طَالِبٍ كِتَابُهُ بِيَمِينِهِ حَتَّى يَدْخُلَ الْجَنَّةَ. (104)

علامه طبری نقل می‌کند از آنس از طریق عامه (اهل سنت) از فراش بن عبدالله که گفت: مردی به نزد رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم آمد و گفت: ای رسول خدا علی بن ابیطالب علیه السلام چگونه است؟ حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

سؤال می‌کنی از علی بن ابیطالب علیه السلام، همان کسی که روز قیامت در حالی وارد می‌شود که بر یکی از ناقه‌های بهشتی سوار است که پاهایش از زمرد سبز، دیدگانش از درّ و یاقوت سرخ خواهد بود، دم آن از مشک ناب آمیخته با آب حیات بر او دو جامه از نور است پای‌جامه‌ای و عبایی

به دست او پرچم حمد است با چهار پاره (قسمت) که فاصله‌ی بین آسمان و زمین را پر کرده است.

حمزه بن عبدالمطلب از سمت راست و جعفر طیار از سمت چپ و فاطمه سلام الله علیها از پشت سر و حسن و حسین علیهما السلام از پیش در حالی که منادی در عرصه و سرای قیامت ندا در می‌دهد: کجا هستند دوستانان و کجا هستند دشمنان. این علی علیه السلام است در حالی که نامه‌اش به دست راست اوست داخل بهشت می‌شود.

حدیث ابوذر رضی الله عنه

رَوَى الْحَاكِمُ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ النَّيْشَابُورِيُّ فِي «الْمُسْتَدْرَكِ» قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو جَعْفَرٍ أَحْمَدُ بْنُ عَبْدِ الْحَافِظِ بِهَمْدَانَ بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَبِي ذَرٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: مَا كُنَّا نَعْرِفُ الْمُنَافِقِينَ إِلَّا بِتَكْذِيبِهِمْ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالتَّخَلُّفِ عَنِ الصَّلَاةِ وَ الْبُغْضِ لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ» ثُمَّ قَالَ: هَذَا حَدِيثٌ صَحِيحٌ. (105)

ابو عبدالله نیشابوری در مستدرک روایت کرد که گفت: ابوجعفر احمد بن عبید حافظ به اسنادش از ابوذر نقل کرد، که گفت: ما منافقین را نمی‌شناسیم الا به تکذیب خدا و

رسولش و تخلف از نمازهای پنج‌گانه و بغض علی بن ابیطالب علیه السلام . پس گفت: «این حدیث صحیح است.»

افضل عبادتها حبّ علی علیه السلام است

فِي الْمَحَاسِنِ: عَلِيُّ بْنُ الْحَكَمِ أَوْ غَيْرُهُ عَنْ حَفْصِ الدَّهَّانِ قَالَ قَالَ لِي أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ فَوْقَ كُلِّ عِبَادَةٍ عِبَادَةٌ وَ حُبُّنَا أَهْلَ الْبَيْتِ أَفْضَلُ عِبَادَةٍ وَ فِي خَيْرِ آخِرِ حُبِّ عَلِيِّ سَيِّدِ الْأَعْمَالِ . (106)

در محاسن از علی بن حکم از حفص دهان است که گفت: امام صادق علیه السلام فرمودند: به درستی که بالای هر عبادتی، عبادتی وجود دارد و حبّ ما اهل بیت بالاترین و افضلترین عبادتهاست و در خیر دیگر است که: حبّ علی آقای تمام اعمال است.

دوست داشتن اهل بیت علیهم السلام شرط توحید

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيِّ قَالَ: جَاءَ أَعْرَابِيٌّ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ هَلْ لِلْجَنَّةِ مِنْ تَمَنٍّ؟ قَالَ: نَعَمْ. قَالَ: مَا تَمَنُّهَا؟ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَقُولُهَا الْعَبْدُ الصَّالِحُ مُخْلِصاً بِهَا. قَالَ: وَ مَا إِخْلَاصُهَا؟ قَالَ: الْعَمَلُ بِمَا بُعِثْتُ بِهِ فِي حَقِّهِ وَ حُبُّ أَهْلِ بَيْتِي قَالَ: وَ حُبُّ أَهْلِ بَيْتِكَ لِمَنْ حَقَّهَا؟ قَالَ: أَجَلٌ، إِنَّ حُبَّهُمْ لِأَعْظَمِ حَقِّهَا. (107)

جابر بن عبدالله انصاری گفت: بادیه نشینی نزد پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم آمد و عرض کرد: ای رسول خدا! آیا بهشت، بهایی دارد؟ فرمود: «آری» عرض کرد: بهایش چیست؟ فرمود: کلمه‌ی «لا إله إلا الله» که بنده‌ی صالح آن را از روی اخلاص بگوید. عرض کرد: اخلاص آن چیست؟ فرمود: «عمل کردن به آنچه برای آن فرستاده شده‌ام و دوست داشتن اهل بیت من. عرض کرد: دوست داشتن اهل بیت شما از حقوق

این کلمه است؟ فرمود: آری، دوست داشتن آنان، بزرگترین حق آن است.

اولین سوال قیامت درباره‌ی محبت به علی علیه السلام است

قَالَ حَنَانُ بْنُ سَدِيرٍ: حَدَّثَنِي أَبِي قَالَ: كُنْتُ عِنْدَ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ فَقَدَّمُوا إِلَيْنَا طَعَامًا مَا أَكَلْتُ طَعَامًا مِثْلَهُ قَطُّ، فَقَالَ لِي: يَا سَدِيرُ كَيْفَ رَأَيْتَ طَعَامَنَا هَذَا؟

قُلْتُ يَا أَبَايَ أَنْتَ وَ أُمِّي يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ مَا أَكَلْتُ مِثْلَهُ قَطُّ وَ لَا أَظُنُّ أَنِّي أَكَلْتُ أَبَدًا مِثْلَهُ ثُمَّ إِنَّ عَيْنِي تَعَرَّعَتْ فَبَكَيتُ فَقَالَ: يَا سَدِيرُ مَا يُبْكِيكَ؟ قُلْتُ: يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ ذَكَرْتُ آيَةَ فِي كِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى. قَالَ: وَ مَا هِيَ؟ قُلْتُ: قَوْلُ اللَّهِ فِي كِتَابِهِ: «ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ» فَخِفْتُ أَنْ يَكُونَ هَذَا الطَّعَامُ (من النعيم) الَّذِي يَسْأَلُنَا اللَّهُ عَنْهُ فَضَحِكْتُ حَتَّى بَدَتُ نَوَاجِذَهُ ثُمَّ قَالَ يَا سَدِيرُ لَا تُسْأَلُ عَنْ طَعَامٍ طَيِّبٍ وَ لَا تُؤَبُّ لَيْنٌ وَ لَا رَائِحَةٌ طَيِّبَةٌ بَلْ لَنَا خُلُقٌ وَ لَهُ خُلُقُنَا وَ لَنَعْمَلُ فِيهِ بِالطَّاعَةِ وَ قُلْتُ لَهُ يَا أَبَايَ أَنْتَ وَ أُمِّي يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ فَمَا النَّعِيمُ قَالَ لِي حُبُّ عَلِيٍّ وَ عِزَّتِهِ يَسْأَلُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَيْفَ كَانَ شُكْرُكُمْ لِي حِينَ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ بِحُبِّ عَلِيٍّ وَ عِزَّتِهِ

حَنَانُ بْنُ سَدِيرٍ كَافَرٌ: پدیرم به من گفت: نزد جعفر بن محمد علیهما السلام بودم. آن حضرت غذایی در برابرم نهاد که هرگز غذایی مانند آن نخورده بودم. پس به من فرمود: ای سَدیر غذای ما را چگونه یافتی؟ عرض کردم: پدر و مادر فدایت ای پسر پیامبر خدا! تاکنون چنین غذایی نخورده‌ام و گمان هم نمی‌کنم که دیگر غذایی مانند آن بخورم. آنگاه چشمانم پر از اشک شد و گریستم فرمود: ای سَدیر! چرا گریه می‌کنی؟ عرض کردم: یا بن رسول الله! آیه‌ای از کتاب خدا را به یاد آوردم. فرمود: کدام آیه؟ عرض کردم: این آیه:

«پس در آن روز از نعمت بازخواست می‌شوید.»

می‌ترسم این غذا جزء همان نعمتی باشد که خداوند درباره‌ی آن بازخواست می‌کند. حضرت خنده‌ای کرد به طوری که دندانهای عقلش نمایان شد. سپس فرمود: «ای سَدیر!

از تو، نه درباره‌ی خوراک لذیذ سؤال خواهد شد و نه درباره‌ی جامه‌ی نرم و نه درباره‌ی بوی خوش، بلکه اینها برای ما آفریده شده و ما برای استفاده از آنها خلق شده‌ایم و ما باید در آنها به طاعت خدا عمل کنیم»

عرض کردم: پدر و مادرم فدایت ای پسر پیامبر خدا! پس آن نعمت کدام است؟ فرمود: دوستی علی و عترت او. در روز قیامت خداوند می‌پرسد: «در برابر نعمت دوستی علی و عترت او که آن را به شما عطا کردم، چگونه شکر مرا به جا آوردید؟»

محبت به علی علیه السلام محک نسب فرزندان

1- قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:
وَاللَّهِ لَا يُحِبُّنَا مِنَ الْعَرَبِ وَالْعَجَمِ إِلَّا أَهْلَ النَّبِيِّاتِ وَالشَّرَفِ وَالْمَعْدِنِ وَلَا
يُبْغِضُنَا مِنْ هَوْلَاءِ وَهَوْلَاءِ إِلَّا كُلُّ دَنَسٍ مُلْصَقٍ (108)

به خدا سوگند که از عرب و عجم ما را دوست ندارند، مگر کسانی که خانواده‌دار و شریف و اصیل هستند و از این رو، از اینان و آنان ما را دشمن ندارد مگر کسی که آلوده و بی‌نسب باشد.

2- عُبَادَةُ بْنُ صَامِتٍ مِی‌گوید: ما فرزندان خود را با محک دوستی علی بن ابیطالب علیه السلام می‌آزمودیم. اگر یکی از آنها را می‌دیدیم که علی بن ابیطالب علیه السلام را دوست ندارد، می‌فهمیدیم که از نطفه‌ی ما نیست و حرامزاده است. (109)

پر نورترین افراد روز قیامت، محبین علی علیه السلام

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ:
أَكْثَرُكُمْ نُورًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَكْثَرُكُمْ حُبًّا لِآلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ (110)

پر نورترین شما در روز قیامت، کسی است که آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم را بیشتر دوست بدارد.

محبت به علی علیه السلام، موجب تحقق حکمت بر زبان

قال الصادق علیه السلام: **مَنْ أَحَبَّ أَهْلَ الْبَيْتِ وَ حَقَّقَ حُبَّنَا فِي قَلْبِهِ جَرَتْ يَنَابِيعُ الْحِكْمَةِ عَلَى لِسَانِهِ وَ جُدَّدَ الْإِيمَانُ فِي قَلْبِهِ.**

امام صادق علیه السلام فرمودند: هر کس ما اهل بیت را دوست بدارد و دوستی ما را در قلبش تحقق بخشد، چشمه های حکمت بر زبانش جاری گردد و ایمان در دلش نو شود. (111)

دست بریدگی دشمن علی علیه السلام روز قیامت

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله وَ سلم: **لَا يُبْعَضُنَا أَهْلَ الْبَيْتِ أَحَدٌ إِلَّا بَعَثَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَجْدَمٌ** (112)

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: هیچ کس ما اهل بیت را دشمن ندارد، مگر اینکه خداوند در روز قیامت، او را دست بریده برانگیزد.

دشمن علی علیه السلام ملحق به جرگه یهود و نصاری

جابر بن عبد الله عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آله وَ سلم: **أَيُّهَا النَّاسُ مَنْ أَبْغَضَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ حَسَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَهُودِيًّا قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَ إِنْ صَامَ وَ صَلَّى فَقَالَ وَ إِنْ صَامَ وَ صَلَّى وَ زَعَمَ أَنَّهُ مُسْلِمٌ**

جابر بن عبدالله از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم: «ای مردم! هر که ما اهل بیت را دشمن بدارد، خداوند در روز قیامت او را یهودی محشور می‌کند.

عرض کردم: ای رسول خدا! هر چند روزه بگیرد و نماز بخواند؟ فرمود: «هر چند روزه بگیرد و نماز بخواند و خود را مسلمان بداند. (113)

نابودی دشمنان علی علیه السلام

امام علی علیه السلام فرمودند: به خاطر من سه کس نابود می‌شوند و سه کس رستگار می‌گردند. لعنت کننده‌ی بر من، شنونده‌ی آن که بر آن صحه می‌گذارد و گناهکاری که بار گناه را به دوش می‌کشد (یعنی پادشاه خوشگذرانی که به واسطه‌ی ناسزاگویی به من، به وی نزدیکی می‌جویند و در نزد وی، از دین من بیزاری جسته، بزرگی تبار مرا خوار می‌شمارند. به درستی که ریشه‌ی من ریشه‌ی پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم است و دین من همان دین پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم است.

و سه کس به خاطر من رستگار می‌شوند: دوستدار پیرو، دشمنی آن که با من دشمن است و دوستدار آن که دوستدار من است، هر گاه بنده‌ای مرا دوست بدارد دوستدار مرا نیز دوست می‌دارد و با دشمن من دشمنی می‌کند و از من پیروی می‌کند.

هر کس باید قلب خویش را بیازماید؛ زیرا خداوند در وجود یک نفر دو قلب قرار نداده تا با یک قلب دوست بدارد و با قلب دیگر دشمنی کند. هر کس قلبش را از مهر غیر ما سیراب کند، بر ضد ما تبانی کرده است پس بداند که خداوند عز و جل و جبرئیل و میکائیل دشمن اویند و خداوند دشمن کافران است. (114)

نابینایی در روز قیامت

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم خطاب به مهاجران و انصار فرمود:
علی را به خاطر محبت من دوست بدارید و به خاطر گرامی داشتن من گرامی اش بدارید، به خدا سوگند، این را از پیش خود به شما نگفتم: بلکه خداوند والا مرا به گفتن این مطلب فرمان داده است. ای جماعت عرب! هر کس پس از من، علی علیه السلام را دشمن بدارد خداوند در روز قیامت، او را نابینا محسور می‌کند و او حجتی نخواهد داشت. (115)

سیر کردن دشمن امیرالمومنین علیه السلام؟!!

مُعَلَّى بن حُنَیْس گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدم که فرمود: «هر کس شکم یکی از دشمنان ما را سیر کند گویی که یکی از شیعیان ما را کشته باشد». (116)

محروم شدن از باران به خاطر دشمنی با علی علیه السلام

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: همان طور که خداوند از فرو فرستادن باران بر قوم بنی‌اسرائیل به خاطر بدرفتاری‌شان با پیامبران‌شان امتناع کرد، از فرو فرستادن باران بر این امت نیز به خاطر دشمنی‌شان با علی بن ابیطالب علیه السلام امتناع کرد. (117)

دشمنی با علی علیه السلام دشمنی خدا و پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم اوست

مجمع الزوائد به نقل از ابورافع نقل کرده است:

پیامبر خدا علی علیه السلام را به یمن فرستاد. مردی از قبیله‌ی اَسَلَم که به وی عَمْرُو بن شَاس اَسَلَمی گفته می‌شد، همراه وی رفت. این مرد برگشت در حالی که از علی علیه السلام بدگویی و شِکُوِه می‌کرد پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم به دنبال وی فرستاد و آنگاه به وی فرمود:

دور شو، ای عَمْرُو! آیا از علی ستمی در داوری دیدی، یا دیدی که او خود را در تقسیم بیت‌المال بر دیگران ترجیح دهد؟ گفت: به خدا خیر! فرمود: «پس برای چه این چیزهایی را که به من خبر داده‌اند، می‌گویی؟» گفت: نمی‌توانم از دشمنی با او خودداری کنم.

پیامبر خدا چنان خشمناک شد که خشم از چهره‌اش هویدا بود. آنگاه فرمود: کسی که او را دشمن بدارد مرا دشمن داشته است و کسی که مرا دشمن بدارد خداوند را دشمن داشته است و دوستدار او دوستدار من است و دوستدار من دوستدار خداوند عز و جل است. (118)

جایگاه اعراف مخصوص علی علیه السلام و شیعیانش

علی بن ابراهیم در تفسیر سوره‌ی اعراف ذیل آیه‌ی «وَعَلَى الْأَعْرَافِ رَجَالٌ» می‌گوید که: روایت کرد پدرم از حسن بن محبوب و از او ابی ایوب و او از «بُرَیْد» و وی از امام هشتم ابا عبدالله علیه السلام که فرمودند:

اعراف جایگاه بلند و زیبایی بین بهشت و دوزخ است و منظور از «رَجَالٌ» (مردان) علی علیه السلام و فرزندان او هستند که در کنار شیعیان خود در اعراف می‌ایستند

در حالی که مؤمنان بدون حساب در بهشت بسر می‌برند ائمه‌ی اطهار علیهم السلام به شیعیان خود که مرتکب گناهانی شده‌اند می‌فرمایند به برادران خود نگاه کنید که بدون حساب به بهشت رفته‌اند و به دشمنانتان در دوزخ نظر بیفکنید و این است مفهوم فرموده خداوند در قرآن آنجا که می‌فرماید: اعرافیان بر بهشتیان سلام می‌کنند در حالی که داخل بهشت نشده‌اند ولی امیدوارند و توقع دارند که وارد آن شوند. (119)

محافل و مجالس به واسطه‌ی حب علی علیه السلام زینت داده می‌شود

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: «عَلِيٌّ مِنِّي وَ أَنَا مِنْ عَلِيٍّ مَنْ تَوَلَّى عَلِيًّا فَقَدْ تَوَلَّى حُبَّهُ نِعْمَةٌ وَ اتَّبَاعُهُ فَضِيلَةٌ لَمْ يَمْشِ عَلِيٌّ وَجْهَ الْأَرْضِ مَا شَأْ أَكْرَمَ مِنْهُ بَعْدِي، أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْهِ رِذَاءَ الْفَضْلِ وَ الْفَهْمِ وَ زَيْنَ بِيهِ الْمَحَافِلِ وَ أَكْرَمَ بِهِ الْمُؤْمِنِينَ وَ نَصَرَ بِهِ الْعَسَاكِرَ وَ أَعَزَّ بِهِ الدِّينَ وَ أَحْصَبَ بِهِ الْبِلَادَ وَ أَعَزَّ بِهِ الْأَخْيَارَ» (120)

حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

علی از من است و من از علی، هر کس علی را یاری کند مرا یاری کرده و حب علی نعمت بزرگی است و تبعیت و پیروی او فضیلت. بر زمین راه نرفت کسی جزء علی که بعد از من با کرامت‌ترین افراد باشد. و خداوند بر او لباس فضل و فهم و ادراک را نازل کرد و به واسطه‌ی علی علیه السلام مجالس و محافل را زینت بخشید و دین را به واسطه‌ی او عزیز کرده و شهرها را به واسطه‌ی او سرسبز و خرم کرده و خوبان به واسطه‌ی او عزت یافتند.

منابع و مآخذ:

- 1) اليقين، سيد بن طاووس، منشورات، موسسه دار الكتب، قم.
- 2) فضائل الخمسه، حسيني فيروز آبادي، سيد مرتضى، منشورات دارالكتب اسلاميه، تهران.
- 3) الغدير علامه اميني، منشورات امام اميرالمومنين عليه السلام، تهران.
- 4) الصواعق المحرقة، احمد بن حجر هيثمي.
- 5) بشاره المصطفى صلى الله عليه وآله وسلم شيخ ابوجعفر، محمد بن علي طبري، مكتبه حيدريره، نجف.
- 6) اثبات الهدايه، مرحوم شيخ حر عاملي، منشورات مطبعه علميه، قم.
- 7) احقاق، سيد نورالله حسيني مرعشي، كتابخانه آقاي مرعشي، قم.
- 8) الارشاد، شيخ مفيد، قم، نشر بصيرتي.
- 9) فصول المهمه في معرفه الائمه، نورالدين ابن صباغ مالكي، چاپ ايران.
- 10) علي يا علي، مهدي فقيه ايماني، چاپخانه امير.
- 11) القطره، سيد احمد مستنبط، نشر حاذق.
- 12) امام اميرالمومنين از ديدگاه خلفاء، مهدي فقيه ايماني، نشر عطر عترت.
- 13) حديقه الشيعه، شيخ مقدس اردبيلي.
- 14) اهل بيت، عرشيان فرش نشين، حسين انصاريان.
- 15) علي قائد الغر المحجلين، سيد فخرالدين موسوي، نشر بهار 1381 ش.
- 16) روضه كافي، محمد بن يعقوب كليني، نشر موعود السلام.
- 17) أمالي الشيخ الطوسي، نشر دار الثقافه، قم 1414 هـ.
- 18) كنز العمال، تقى هندي، الرساله، بيروت.
- 19) ينابيع الموده، قندوزي، منشورات دارالكتب العراقيه.
- 20) المناقب، ابن مغازلي، مكتبه اسلاميه، تهران.
- 21) فرائد السمطين، حمويني، نشر محمودي، بيروت.
- 22) محاسن، احمد بن محمد برقي، منشورات مطبعه حيدريره.

- (23) مائه منقبه: شیخ محمد بن احمد قمی معروف به ابن شاذان، موسسه الامام المهدي عليه السلام، قم.
- (24) مدینه المعاجز، سید هاشم بحرانی، موسسه ی معارف اسلامیة، قم.
- (25) مروج الذهب، ابوالحسن علی بن حسین مسعودی، منشورات دارالهجره، قم.
- (26) مشارق أنوار یقین، حافظ رَجَب بُرْسِي منشورات، موسسه ی اعلمی، بیروت.
- (27) المناقب، علامه الموفق بن احمد خوارزمی، نشر جامعه المدرسین، قم، چاپ دوم 1411 ه.ق
- (28) المناقب المرتضویه، میر محمد صالح کشفی صنفی.
- (29) دوائر الخُقبی، محب الدین طبری، چاپ مصر، المكتبه المقدس.
- (30) كنوز الحقایق، علامه المنادی، چاپ بولاق.
- (31) مناقب آل ابیطالب علیهم السلام: ابن شهر آشوب، نشر موسسه انتشارات علامه، قم.
- (32) مُسند احمد، احمد بن حنبل، نشر دار صادر، بیروت.
- (33) بصائر الدرجات الكبرى، محمد بن الحسن بن فروح الصفار، موسسه الاعلمی، طهران، 1404 ه.ق.
- (34) صحیح بخاری، محمد بن اسماعیل البخاری، نشر دارالفکر، بیروت 1401 ه.
- (35) صحیح مسلم، مسلم بن الحجاج النیشابوری، نشر دارالفکر، بیروت.
- (36) عَلی علیه السلام إمامنا، محمد الرضی الرضوی، بی تا.
- (37) نَهْجُ الايمان، زین الدین علی بن یوسف بن جبر، تحقیق سید احمد حسینی، نشر امام هادی، مشهد.
- (38) اهل بیت در قرآن و حدیث، محمدی ری شهری، نشر دارالحدیث.
- (39) الفصول العلیه فی مناقب امیرالمومنین علیه السلام شیخ عباس قمی، نشر موسسه در راه حق، قم.
- (40) علی العالی، الشیخ مجتبی العراقی نشر السماحه المؤلف.
- (41) فروغ هدایت، سید علی بهبهانی، ترجمه علی دوانی، چاپ علمیه قم.
- (42) رساله الاربعین فی احوال النُّصَاب و المخالفین، امیر فیض الله تفرشی، ترجمه سید ابوالفضائل مجتهدی، نشر مفید.
- (43) معراج پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم، علی رضا زکی زاده، نشر جام جوان.

- 44) حليم، الابرار فى احوال محمد و آله الاطهار
موسسه المعارف الاسلاميه، 1411 ه.ق.
- 45) مقام الامام اميرالمومنين على بن ابيطالب
عليه السلام الطبعه الرابعه، النجف.
- 46) تاريخ بغداد، للحطيب البغدادي، دارالكتب
العلميه، بيروت.
- 47) طبقات الكبرى، ابن سعد، دار بيروت.
- 48) على عليه السلام در كتب اهل تسنن، سيد محمد
باقر موسوى همدانى، تنظيم احمد رضا كشورى، نشر
پورشاد، تهران.
- 49) اربعين فى حب اميرالمومنين عليه السلام،
ابومعاش، نشر انورالهدى.
پاورقى
- (1) - فضائل الخمسه من الصحاح الستة، ج 1، ص
167.
- (2) - مستدرک الصحيحين، ج 3، ص 107.
- (3) - الصواعق المحرقة ص 76، نورالابصار ص 73.
- (4) - كشف الغمه، اربلى ج 1، ص 111، استرآبادى
در تأويل الآيات، ج 2، ص 888.
- (5) - رك، بحارالانوار، ج 35، ص 10.
- (6) - بحار الانوار، ج 35، ص 12.
- (7) - مناقب مرتضوى، ص 172.
- (8) - مناقب مرتضوى، باب سيم، ص 170.
- (9) - ارشاد القلوب إلى الصواب، ج 2، ص 212.
- (10) - ارشاد القلوب إلى الصواب، ج 2، ص 234.
- (11) - همان، ص 237.
- (12) - مدينه المعاجز، ص 152.
- (13) - مدينه المعاجز، ص 151.
- (14) - بحارالأنوار، ج 24، ص 198، ج 25. التوحيد:
ص 164 ح 1.
- (15) - مشارق الأنوار، ص 218.
- (16) - ترجمه القطره ج 2 ص 338، به نقل از
اربعين ابن ابى الفوارس: ج 32 مخطوط.
- (17) - امالى صدوق، ص 57 ح 7 مجلس 2، بحارالأنوار
ج 39 ص 37، ج 7 - انوار النعمانيه، ج 1، ص 24.
- (18) - عيون اخبار الرضا عليه السلام ج 2 ص 26 -
بحارالأنوار ج 39 ص 120، المناقب ج 2 ص 229.
- (19) - مناقب مرتضوى، ص 160.
- (20) - بشاره المصطفى ص 53، امالى شيخ طوسى ح 41
ص 201، بحارالأنوار ج 47 ص 315 ح 6.

- (21) - كشف اليقين في فضائل اميرالمومنين عليه السلام، ص 6. (فضائلي است که در تورات دربارهي آن حضرت بيان شده است)
- (22) - مناقب خوارزمي، فصل نوزدهم، ص 221، فرائد السمطين حموي، ج 1 ص 81 شماره 52 - شواهد التنزيل ج 2 ص 156.
- (23) - مناقب خوارزمي فصل چهاردهم ص 90 - احقاق الحق ج 4 ص 89.
- (24) - مناقب الامام علي بن ابیطالب عليه السلام، ابن مغزلي شافعي، ص 94، نشر دارالأضواء.
- (25) - الفصول العلية، شيخ عباس قمي، ص 46.
- (26) - المستدرک علي الصحيحين ج 3 ف ص 123، فرائد السمطين ج 1 ص 299 ح 8 و تاريخ دمشق ج 2 ص 268 و ...
- (27) - تاريخ دمشق ج 2 ص 406 ح 912 و مناقب ابن مغزلي ص 107 ح 149.
- (28) - أسدالغابه ج 4 ص 31.
- (29) - ينابيع الموده، ص 229 - أرجح المطالب، عبدالله حنفي امام شناسي - علامه طهراني ص 72.
- (30) - امام اميرالمومنين علي از دیدگاه خلفاء، مهدي فقيه ايماني ص 48.
- (31) - امام اميرالمومنين از دیدگاه خلفاء، مهدي فقيه ايماني ص 146 به نقل از صواعق المحرقة ص 106.
- (32) - امام شناسي، علامه طهراني، ج 4، ص 73، به نقل از مناقب ابن شهر آشوب ج 1 ص 481.
- (33) - داستان عارفان، كاظم مقدم ص 51.
- (34) - مشارق الأنوار، ص 17.
- (35) - از اينجا ظاهراً كلام رَجَب بُرسي صاحب كتاب مشارق الانوار است.
- (36) - ترجمه القطره، ج 1 ص 248 به نقل از مشارق الانوار ص 151، الدمعة الساكية ج 2 ص 56.
- (37) - غايه المرام، ج 7 ح 12، المستدرک 71/2 كنز الفوائد: 208 - بحار الانوار ج 27 ص 230
- (38) - علي يا علي، مهدي فقيه ايماني ص 33.
- (39) - امام شناسي ج 4، علامه سيد محمد حسين حسيني طهراني، مناقب اين شهر آشوب ج 1، ص 448 و 449.
- (40) - القطره ج 2 ص 325، به نقل از المجموع الرائق ج 2، ص 320.
- (41) - مناقب خوارزمي 72 ح 49، ينابيع الموده ص 133، كشف الغمه ج 1 ص 103، بحارالأنوار ج 38 ص 335 ضمن ح 10.

- (42) - مائه منقبه، ص 175 فضيلت 88، بحار الأنوار ج 26 ص 349 ح 22.
- (43) - تفسير امام حسن عسکری عليه السلام، ص 452 ضمن ح 297، بحار الأنوار ج 9 ص 286.
- (44) - همان.
- (45) - بحار الأنوار ج 39 ص 121، بيروت، نشر الوفاء.
- (46) - يونس، آيه 94.
- (47) - بحار الأنوار ج 36 ص 94، نور الثقلين ج 2 ص 32 ح 128.
- (48) - علي و المناقب، عبدالعلي، گويا ص 210 به نقل از ينابيع المعاجز و اصول الدلائل ص 77.
- (49) - المناقب، عبدالعلي گويا ص 210 و 211.
- (50) - مناقب الامام علي بن ابيطالب عليه السلام ابن مغزلي، ترجمه سيد محمد جواد، مرعشي نجفی ص 130.
- (51) - بحار الأنوار، ج 8 ص 26، تأويل الآيات الظاهره ص 821 ح 3.
- (52) - بحار الأنوار ج 39 ص 136 ح 3.
- (53) - بحار الأنوار، ج 27 ص 115 ح 90 - غايه المرام 583 ح 47.
- (54) - بحار ج 8 ص 150.
- (55) - معراج پیامبر (، عليرضا زکی زاده به نقل از عقائد الاسلاميه ص 129 - اصول کافی ج 1 ص 236.
- (56) - بحار ج 36 ص 146.
- (57) - مائه منقبه، ابن شاذان ص 33، فضليت دوازدهم، بحار الأنوار ج 27 ص 227 ح 29.
- (58) - مائه منقبه، ابن شاذان ص 92 به نقل از غايه المرام ص 207 ح 11.
- (59) - مدينه المعاجز، 96 ح 245، مناقب علي بن ابيطالب، ابن مغزلي ص 94 و 95.
- (60) - مدينه المعاجز ص 207.
- (61) - همان ص 78.
- (62) - امام اميرالمؤمنين عليه السلام، مهدي فقيه ايماني ص 40 به نقل از مناقب علي ص 15 ح 1.
- (63) - مناقب مرتضوی، ص 203.
- (64) - خصائص اميرالمؤمنين، احمد بن شعيب نسائي، نشر بوستان کتاب ص 156.
- (65) - خصائص اميرالمؤمنين، احمد بن شعيب نسائي ص 160.
- (66) - علي قائد الغر المحجلين ص 117، به نقل از ترجمه ينابيع الموده ج 2 ص 40.

- (67) - الأربعة في حب أمير المؤمنين علي عليه السلام، ص 31.
- (68) كنز العمال ج 6 ص 156.
- (69) - فضائل الخمسة من الصحاح الستة ج 3 ص 115، سيد مرتضى فيروزآبادي.
- (70) - شواهد التنزيل ج 1 ص 393، احقاق الحق ج 20 ص 384 و ج 22 ص 343.
- (71) - كتاب علي قائد الغر المحجلين ص 116 به نقل از: فيض الغدير ج 2 ص 233، مناقب ابن مغازلي ص 49.
- (72) - كتاب علي قائد الغر المحجلين ص 116 به نقل از: حديث 72 از كتاب مناقب ابن مغازلي ص 72.
- (73) - كفايه الطالب ص 296.
- (74) - علي قائد الغر المحجلين ص 109.
- (75) - ترجمه ينابيع الموده ج 2 ص 38.
- (76) - ذخائرالعقبى ص 20.
- (77) - ترجمه ينابيع الموده ج 2 ص 38.
- (78) - علي پيشواي روسفیدان ص 108.
- (79) - مناقب ابن مغازلي ص 245.
- (80) - اسدالغابه ج 5 ص 287.
- (81) - فضائل ابن شاذان ص 141، بحارالأنوار ج 40 ص 46.
- (82) - مشارق الأنوار في فضائل أمير المؤمنين ص 55.
- (83) - همان ص 187 ج 103.
- (84) - انساب النواصب ص 24 به نقل از بحارالانوار ج 2 ص 74.
- (85) - فجر: 47.
- (86) - دو بال برای پرواز ص 32، سيد ابومحمد به نقل از گلگشت نور، چهارصد حديث از روضه كافي ص 368 ج 179.
- (87) - انساب النواصب ص 28 به نقل از بحار ج 68 ص 28.
- (88) - دو بال برای پرواز ص 36، به نقل از امالی شيخ مفيد ص 193 ج 5.
- (89) - اسرار آل محمد (، ص 516.
- (90) - الحكم الزاهره، ترجمه انصاری ص 180.
- (91) - همان.
- (92) - همان.
- (93) - مرآة الأبرار ص 62، ترجمه احمد رضا آقاداتي.
- (94) - اختصاص للمفيد ص 111.

- (95) - وسائل الشيعة: 346/24.
- (96) - بحار الأنوار ج 68 ص 90.
- (97) - بصائر الدرجات ص 17.
- (98) - همان ص 14.
- (99) - بحار الأنوار ج 68 ص 142.
- (100) - مرآة الأبرار ص 128 ترجمه احمد رضا آقاداتی.
- (101) - مرآة الأبرار ص 216.
- (102) - فضائل الشيعة ص 11.
- (103) - فضائل الشيعة ص 12.
- (104) - همان: ص 15.
- (105) - الأربعة في حب أمير المؤمنين ج 1 ص 61.
- (106) - الأربعة ص 71 به نقل از القطره ج 2 ص 23.
- (107) - أمالي طوسي: 583 / 1207.
- (108) - اهل بيت (در قرآن و حديث، ص 612.
- (109) - همان.
- (110) - اهل بيت (در قرآن و حديث، محمدی ری شهری ج 2 ص 654.
- (111) - همان ص 653 به نقل از المحاسن: 1/134.
- (112) - ثواب الاعمال: 2/243، المحاسن: 1/174.
- (113) - امالي صدوق 2/273.
- (114) - دانشنامه اميرالمومنين عليه السلام، ری شهری، به نقل از الغارات 2/589، تفسير فرات: 61/24.
- (115) - همان، حديث 61178 به نقل از شواهد التنزيل 1/495/523.
- (116) - دو بال برای پرواز ص 37 ابومحمد به نقل از معانی الاخبار باب 408.
- (117) - تاريخ دمشق 42/282/8813.
- (118) - دانشنامه اميرالمومنين عليه السلام به نقل از مجمع الزوائد 9/174/14737.
- (119) - رساله الأربعة في احوال الثصاب و المخالفين امير فيض الله تفرشي، ص 187.
- (120) - الأربعة في حب اميرالمومنين عليه السلام ج 1 ص 30، ابومعاش نشر، انوار الهدى.

فهرست مطالب

مقدمه	2
فضائل و مناقب مخصوص علی علیه السلام	3
اسرار عجیب در زمان ولادت علی علیه السلام	4
زلزله‌ی شدید هنگام ولادت علی علیه السلام و بر طرف شدن آن با اقرار به ولایت علی علیه السلام	6
اتفاق عجیب در غسل دادن علی علیه السلام هنگام تولدش	8
اولین چیزی که امیرالمؤمنین علی علیه السلام میل کردند، آب دهان با برکت رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم بود	9
علاقه‌ی مخصوص پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به علی علیه السلام هنگام تولد علی علیه السلام	11
خدای متعال نزد فرشتگان به علی علیه السلام افتخار می‌کند	14
امر ملاً اعلی بر عهده‌ی علی علیه السلام است	16
هیچکس از آفریدگان با او مقایسه نشود	17
حضرت علی علیه السلام در آسمان هفتم همچون خورشید برای اهل آنجا می‌درخشد	18
سلام خداوند متعال بر علی علیه السلام	19
هدیه‌ی خداوند متعال به علی علیه السلام	19
سه هزار منقبت در یک شب	20
قبل از خلقت آسمان و زمین، درب بهشت آشنا با نام علی علیه السلام بود	22
جدایی از علی، جدایی از رسول	25
نزول ستاره، داله بر وصایت در خانه‌ی امیرالمؤمنین علیه السلام	25
دست علی علیه السلام با دست پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم مساوی در عدل	27
به شرافت رسیدن توسط علی علیه السلام	28
پیراهن نبوت بر تن علی علیه السلام	30
علی علیه السلام فرمود: تو کیستی؟	32
اسرار معراج علی علیه السلام	32

- 35 ..... علی ملیء الايمان
- قسمتی از زمین که ولایت علی را پذیرفت
پاکیزه و زیبا و آنکه سرپیچی کرد، نمک
زار شد..... 38
- اولین کسی که در آسمان علی علیه السلام را
برادر گرفت..... 39
- عروج علی علیه السلام به آسمان برای حکم
بین ملائکه..... 44
- عائب بر امیرالمومنین علیه السلام مشرک به
خداست..... 46
- خدایا تا چهره‌ی علی علیه السلام را به من
نشان نداده‌ای مرا نمیران..... 47
- حدیث کوثر..... 48
- حدیث اصحاب کهف و علی علیه السلام..... 48
- حدیث مصافحه علی علیه السلام..... 50
- شوق درخت طوبی به حضرت علی علیه السلام..... 50
- علی علیه السلام وارث پیراهن شب معراج.. 51
- شوق درخت سدره المنتهی به علی علیه السلام
51.....
- 52..... وسعت قلب علی علیه السلام
- هر کس ولایت علی علیه السلام را داشته باشد
به کمال می‌رسد..... 52
- 53..... حدیث السطل
- 55..... حک شدن نام علی علیه السلام روی عقیق
- 56..... عقد اخوت پیامبر فقط با علی علیه السلام
- 57..... حدیث نخله صیحانی
- 57..... حدیث جام آسمانی
- وسایل خاصه رسول الله فقط به علی علیه السلام
سپرده شد..... 60
- تنها علی علیه السلام بر شانه‌ی پیامبر بالا
رفت..... 62
- علی علیه السلام احساس ناراحتی از سرما و
گرما نمی‌کند..... 63
- 64..... حدیث صاحب النعل
- 64..... حدیث سابقین
- 65..... حدیث ليله الخطاب حضرت موسی علیه السلام
- 66..... علی علیه السلام میان دو خلیل
- 66..... علی علیه السلام منار الأنام
- 67..... حدیث صُلب حدیث اول

- 67 ..... حدیث دوم
- 67 ..... حدیث اختیار
- 68 ..... حدیث شباهت حدیث اول
- 68 ..... حدیث دوم
- 69 ..... حدیث هُجوم
- 70 ..... حدیث استرشاد
- دوستی حضرت علی علیه السلام برترین اعمال
71 ..... است
- 72 ..... جان کردن او به راحتی صورت می‌گیرد
- خوشا به حال شیعیان امیرالمؤمنین علیه
السلام
73 ..... السلام
- 74 ..... ما زیارت شیعیان را دوست می‌داریم
- اجر و ثواب شیعیان امیرالمؤمنین علیه
السلام در تحمل سختی‌ها
74 ..... دوستی علی علیه السلام در قلب محبّین
ثابتتر از کوه احد
74 ..... با دوستی علی علیه السلام، دوزخ خلق
نمی‌شد
75 ..... فقط پرهیزگاران بر دوستی علی علیه السلام
ثابتند
75 ..... نوشته‌ای در زیر عرش مخصوص شیعیان علی
علیه السلام
76 ..... دوستان علی علیه السلام به اصل و ریشه چنگ
زدند
77 ..... محبّین علی علیه السلام اهل تحیت الله
78 ..... سبیل الله، شیعه است
79 ..... کیفیت خانه‌های بهشتی شیعیان
79 ..... محبّ علی علیه السلام بر ملت ابراهیم علیه
السلام است
80 ..... منادی در عرصه‌ی قیامت، ندای اَیْنَ الْمُجِبُّونَ
سر می‌دهد
80 ..... حدیث ابوذر رضی الله عنه
81 ..... افضل عبادتها حبّ علی علیه السلام است
82 ..... دوست داشتن اهل بیت علیهم السلام شرط
توحید
82 ..... اولین سوال قیامت درباره‌ی محبت به علی
علیه السلام است
83 ..... محبت به علی علیه السلام مَحک نَسَب فرزندان
84 .....

محبیت به علی علیه السلام، موجب تحقق حکمت	
بر زبان.....	85
دست بریدگی دشمن علی علیه السلام روز	
قیامت.....	85
دشمن علی علیه السلام ملحق به جرگه‌ی یهود	
و نصاری.....	85
نابودی دشمنان علی علیه السلام.....	86
نابینایی در روز قیامت.....	87
سیر کردن دشمن امیرالمومنین علیه السلام!؟	
.....	87
محروم شدن از باران به خاطر دشمنی با علی	
علیه السلام.....	87
جایگاه اعراف مخصوص علی علیه السلام و	
شیعیانش.....	88
محافل و مجالس به واسطه‌ی حب علی علیه	
السلام زینت داده می‌شود.....	89
فهرست مطالب.....	97